Glasilo Občine Kanal ob Soči, letnik XI, številka 38, junij 2013

Most

V SREDIŠČU: Zborzbirk, 4

DRUŠTVA&DRUŽABNO: Dvajsetič po stopinjah Valentina Staniča, 18

IZOSTRITEV: Kanalska obvoznica, 22

Anhovo-Deskle Avče Kal nad Kanalom Kambreško Kanal Levpa Lig Ročinj-Doblar

IZ VSEBINE

Zborzbirk za spodbujanje turizma 4

Večje investicije občine Kanal ob Soči 2013 6

Častni občani naj nam bodo zgled 7

Življenje je postalo polnejše 8

Dobrodelna modna revija Navdih pomladi 11

Frizerke se predstavijo 12

Vstopili v deseto leto delovanja 15

Bogatitev turistične ponudbe 16

Dvajsetič po stopinjah Valentina Staniča 18

Razstava ročnih del ob prazniku žena 20

Pridne roke še naprej ustvarjajo 21

Kanalska obvoznica ni prava obvoznica 22

Novi gasilski častniki PGD Kanal 25

Pestro šolsko življenje 27

Jubilejni muzikfest 31

Domiselni, prepoznavni in nagrajeni 32

Fotografija je veselje in strast 33

Revija pevskih vokalnih skupin 34

Prihodnost kanalske odbojke 35

Ko sanje postanejo resničnost 36

Deseti Downhill 37

Twirlerkam največ državnih odličij 39

Krošnjarjenje 41

Fotografija na naslovnici:
Odbojka na mivki, Avče
Foto: Mitja Madon

Dr. Špela Ledinek Lozej, foto: Igor Lapajne

O kulturni dediščini, zbirkah in zbirateljih

Kulturna dediščina so kulturne prvine, ki so temelj ohranjanja skupnostne ali posameznikove istovetnosti in samobitnosti.

Etnološko oziroma antropološko razumevanje kulture kot skupka dosežkov in vrednot ter iz njega izvedeno umevanje kulturne dediščine, je (bilo) v javnosti pogosto spregledano; za kulturno dediščino so (bili) navadno šteti predvsem stavbe in predmeti, ki so jih kot dediščino razglasile spomeniškovarstvene in muzejske ustanove.

V zadnjih desetletjih je zanimanje za kulturno dediščino preraslo institucionalne okvirje, pri tem so imeli pomembno vlogo prav ozaveščeni posamezniki, ki so zaznali pričevalnost in vrednost upredmetenih prežitkov preteklega življenja in jih shranili. Še več, nekateri so iskanju, razvrščanju, shranjevanju in siceršnjim zbirateljskim dejavnostim posvetili velik del svojega vsakdana.

V občini Kanal ob Soči ne manjka zagnanih zbirateljev in številčno bogatih ter vsebinsko in formalno raznolikih zbirk etnološko pričevalnih predmetov. Prav ti so navdihnili širše zasnovan in v pričujoči številki časopisa omenjen projekt ZBORZBIRK, ki je namenjen ovrednotenju – evidentiranju, popisu, ureditvi, predstavitvi in promociji zbirk kulturne dediščine na širšem čezmejnem območju med Alpami in Krasom.

Današnje slovensko in italijansko obrobje med Kanalsko in Gornjesavsko dolino na severu ter Brdi na jugu, ki je bilo v preteklosti pogosto osišče sporov in središče ujm, in so ga kljub utemeljeni povezanosti v zgodovini prečile in razdvajale meje med različnimi provincami, patriarhati, deželami in državami, povezuje danes napletajoča se mreža prizadevnih zbirateljev z ozaveščenim odnosom do predmetov, listin in fotografij, ki skušajo skupaj s strokovnjaki in lokalnimi skupnostmi preMOSTiti pretekle meje in KANALizirati prežitke včerajšnjega dne v jutrišnje zmožnosti.

dr. Špela Ledinek Lozej
vodja projekta Zborzbirk

Izdajatelj: Občinski svet občine Kanal ob Soči, Trg svobode 23. Zanj: župan Andrej Maffi. Uredniški odbor: Nataša Bucik, Irena Hočevar Križnič, Petra Paravan, Boštjan Simčič.
Odgovorna urednica: Lea Širok. Kontakt: 041/725 157, lea.sirok@gmail.com; mostkanal@gmail.com. Oblikovalska zasnova in prelom: Vesna Dugorepec.
Naslov uredništva: Glasilo Most, Pionirska 2, Kanal. Tisk: Natiskaj.si/Bo-tisk, Ljubljana. Naklada 2500 izvodov. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Občini Kanal ob Soči.

Spletni naslov: **www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci**

Manjšina bo izgubila, večina pa pridobila

Načrtovana obvoznica je pričakovano sprožila burno razpravo. Pripravlja se zbor občanov, na projekt letijo številne kritike, od tega da je obvoznica predimenzionirana, do tega, da posega v naravno in kulturno dediščino Kanala.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Župan Andrej Maffi, kako odgovarjate na kritike glede obvoznice?
Vsak projekt ima tako podpornike, kot nasprotnike. Prav je, da se predstavijo mnenja, da jih imajo ljudje možnost pretehtati in se odločiti. Obvoznico bomo zato predstavili tudi na zboru krajanov.
Sam sem že kot občinski svetnik sodeloval pri odločanju o tej obvoznici. Že takrat sem vedel, da ne bo nobene druge trase, razen te, najkrajše. Zanjo je bil sprejet lokacijski načrt in od takrat je bolj ali manj odločeno, kakšna bo. Verjamem pa, da si ljudje mogoče niso predstavljali, da bo most daljši od sto metrov in da bo obvoznica nekaterim prečkala dvorišče.
Sicer pa mi je žal, da je bila moja izjava v prejšnjem Mostu razumljena kot grožnja krajanom, da jih želimo razlastiti. Hotel sem jih namreč le opozoriti, da se to lahko zgodi. Moja izjava je bila povsem dobronamerna.

Umeščanje objektov v prostor je zelo zahtevna stvar. Zakaj niste krajanov prej pozvali na javno razpravo in jih seznanili z nameni glede obvoznice? Tako dolgo smo čakali, ker Direkcija za ceste ni imela pripravljenih natančnih odgovorov, denimo okrog krožišča ali križišča. Poleg tega so bili vsi koraki jasni že od leta 2000. Od takrat ni bilo več možnosti spreminjanja, ampak smo enostavno čakali na vrsto. Obvoznica je umeščena v Občinski prostorski načrt (OPN). Zanimivo pa je, da ji ni nihče oporekal, ko smo ga pripravljali. Opažam, da se ljudje prebudijo šele tik pred začetkom investicije. Tudi pri OPN-ju je bilo tako. Kljub temu, da smo jih obveščali, naj sodelujejo s pripombami med pripravo, odziva ni bilo. Ko pa smo OPN sprejeli, so bili presenečeni. Sedaj pripravljamo spremembe OPN-ja in ne vem, ali bo kdo kaj napisal glede obvoznice.

Kaj boste naredili, če se bodo krajani uprli obvoznici. Jo boste še naprej podpirali?
Naj povem, da razumem tiste, ki jih bo poseg prizadel in mi ni vseeno. Iz lastne izkušnje lahko povem, da smo morali ob gradnji nove cementarne po 16 letih zapustiti hišo na Skalah in se preseliti na Močila zaradi splošnega dobrega, delovnih mest. Zato vem, da ta izkušnja ni prijetna. Pri obvoznici pa gre le za dele parcel, dele vrtov. Zato pričakujem razumevanje, da je potrebno včasih stopiti korak nazaj za splošno dobro. Razumem, da to ni prijetno in je velik poseg v življenju posameznika. Ker pa vidim veliko pozitivnih učinkov obvoznice, ne morem biti proti. Že od začetka sem prepričan, da je to rešitev za Kanal. Zmanjšala bo izpušne pline, povečala prometno varnost. Omejitev hitrosti bo takšna, da onesnaženje ne bo večje, tovornjaki in avtobusi, ki se sedaj s težavo srečujejo na mostu, bodo preusmerjeni na obvoznico. Tudi zaradi tekočega prometa bo manj onesnaženja.
Prireditve, zaradi katerih sedaj zapiramo regionalno cesto, bi lažje organizirali. Center Kanala bi tako lahko oživili recimo tudi s koncertom ob vodnjaku in podobno.
Strinjam se, da bi jo lahko poimenovali drugače, morda, novi most. Obvoznica, ki bi promet preusmerila pri Ajbi in se priključila pri Morskem bi namreč mimo Kanala dejansko odpeljala tudi vse goste in turiste na poti med Bovcem in Novo Gorico. Proti tej rešitvi smo bili že leta 1998. Tako bi rekel: manjšina bo izgubila, večina pa pridobila. In računam, da se bomo dogovorili, da je pozitivnih učinkov obvoznice več, kakor negativnih.

Pripravljate še en projekt, Rekreacijsko-turistični center (RTC) v Plavah. V povezavi s tem nas zanima, kaj bo s kampom v Kanalu, ki ga pogosto poplavlja in kako razmišljate o urejanju desnega, poplavnega brega Soče, na katerega ste sedaj navozili zemljo.
Večkrat smo že povedali, da je Soča že večkrat pokazala, do kod rabi prostor. Desni breg smo sedaj sanirali zaradi videza, ni pa to dolgoročna rešitev. Podobno je s kampom, ki potrebuje novo lokacijo. Sedaj imamo z njim vsi velike težave, od občine, do turističnega društva in najemnika. Namesto, da bi na varni lokaciji razvijali sodoben kamp, vsako leto vlagamo v odpravljanje škode po poplavah. Kje bi lahko bil nov kamp, je stvar široke in dolgotrajne razprave.
Prvi povod za oživljanje Plav pa je bila kolesarska pot Solkan-Plave, ki mora biti letos dokončana. Ker je pot primerna tudi za družine, smo oblikovali idejo o RTC Plave, ki jo bomo še letos predstavili krajanom. Tu bi lahko bil ekološki kamp, po jezeru bi lahko vozila ladja, lahko bi imeli izposojo kajakov ... To so za enkrat le sanje, vendar so po moje uresničljive. Pot do realizacije bo pa še dolga. Razvoj RTC-ja pa ne pomeni selitve kampa iz Kanala. To sta dve samostojni zgodbi, prinašata pa večjo turistično ponudbo v občini.

Med drugim tudi zaradi tega, ker gre za poplavno območje in bo dovoljenje morala dati tudi Agencija za okolje.
Tudi to bo potrebno upoštevati. Trenutno sodelujemo z novogoriškimi Vodovodi in kanalizacijo, s SENG-om in z občino Brda. Pred tem bo potrebno zaradi prometne varnosti urediti dostopna mesta do jezera in upoštevati vse ukrepe, ki ščitijo zajetje Mrzlek.

Najbližja pa je investicija v prenovo vrtca v Kanalu, saj se bo začela med počitnicami.
Letos bomo začeli s temeljito prenovo vrtca, s katero bomo tako otrokom, kot zaposlenim zagotovili kakovostno okolje, vrtec pa bo tudi energetsko učinkovit in varčen. Podobno rešitev glede energije pripravljamo tudi za vrtec Deskle. Prepričan sem, da bodo starši razumeli, da bo varstvo nekoliko moteno, saj bivanje v vrtcu v času prenove ne bo varno. Zato ga bomo morali izprazniti. Ob tem naj pohvalim ravnateljico, ki je za čas prenove pripravila razporeditev pouka, tako da ne bosta okrnjena ne pouk ne varstvo.
Starše pa prosim za razumevanje in potrpežljivost, saj je prenova, ki se bo predvidoma zaključila marca naslednje leto, v dobro vseh: otrok, zaposlenih in staršev.

Župan Andrej Maffi

Sto novih pobud za OPN

Za spremembo OPN je bilo okrog sto pobud občanov, nam je povedal župan Andrej Maffi: "Med temi so vse pobude, ki so jih ob sprejemanju OPN-ja prepozno oddali. In te smo vse upoštevali, kakor smo tudi obljubili. Nato so bile pobude za spremembe, ki jih omogoča nova zakonodaja. In če je bilo do sedaj več pobud za spremembo kmetijskih zemljišč v stavbna, pričakujem, da se bo z uvedbo davka na nepozidana stavbna zemljišča trend spremenil in da bodo krajani ponovno hoteli nazaj kmetijska zemljišča."

Zborzbirk za spodbujanje kulturnega turizma

Ob letošnjem Mednarodnem dnevu muzejev, 18. maja, je kanalska občina na železniški postaji v Kanalu dobila informacijsko točko evropskega projekta Zborzbirk. Tu bo stal tudi prvi muzej kulturne dediščine iz prve svetovne vojne, prvo razstavo o gradnji Bohinjske proge pa je postavil Zoran Šuligoj.

Lea Širok in Tanja Rijavec, občinska uprava, foto: Špela Ledinek Lozej

Informacijska točka Zborazbirk na železniški postaji v Kanalu

V okviru projekta Zborzbirk - Kulturna dediščina v zbirkah med Alpami in Krasom, je na mednarodni muzejski dan v Kanalu in na Kambreškem potekala delavnica „Zbirke povezujejo“. Na njej so predstavili zbiralce in njihove zbirke, ki so vključene v dober milijon evrov vreden projekt. Med 32 zbirkami, ki ležijo v obmejnem prostoru med Alpami in Krasom na slovenski in italijanski strani, je največje število zbiralcev prav v kanalski občini, ki je ena izmed 11 projektnih partnerjev.

Zbirke, ki jih zbiralci večinoma hranijo na svojih domovih, bodo v okviru projekta popisali, digitalizirali in predstavili v knjižnem vodniku, na zgibankah in spletni strani SAZU http://zborzbirk.zrc-sazu.si/. Prav tako bodo nastali videozapisi o pričevanjih in predmetih, zbirali bodo pripovedno izročilo o krajih, kjer se zbirke nahajajo. Projekt za nekatere predvideva tudi obnovo dosedanjih razstavnih prostorov. Zbirke so posebna kulturna dragocenost krajev v Kanalski dolini, Reziji, Nadiških dolinah, Terski dolini na italijanski ter v Gornjesavski dolini, na Tolminskem, Kambreškem, Ligu in v Brdih na slovenski strani. Zborzbirk bo tako povezal širše kulturno območje, ki ga je po drugi svetovni vojni nasilno presekala meja. Vodja projekta z novogoriške Raziskovalne postaje ZRC SAZU **Špela Ledinek Lozej**: “Projektne aktivnosti so ena izmed stvari, ki bo omogočala združevanje in ponovno skupno življenje tega območja.“

Lukčeva hiša Kambreško

Poleg ohranjanja kulturne dediščine je eden izmed ciljev Zborazbirk spodbuditi kulturni in izobraževalni turizem, je povedal župan **Andrej Maffi**: „Vse, kar se ohrani, in vse, kar stroka nato lahko obdela in ponudi na ogled javnosti, lahko pomembno prispeva k razvoju kulturnega turizma tudi v naši občini, kjer imamo kaj pokazati. Tu se ustavlja muzejski vlak, v bližini je reka Soča, nedaleč od tu je odprt muzej prve svetovne vojne, in še bi lahko naštevali. Prepričan sem, da bomo tudi v naši občini, v sodelovanju z ostalimi partnerji iz projekta, znali narediti zgodbo, ki bo zanimiva za turiste. Na potovanjih po Evropi si vedno ogledujemo zgodovinske in druge znamenitosti. In to bomo sedaj tudi mi ponudili Evropi.“

Prostore na železniški postaji v Kanalu, ki so pomembna arhitekturna dediščina, je kanalska občina najela od Slovenskih železnic. V okviru Zborazbirk je tu nastala informacijska točka. Na dan odprtja je zbiralec **Zoran Šuligoj** iz Deskel v prostorih bodočega prvega muzeja prve svetovne vojne v kanalski občini, ki bo na ogled javnosti, pripravil kronološko razstavo o gradnji Bohinjske železnice. „Sam zbiram že več kot 25 let. Doma se je nabralo veliko predmetov od pradavnine do prve svetovne vojne, ki jih sedaj hranim v popolnoma neustreznih prostorih in jih nisem mogel predstaviti ljudem. Sedaj bom to možnost imel,“ je povedal Šuligoj. Eden od najbolj zanimivih predmetov je avstrijska kapa, pravi, ki jo je izkopal v dveh gavetah: „Na njej so bile kokarda in dve znački ter identifikacija avstrijskega vojaka z imenom Hornjak Janko, Miklavševci, Vukovar.“

Šuligoj verjame, da se bodo Zboruzbirk pridružili še drugi zbiratelji iz občine, saj si želi, da bi v muzeju, poleg njegove zbirke, postavili še etnološko in zbirko iz druge svetovne vojne.

Informacijska točka bo obiskovalcem Kanala in okolice nudila informacije o zgodovini in ponudbi območja. Na pročelje železniške postaje so postavili tudi projektno spominsko tablo in povečavo originalne razglednice Kanala iz časa Avstro-ogrske, ki izhaja iz zbirke razglednic Kanalskega **Branka Drekonje** iz Morskega.

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione transfrontaliera
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija
Investiamo nel vostro futuro!
Naložba v vašo prihodnost!
www.ita-slo.eu
Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale
Projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj

Iz Rezije je v Zborzbirk vključen Muzej brusačev v Solbici, ki so ga odprli pred 13 leti. Iz Terske doline pa muzejska zbirka občine Bardo. Občinski svetnik **Igor Černo** je poudaril: „Zbirka vsebuje stare predmete, ki so jih uporabljali pred potresom leta 1976. Ta je namreč porušil vse vasi in po njem se ni ohranil nobeden od pomembnih starejših arhitekturnih objektov. Naš muzej zato ni le zbirka, temveč pravi spomenik starega življenja. Sodelovanje v Zboruzbirk pa za slovensko skupnost v Bardu pomeni tudi promocijo naše tradicije in kulturne dediščine, saj bomo to lahko prikazali tudi preko spleta. Mladi se nekdanjega težkega življenja v Terski dolini ne zavedajo več, z obiskom muzeja bodo lahko ponovno spoznali, kako pogumni in pridni so bili naši predniki.“ Tradicijo zbiranja **Pavla Levpuščka** iz Seniškega Brega, ki ima bogato zbirko različnih predmetov, od starega denarja do soške fronte in druge svetovne vojne, bo nadaljeval njegov vnuk. Levpušček pravi, da so po drugi svetovni vojni številne predmete kulturne dediščine odnesli Italijani: „So šli šoldi, skrinje, pinje, slike. Italijani so vse popleli, preden smo se mi zbudili.“ Policisti so nato le poostrili nadzor na meji, „tako da je nekaj ostalo tudi za nas“. Največ predmetov ima s Soške fronte. Zbiral jih je že kot mladenič, ko so konec tridesetih let prejšnjega stoletja posmrtne ostanke več kot 57 tisoč italijanskih vojakov s pokopališč na območju od Banjške planote do Goriške in reke Vipave prenesli v kostnico na Oslavju v Italiji. Ob izkopavanjih, se spominja Levpušček, so na pokopališčih ostajali številni predmeti, ki so bogatili njegovo zbirko. Obiskovalci so prireditev zaključili z ogledom vojne in etnološke zbirke **Jožice Strgar** v Lukčevi hiši na Kambreškem. „Ta projekt je zelo pomemben in bi ga morali začeti izvajati že veliko prej. Škoda pa je, da se zbiratelji niti danes ne zavedajo, da bomo popisali našo, avtohtono kulturno dediščino. Žal mi je, da so se nekateri ustrašili tega popisa. Upam, da si bodo premisli in se bodo naknadno le pridružili Zboruzbirk, tako da bodo tako zbirke, kakor delo zbirateljev, ovrednoteni na primeren način za zanamce,“ je poudarila Strgarjeva.

Zbiratelj Zoran Šuligoj
Foto: Lea Širok

Kakor načrtuje, bo ob etnološki zbirki, ki izraža identiteto krajevne skupnosti Kambreško tudi vojna zbirka v prihodnje bolj zasnovana na človeško - etnološki noti in bo manj militaristična. Sama je 30 let zbirala fotografije družin s Kambreškega tako v bližnji okolici, kakor v Italiji in v Avstriji: „Vesela sem, da ljudje danes, ko se vračajo in obiskujejo rojstni kraj, od koder so odšli pred časom, v Lukčevi hiši prvič vidijo fotografijo svojega nonota, none ali drugega sorodnika. To je čar, ki ti napolni dušo in za katerega ni plačila.“ Poleg Lukčevega ognjišča in same hiše, v kateri ohranjajo stanje iz 60-ih let prejšnjega stoletja, je med bolj dragocenimi predmeti pismo iz prve svetovne vojne, ki ga je soprog Jožice Strgar, **Ivo Cotič**, našel v kaverni na Globočaku.

Pismo je bilo skrito v čutari, ki pa jo je Strgarjeva namočila, da bi jo oprala: „Niti pomislila nisem, da bi v čutari lahko kaj bilo, a je drugi dan iz nje prišlo pismo. Pa tudi vsi ostali predmeti v Lukčevi hiši imajo svojo zgodbo. Dobro pa je, da se ti predmeti vračajo iz Italije nazaj v te kraje.
Omenila bi tudi Sveto pismo v slovenščini iz Benečije, ki so ga moji predniki pred fašisti skrili pod pod v hiši.“
Na koncu delavnice Zborazbirk so za pogostitev poskrbeli taborniki v Veteranskem domu.
Projekt je sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev.

V Zboruzbirk je iz kanalske občine vključenih kar 8 zbirk:

1. Zbirka razglednic Kanalskega
Branko Drekonja, Morsko

2. Zbirka Zorana Šuligoja
Zoran Šuligoj, Kanal

3. Etnološko-rezbarska zbirka Franca Jerončiča
Franc Jerončič, Melinki

4. Zbirka Lukčeva hiša
Jožica Strgar in Ivo Cotič, Kambreško

5. Bucikova zbirka
Artur Bucik, Kambreško

6. Zbirka cerkvenih podobic
Marija Čargo, Ročinj

7. Jugova zbirka
Pavel Levpušček, Avšje

8. Zbirka Joška Gabrijelčiča
Joško Gabrijelčič, Lig

Delavnica „Zbirke povezujejo“ v Kanalu

Večje investicije v letu 2013 v Občini Kanal ob Soči

Pripravil: Jurij Murovec

Čistilna naprava Kal nad Kanalom	Vrednost investicije: 245.155,99 EUR z DDV	Investicija je sofinancirana skladno z ZFO-1 v višini 190.000,00 EUR	Investicija je v fazi izvajanja
Rekonstrukcija Partizanske ulice in izvedba dovoza do parkirišča	Vrednost investicije: 189.286,34 EUR z DDV	Investicija je sofinancirana skladno z ZFO-1 v višini 100.491,00 EUR	Investicija je v fazi zaključevanja
Energetsko učinkovita prenova javne razsvetljave v Občini Kanal ob Soči	Vrednost investicije: 153.867,06 EUR z DDV	Investicija je sofinancirana s strani Kohezijskega sklada predvidoma v višini 76.000,00 EUR	Investicija je v fazi podpisa pogodbe z izbranim izvajalcem
Nakup novega gasilskega vozila GCGP-1	Vrednost investicije: 235.638,41 EUR z DDV	Investicijo sofinancira Ministrstvo za obrambo v višini 31.800,00 EUR	Investicija je v fazi izvajanja
Vodovod in kanalizacija Avče	Vrednost investicije: 593.687,64 EUR z DDV	Investicija je sofinancirana iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev v višini 522.439,04 EUR	Investicija je v fazi podpisa pogodbe z izbranim izvjalcem
Vaški dom Mihaela Gabrijelčiča Srednje – razširitev odra in napušča	Vrednost investicije: 50.066,61 z DDV	Lastna investicija Občine Kanal ob Soči	Investicija je v fazi zaključevanja
Vrtec v Kanalu – dograditev in energetska sanacija	Ocenjena vrednost investicije: 825.959,43 EUR z DDV	Investicija se sofinancira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 480.276,00 EUR	Investicija je v fazi izbora izvajalca del

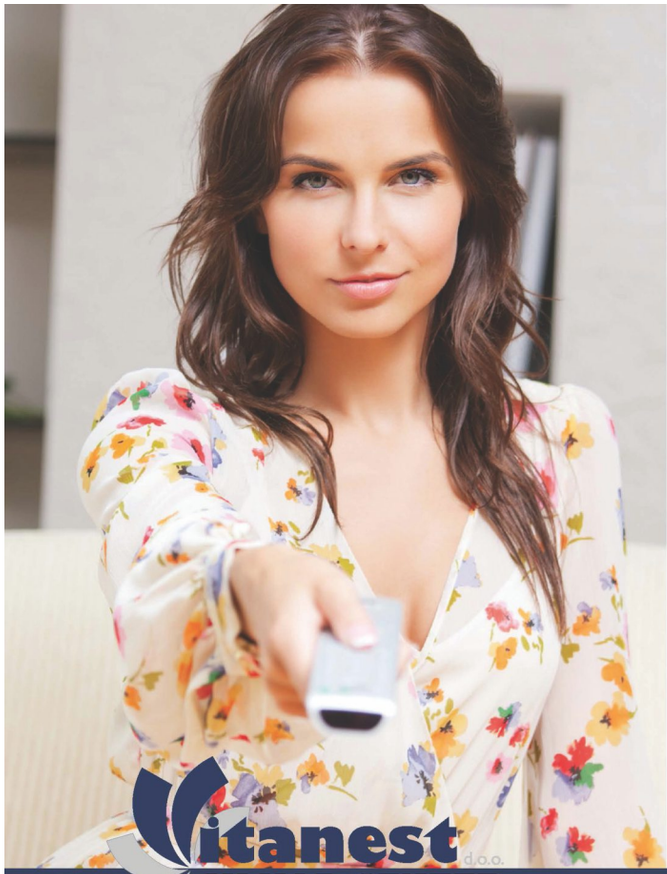

Dihajte čist zrak za bolj zdravo
in udobno bivanje 12 mesecev na leto

NOVA klimatska naprava
serija MSZ-FH VEHZ

MITSUBISHI ELECTRIC

- učinkovita in varčna, sezonska energetska učinkovitost A+++
- ogrevanje pri nizkih zimskih temperaturah, tudi do -25°C
- ekonomično hlajenje in razvlaževanje
- dovršena filtracija zraka
- usmerjeno delovanje s pomočjo senzorja prisotnosti v prostoru omogoča nastavitev posrednega ali neposrednega zračnega toka
- enostavno upravljanje s tedenskim tajmerjem

for a greener tomorrow

Vitanest d.o.o.
KLIMA CENTER
http://www.vitanest.si
VITANEST d.o.o., NOVA GORICA | tel.: 05/338 49 99 | e-pošta: vitanest@vitanest.si

MODRA ŠTEVILKA 080 19 59
brezplačna telefonska številka za uporabnike

Častni občani naj nam bodo za zgled

Občina Kanal ob Soči je ob svojem občinskem prazniku, 29. aprilu, podelila priznanja in nagrade občanom, ki so s svojim delom prispevali k večji prepoznavnosti občine ali k boljšemu življenju v skupnosti.

Lea Širok, foto: Toni Dugorepec

Slavnostna seja občinskega sveta ob občinskem prazniku, ki ga kanalska občina obeležuje v spomin na življenjsko delo velikega sokrajana Valentina Staniča, je bila 25. aprila v Kulturnem domu v Desklah. Podčrtana je bila z glasbo harmonike, ki jo je igrala **Maša Šuligoj** iz Tolmina in nekaterimi poudarki voditelja **Boštjana Simčiča**, ki so občane spomnili, da je tudi kanalska občina povezana z velikim Tolminskim puntom (1713), saj se je v Ročinju rodil **Ivan Gradnik**, eden od vodij punta proti neznosnemu državnemu izkoriščanju kmetov.

Župan **Andrej Maffi** je v slavnostnem govoru med drugim poudaril, da občinska uprava skrbno ravna z javnim denarjem: "Naš občan je letno zadolžen 0,6 evra. Edini kredit, ki ga plačujemo, smo naložili v neprofitna stanovanja v Desklah. Previdno v teh časih pomeni tudi bolj racionalno ravnanje s tistim, kar imamo."

V težki gospodarski situaciji občina preko javnih del pomaga brezposelnim občanom. Obrtniki in podjetniki pa bi lahko bolj izkoristili brezobrestna posojila Javnega sklada za spodbujanje malega gospodarstva Goriške: "Veliko delamo na izobraževanju ljudi, da bi bili bolj drzni na področju turizma. Želimo si več sobodajalcev, dodatnih storitev na kmetiji."

Pomembno je tudi medgeneracijsko sodelovanje, ki je v občini dobro, je nadaljeval in pojasnil, da za dom upokojencev slabo kaže. Vpis v domove je vse nižji, prostih mest je dovolj, potreb po novih kapacitetah nekaj časa še ne bo: "Če pa se bodo stvari spremenile, smo za gradnjo doma upokojencev pripravljeni s svojimi idejami in načrti. Zato bomo sedaj dali več poudarka pomoči na domu in tudi preko proračuna poskrbeli, da bodo cene dostopne vsem, ki bi radi to pomoč izkoristili."

Od investicij, ki jih načrtujejo, je župan kratko predstavil rekreacijsko-turistični center v Plavah, na katerega se bo priključila kolesarska pot iz Nove Gorice: "Kraj je lep, jezero tudi, lahko bi nastala zgodba Bleda in Bohinja - držimo pesti."

Z optimizmom pa ga navdaja dejstvo, da so vsi štirje častni občani **Ciril Zlobec**, **Anton Nanut**, **Štefan Mauri** in **Pavel Medveščček**, kljub svojim osemdesetim letom, še vedno aktivni in polni ustvarjalne moči: "Ti častni občani, ki so s trdim delom maksimalno izkoristili svoje talente, naj nam bodo za zgled, da se da tudi v pozni starosti narediti veliko dobrega za družbo in sebe."

Nagrado občine Kanal ob Soči sta prejela zdravnica splošne medicine dr. **Nevenka Mlinar** in podjetnik **David Pirih**.

Nagrajenci in nagrajenke občine Kanal ob Soči 2013

Nevenka Mlinar, specialistka splošne medicine v Desklah, je nagrado dobila za dolgoletno aktivno in požrtvovalno delo na področju spremljanja azbestnih obolenj občanov ter odločilno sodelovanje ob pripravi prvega azbestnega zakona in pri kasnejših dopolnitvah azbestne zakonodaje. Kot strokovna članica Društva OZA je vedno pripravljena pomagati pri delu in izvajanju dejavnosti.

Vsestranski podjetnik David Pirih je nagrado dobil za svojo dolgoletno samostojno obrtniško pot, ki jo tudi v gospodarsko nestabilnih razmerah uspešno dopolnjuje in nadgrajuje. Poleg tega je aktiven tako v turističnem, kot gasilskem društvu in v krajevni skupnosti. Nekoč sam aktiven športnik, danes s sponzorstvom spodbuja razvoj odbojkarskega kluba Neptun, pa tudi balinarskega in drugih športnih društev v Kanalu. Poleg tega mu niti udarniško delo ni odveč in velikokrat opravi volonterska dela za društva, posameznike in vaške skupnosti.

Občinski svet kanalske občine je letos podelil pet priznanj in posebno priznanje za vidne uspehe na šahovskem področju. Prejeli so jih **Boris Gabrijelčič**, aktivni član Društva upokojencev Kanal, ki je s svojim dolgoletnim delom v širši skupnosti pustil velik pečat in prepoznavnost; **Mirko Boltar,** sedemnajstletni mojster karateja iz Deskel, ki je s svojimi odličnimi rezultati na mednarodnih tekmovanjih dosegel 4. mesto na svetovni lestvici karate zveze WKF najuspešnejših karateistov leta 2012; **Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Anhovo** za dolgoletno skrb za protipožarno varnost v tovarni Salonit in njeni okolici, za nesebično pomoč ob naravnih nesrečah, tudi ob zadnjih poplavah; **Smučarski klub Salonit Anhovo** za neizmerno voljo, s katero že leta skrbijo za to, da bo smučišče v Kalu nad Kanalom tudi v prihodnje nudilo obilo užitkov ljubiteljem snežnih strmin. Letos so tako zavidljivo dobro pripravili smučišče, izpeljali tri tekme v veleslalomu in organizirali smučarski tečaj za osnovnošolce; **Eva Mori**, sedemnajstletna Kanalka, ki dosega zavidljive rezultate v odbojki in so se ji na Evropskem prvenstvu za kadetinje v Črni Gori uresničile sanje: proglašena je bila za najboljšo organizatorko prvenstva, kot kapetanka OK Kalcit Kamnik pa bo ekipo odbojkaric, ki je dosegla 6. mesto, vodila tudi na letošnjem Svetovnem prvenstvu julija na Tajskem. Posebno nagrado za dosežke na šahovskem področju doma in v tujini ter za promocijo šaha v naši občini je župan podelil tudi mladi šahistki **Asji Čebron** iz Deskel.

Za zaključek svečane seje občinskega sveta so si občani premierno ogledali promocijski film, katerega namen je bila predstavitev naravnih in kulturnih znamenitosti občine.

Film, ki resnici na ljubo ni navdušil, je stal dobrih 8.200 evrov.

Cena filma: 8.280 EUR (z DDV-jem). Cena zajema: letalski posnetki, ure snemanja tekom celega leta (spremljanje prireditev, ponudbe …), snemanje in montaža v HD tehnologiji, avtorska glasba, 1000 DVD-jev, tiskovino za DVD, oblikovanje DVD ovitka in DVD ploščka, objavo filma na spletnih straneh in youtube, prevajanje filma v angleški in italijanski jezik, lektoriranje in branje, priprava besedila in scenarija. Kamera, montaža in produkcija: Video PRO d.o.o., Vrtojba. Trajanje filma: 10 min. Scenarij: Video PRO d.o.o. v sodelovanju z občino Kanal ob Soči, TIC Kanal. Projekt: RURAL, program Slovenija – Italija 2007-2013. Film se bo uporabljal za promocijske namene občine Kanal ob Soči.

Življenje je postalo polnejše

Univerzitetna diplomirana sociologinja Maja Gerbec iz Kanala se je že med študijem posvečala mladostnikom in njihovim težavam, po zaključku študija sociologije je strokovni pogled na odnos med državo in državljani poglobila še na študiju mednarodnega prava. Aprila je skupaj s Tanjo Makuc Simčič v Kanalu organizirala odmevno dobrodelno akcijo Pomagajmo otrokom iz Kambodže, o kateri tudi pišemo v Mostu.

Lea Širok, foto: Osebni arhiv Maje Gerbec

Sredstva za pomoč otrokom iz Kambodže je prispevala tudi dobrodelna akcija v Kanalu

Kakor je zapisala na spletni strani svoje dejavnosti Sambad – Odnosi med nami, sta z možem v letu 2012 doživela eno najtežjih in hkrati najlepših izkušenj v skupnem življenju. Zaključila sta postopek mednarodne posvojitve in njuno življenje je dobilo novo dimenzijo, ki jo ponazarja triletna deklica s kamboškimi koreninami. Življenje je postalo polnejše...

L. R. Prinčič je sedaj stara tri leta, kako dolgo je trajala pot do posvojitve?
Pot do posvojitve je trajala več kot dve leti, kar je za slovenske razmere in glede na izkušnje drugih staršev zelo hitro. Ponavadi to traja pet do šest let. Pa tudi ti dve leti sta bili za naju izjemno dolgi.

Pot do posvojitve otroka v Sloveniji je dolga in zapletena. Kaj so glavne ovire na njej?
Največje težave so v birokraciji in v tem, da Slovenija pri mednarodnih posvojitvah nima izkušenj. Edini bilateralni sporazum imamo z Makedonijo. Od tam gre posvojitev lažje, saj so vsi dokumenti že vnaprej poznani in zato je njihova potrditev toliko lažja. Pri posvojitvah iz drugih držav, pa si prepuščen sam sebi. Tu se začnejo birokratske težave, ki jim ni videti konca. Poleg tega v Sloveniji ni agencije ali sedeža, ki bi se ukvarjal z mednarodnimi posvojitvami kot je to npr. Urejeno v naši sosednji državi Italiji. Pri nas celoten postopek vodi Center za socialno delo, ki pa svoje delo zaključi , ko te prizna ali ne prizna za primernega posvojitelja in umesti na listo čakajočih za posvojitev otroka iz Sloveniji. Slednjih pa v Sloveniji praktično ni.

Zato so sta se s partnerjem morala znajti.
Preko slovenskega para iz Italije, ki je posvojil punčko iz Peruja, sva dobila kontakte agencij, ki se ukvarjajo z mednarodnimi posvojitvami v sosednji državi. Problem pa je bil, da lahko zastopajo je svoje državljane. V italijanski agenciji so bili kljub temu tako prijazni, da so nama dali kontakt osebe v Kambodži, s katero je agencija pred leti sodelovala pri posvojitvah. V upanju, da bo rekel 'da', sva ga poklicala in ni nam odrekel pomoči. Od tu je šlo vse veliko hitreje.

Kako pa je bilo z osebnimi dokumenti za deklico. Ste lahko brez težav uredili slovensko državljanstvo zanjo?
Žal je bila naša punčka ob prihodu v Slovenijo opremljena samo z začasnim potnim listom, ki pa je potekel kmalu po našem prihodu domov. Več kot mesec dni je bila brez vseh dokumentov, torej tudi brez slovenskega državljanstva, saj je bilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve mnenja, da posvojitev ni potekala po pravi poti, kljub temu, da je bilo na vseh dokumentih navedeno, da je posvojitev potekala v skladu z Haaško konvencijo katere podpisnici sta tako Kambodža kot Slovenija in je tako zavezujoča za obe državi. Šlo je tako daleč, da smo morali najeti odvetnika, ki je na sodišče podal vlogo za priznanje posvojitve. Sodišče je sicer vlogo zavrnilo, a ob enem pristojnim organom naložilo, da jo morajo potrditi kor slovensko državljanko, saj je bila posvojitev opravljena v skladu s Haaško konvencijo, kot smo ves čas zatrjevali. Dejansko smo imeli srečo, da smo v Evropski uniji in da podpisana konvencija zavezuje državo glede izdajanja osebnih dokumentov.

Deklica je sedaj slovenska državljanka, obiskuje pa kanalski vrtec. Kako jo je sprejelo okolje in kako v družini doživljate njeno vživljanje vanj?
Zelo nas je bilo strah, kako bo s tem. Deklica je temnopolta in je seveda takoj opaziti, da ne prihaja iz tega kulturnega okolja. Bali smo se, kako jo bodo sprejeli stanovalci bloka, predvsem starejši, ki posvojitev ne poznajo tako dobro. Vendar je bil odziv takšen, da ga ne bi mogli doživeti niti v najlepših sanjah. Okolica jo obožuje. Vsi se zanimajo zanjo. Sosedje vedno vprašajo kje je in kaj dela. Res, sprejeli so jo izredno lepo.

Kultura in jezik njenih staršev ter okolja, v katerem deklica sedaj živi, postaja tudi njena kultura, vendar pa Maja in Simon ohranjata stik tudi s kulturo v kateri se je rodila.
Že od prvega dne želimo da ve, od kod izhaja in od kod so njeni biološki starši. Nekako vzporedno živi tudi s Kambodžo. Ves čas ji kažemo slike, kuhamo tudi azijsko hrano, in ko je jezna, pove, da bo šla kar nazaj v Kambodžo. Vsakemu pove, da je doma iz Kambodže, da se je tam drugače imenovala, da ima tam svoje otroke, da je tam imela svojo posteljo ... Tako da še vedno živi s Kambodžo.

Posvojitve v naši družbi so še vedno nekakšna tabu tema. Zelo malo je staršev, ki so v javnosti pripravljeni deliti svojo izkušnjo. Vi ste se odločili drugače.
Mi smo se odločili spregovoriti predvsem zato, ker sva tudi sama, ko sva se odločila za posvojitev, iskala ljudi, ki bi nama lahko pomagali in z nama delili izkušnje. Svoje izkušnje pa sedaj želiva deliti z drugimi. V teh primerih se napisana pravila o posvojitvah močno razlikujejo od dejanskega postopka in od tega, kar na poti do posvojitve doživiš. Recimo, zelo strah naju je bilo, kakšen pečat bo na naju pustila sirotišnica.

Pa ne v slabšalnem pomenu. Tam je namreč ogromno otrok in prav vsi se ti zasmilijo, tako da se znajdeš v precepu ali bi vzel s seboj vse, nikogar, le enega …
Tudi zato deliva to izkušnjo z drugimi, da bodo vedeli, kako to poteka, s kakšnimi težavami se na poti srečaš. Ni namreč dovolj le urediti dokumente. Na poti je milijon zapletov, za katere si niti ne predstavljaš, da lahko obstajajo. V ospredje želiva dati najino zgodbo, ne pa najine deklice.

Ko so se v Kambodži odločali, katerega otroka vam bodo dali v posvojitev, so se odločali tudi na osnovi vajinih psiholoških značilnosti.
Ja, neverjetno je, ko jo gledaš ... velikokrat rečem možu, da je enaka kot on, da ima podobne navade kot on. To opazijo tudi drugi. Karakterno nama je res zelo podobna. Včasih se ti zdi, da nama ne bi mogla biti bolj podobna niti, če bi jo rodila.

Maja Gerbec je zgodbo o poti, ki je njo in njenega moža življenjsko povezala s triletno deklico, opisala tudi v knjigi Ko se danes ozrem nazaj.
Pripoved stkana iz čustev, življenjske filozofije in predvsem velike ljubezni do ljudi ponuja tudi številne koristne informacije in napotke glede posvojitev.
Knjiga je dosegljiva v elektronski obliki na spletni strani www. elektronske-knjige.si.
Celoten izkupiček od prodanih izvodov gre otrokom sirotišnice Dop Krasaing v Kambodži.

Pomagali smo otrokom iz Kambodže

Dobrodelne prireditve Pomagajmo otrokom iz Kambodže se je 21. aprila v večnamenski dvorani OŠ Kanal udeležilo več kot 250 ljudi.

Ana Cukijati, foto: Damijan Simčič - ZOSO

Vzrok za dobrodelno prireditev in njen cilj je bilo zbiranje sredstev za eno od kamboških sirotišnic, v kateri je dve leti preživela tudi deklica **L.R.**, ki pa je pred letom dni svoj novi dom dobila pri starših v Kanalu.
Pobudnica prireditve je bila **Tanja Simčič Makuc**, učiteljica plesa predšolskih otrok v plesnem klubu KreART, Maja pa ji je pri tem pomagala. Ideja o dogodku je v občini Kanal naletela na izjemno odobravanje, dvorano, ki je tega dne pokala po šivih, pa je v ta namen velikodušno odstopila ravnateljica **Milka Zimic**.
V skoraj dvournem plesno-glasbenem programu so si obiskovalci ogledali nastope Športnega kluba Twist, Plesne šole KREart, orientalskih plesalk **Aneje** in **Nastje Črnigoj** ter pevcev **Mešanega pevskega zbora Jože Srebrnič**, **Elene Mišigoj** in **Denija Kuka**. S psičkama Boro in Asto pa je vragolije s frizbiji uprizorila **Amedea Colja**. Vsi nastopajoči in sodelujoči pri izvedbi prireditve so se odrekli honorarju.
Z vstopnino in prostovoljnimi prispevki so organizatorji zbrali 1360 evrov ter veliko igrač, ki so jih prireditelji že poslali v izbrano kamboško sirotišnico, v kateri je dve leti preživela tudi Liani, danes navdušena mlada plesalka pri KreART-u, kjer letos pleše 65 otrok od treh do petih let.
Del igrač, ki so jih pomagali zbirati tudi v vrtcu v Kanalu, pa so 24. aprila v spremstvu župana **Andreja Maffija** podarili otrokom v materinskem domu v Solkanu. KreART je ustanovi prispeval še 100 evrov za nakup opreme za dojenčka.
Maja in Tanja ostajata dobrodelni in še naprej zbirata obleke ter vse potrebno za socialno ogrožene družine.
Po tem, ko sta pomagali družini **Ristić** iz Ljubljane, sedaj zbirata stvari za 13-letnega fanta in 4-letno deklico.

Del ekipe uspešne akcije Pomagajmo otrokom iz Kambodže in župan Andrej Maffi

Mali plesalci skupine KreART

Dvorana je pokala po šivih

Agandi, muzungu!

Dva mlada zdravnika in štirje absolventi medicine smo se lansko leto odpravili na prostovoljno humanitarno-medicinsko odpravo v Ugando. V majhni hiški v vasici Bufuka v jugozahodnem delu Ugande ob jezeru Bunyonyi smo preživeli tri mesece in vodili lokalno ambulanto za tamkajšnje prebivalce.

Nika Kobal, foto: Odprava Uganda

Člani odprave. Zgoraj: Boštjan, Nika, Nejc, spodaj: Rok, Petra, Tinka

Republika Uganda je celinska ekvatorialna država vzhodne Afrike, poznana tudi pod imenom Biser Afrike. Na jugovzhodu meji na eno največjih jezer na svetu, Viktorijino jezero. V Ugandi živijo številne etnične skupine, večina ljudi pa uporablja jezik luganda. Večji del prebivalstva živi v kočah, narejenih iz zemlje in kravjih iztrebkov – tako imenovanih blatnih hiškah. Dostop do ustrezne zdravstvene oskrbe ima manj kot polovica prebivalstva, kar je posledica pomanjkanja tako zdravstvenega osebja, kot tega, da si morajo bolniki zdravila in operativne posege plačati sami.

Sama ideja o odpravi je nastala že dosti prej ter počasi dozorevala ob poslušanju doživetij prejšnjih odprav in obiskovanju predavanj tropske medicine.

Prve resne priprave so se začele v jeseni 2011. Finančna sredstva in medicinski material smo zbirali s pomočjo donacij, sms sporočil in prodaje majic. V sodelovanju s Športnim twirling klubom Deskle smo organizirali akcijo zbiranja sredstev na njihovi že tradicionalni generalki pred državnim prvenstvom.

Po večmesečnih pripravah je končno prišel dan odhoda. Polni pričakovanja smo se odpravili na letališče v Benetke. V Ugando, natančneje Entebbe, smo prispeli v noči na nedeljo. Vožnja do glavnega mesta, Kampale, nam je že dala prvi vtis o našem novem domu; prijazni, nasmejani ljudje, ceste, natrpane z avtomobili, motoristi in kolesarji, ki drvijo in za seboj puščajo prah, ulice polne ljudi, ki na glavah nosijo sadje, krompir, potovalke, ženske z otroki na hrbtu, ob cestah tržnice s svežim mesom, eksotičnim sadjem in zelenjavo … Ko smo uredili zadeve v Kampali, smo se s poštnim avtobusom odpravili v okoli 420 km oddaljeno mesto Kabale, ki je bilo naše glavno izhodišče do vasice Bufuka. Že takoj po prihodu so nas na vsakem koraku spremljali otroci, ki so za nami klicali "agandi, muzungu" - kar pomeni "pozdravljen, belec".

Čakalnica pred ambulanto

Delali smo od ponedeljka do petka, uradno od 9h do 16 h, večkrat pa se je delo zavleklo v pozne večerne ure. Delo je potekalo v dveh ambulantah znotraj hiške ter v eni ambulanti v prizidku, ki je služila za kirurške posege in previjanja kroničnih ran. Pri sporazumevanju s pacienti so nam pomagali prevajalci, s katerimi smo govorili v angleščini. Pacienti so bili raznoliki, od najmlajših, nekajmesečnih dojenčkov, do najstarejših vaških starešin - "muzejev"; od hudo bolnih, do tistih, ki so se zgolj prišli pokazati "belemu zdravniku". Veliko je bilo okužb kože in črevesnih parazitov. Najpogostejše diagnoze pri otrocih so bile garje, gliste, bakterijske in glivične okužbe kože in razne različice infekcij dihal; pri odraslih pa poleg tropskih in spolno prenosljivih bolezni tudi nam bolj znane – povišan krvni tlak, želodčne težave, revmatična obolenja ... Kirurško delo je obsegalo čiščenje in prevezovanje kroničnih ran in oskrbo poškodb. Pri delu nismo imeli možnosti uporabe laboratorija in drugih preiskav, zanašali smo se na anamnezo in klinični status. Velik poudarek smo dajali tudi na preventivi in poučevanju prebivalcev o zdravem načinu življenja, prehrani dojenčkov in higieni. Pacientom, ki so potrebovali bolnišnično zdravljenje, smo omogočili prevoz do lokalne bolnišnice ter finančno pomoč pri plačilu operacij. Ljudje so prihajali k nam od vsepovsod, tudi po več ur hoda oddaljenih vasi. Organizirali smo tudi dnevne ambulante v bližnjih vaseh, kjer smo pregledali akutno bolne, otrokom pa razdelili tablete proti glistam. V okviru teh dnevnih ambulant smo obiskali tudi Pigmejce. Gre za pripadnike plemena Batwa, ki živijo v gozdovih, zanje je značilna nižja rast in čokato telo. V Ugandi so močno zapostavljeni in v podrejenem položaju. Poznani so kot dobri poznavalci gozda, preživljajo se lovom in nabiralništvom. Kljub začetnemu nezaupanju smo vzpostavili dober odnos.

Po treh mesecih je prišel čas odhoda. Če smo se pred odhodom spraševali, ali smo se prav odločili, sedaj zagotovo vemo, da je bila to za vsakega izmed nas ena najboljših in nepozabnih življenjskih izkušenj. Na življenje v Bufuki, v hiški iz blata, brez tekoče vode, brez elektrike, z wc-jem na prostem, brez doma še tako samoumevnih pripomočkov, smo se hitro navadili. Še več, postalo nam je samoumevno, da je po vodo treba s kanglico, da pijemo prekuhano vodo iz jezera, da imamo topel tuš le enkrat tedensko in da je elektrika odvisna od sončne svetlobe, ki jo je v deževni dobi bore malo. V naši kliniki smo obravnavali nekaj čez 2000 pacientov, delo je zahtevalo veliko potrpežljivosti, še poseben izziv je predstavljal jezik in sporazumevanje. Trije meseci so premalo za neke korenite spremembe, vendar verjamem, da smo s svojim delom in vzgojo pomagali marsikateremu posamezniku in mu omogočili lepši jutri.

Ob tej priložnosti bi se še enkrat zahvalila ŠTK Deskle, občini Kanal ob Soči, krajevni skupnosti Anhovo - Deskle, MDPM za Goriško ter vsem posameznikom, ki ste s svojimi prispevki pripomogli k uspehu odprave.

Zahvala gre tudi vsem, ki ste pošiljali sms-e in kupili majice z našim logom ter nam na kakršenkoli način stali ob strani.

Navdih pomladi - dobrodelna modna revija

V marcu je v večnamenski dvorani OŠ Kanal potekala dobrodelna modna revija z naslovom Navdih pomladi. Revijo s spektaklom je organiziral Frizerski studio Žaklina iz Kanala.

Boštjan Simčič, foto: Arhiv Frizerskega salona Žaklina

Dogodek, prežet z lepoto in domišljijo, ob katerem so nastopajoči zaživeli v ustvarjalnih in mladostnih predstavitvah, je nedvomno vsakemu obiskovalcu pričaral pestro vzdušje in upravičil slogan: Navdih pomladi.

Modna revija je bila dobrodelna. Pridobljena sredstva so organizatorji namenili šolskemu skladu OŠ Kanal. S tem denarjem bo šola omogočila učencem iz socialno šibkejših družin udeležbo v različnih šolskih aktivnostih. Skromna, a dobrodošla donacija šoli je kateremu od učencev omogočila tudi udeležbo šole v naravi.

Na modnem dogodku so se manekenke v dinamičnem sprehodu šestkrat predstavile različne dogodke v življenju, od poroke do valete in obhajila. Obleke, ličenje in pričeske so bile zasnovane na različnih pop-kulturnih smernicah in modnimi referencah, ki so določene za posebne priložnosti. Poleg manekenk so se po modni brvi sprehodili tudi otroci in osnovnošolci iz Kanala ter suvereno predstavljali oblačila modne kreatorke **Martine Lavrenčič** iz Ajdovščine, priznane šivilje, ki svoje kreacije ustvarja tako za najbolj svečane prireditve kot tudi za osebne praznike posameznikov. Že vrsto let šiva večerne obleke za lepotna tekmovanja, voditelje prireditev, televizijske napovedovalce in sodeluje na mnogih modnih revijah po vsej Sloveniji. Zelo posebna, izvirna in pomladno drzna je bila obleka „pomlad“, delo modne kreatorke **Gabrijele Ipavec** iz Ročinja. Občudovali smo tudi pričeske in stile ličenja, ki so bili v tokrat bolj eksperimentalne narave. Za pričeske je poskrbela organizatorka prireditve **Žaklina Karnel**, za make – up **Tanja Karnel**, **Kozmetični studio Ana** iz Tolmina, za unikaten nakit pa **Andreina Tinta**. Na koncu prireditve so se obiskovalci posladkali z izvrstnim pecivom, ki sta ga dobrodelno spekli **Rozi Rupnik** iz Levpe ter **Slaščičarna Rafaelo** iz Kanala.

Obiskovalce so zelo očarali tudi nastopajoči. Najprej so se predstavili **V.I.P. Dance Company.** Ponašajo se z visokimi uvrstitvami na državnih, evropskih in svetovnih prvenstvih, kakovostnimi trenerji, pa tudi z vrhunsko izvedbo plesnih in drugih animacijskih spektaklov. Pod njihovim okriljem deluje javnosti zelo znana skupina Go-Breakers.

Nato je odrska tla in občinstvo z veliko mero pozitivne energije in v stilu pravega performerja ogrel raper **Tomaž Marc**, z umetniškim imenom **Tomos**. Širšemu občinstvu je postal znan z nastopom v šovu Slovenija ima talent 2011, kjer se je predstavil z lastno skladbo V krogu. Njegov novi komad Ona noče, ki ga je tudi na prireditvi zapel oziroma odrapal, je združitev rapa s komercialno pop zvrstjo. Nastal je v sodelovanju treh glasbenikov. Tomos se je posvetil rimanemu besedilu, glas je posodil pevec skupine Neon **Deni Kuk**, producent **DJ Max Sebastien** pa je podkrepil skladbo s komercialnimi ritmi.

Na odru so zaplesale tudi mlade hiphoperke pod vodstvom **Kristine Fabjan**. **Karateist Domen** pa je ob glasbeni spremljavi izvedel Kato. Kata je namreč vadba, ki je lahko videti kot zapleten ples.

Nastopajoči, obiskovalci in vsi ostali so bili razigrani in optimistični, s pozitivno, sončno energijo so pričarali posebno vzdušje, ki je obogatilo dogajanje v kanalski občini ter pokazalo, da si javnost želi še več takih dogodkov, predvsem če je njihov namen plemenit, kakor je bilo tudi v tem primeru, reviji.

Obleke za valeto kreatorke Martine Lavrenčič

Poročne obleke kreatorke Martine Lavrenčič

Obleka Pomlad kreatorke Gabrijele Ipavec

Še ena kreacija Martine Lavrenčič

Moda je tisto, kar nam pristaja

Kanal je včasih imel pet frizerskih salonov. Danes so to dejavnost, kljub težkim gospodarskim razmeram, ohranile tri frizerke, ki vam jih tudi predstavljamo. Najdaljšo družinsko tradicijo, ki bo kmalu štela pol stoletja, na kanalskem placu nadaljuje Laura Pirih, v Gradu ima že dve desetletji frizerski salon Vesna Žbogar, pred slabim letom se jima je pridružila še Žaklina Karnel. Vse poudarjajo, da so za ta poklic pomembni strokovnost, neprestano izpopolnjevanje znanja in prijaznost, ki so seveda osnova za zaupanje. Brez tega pa bi saloni ostajali prazni.

Lea Širok, Nataša Bucik Ozebek, foto: Lea Širok

Frizerstvo in kozmetika Laure Pirih

Laura Pirih sredi kanalskega placa v prostoru, ki je že izpred vojnih časov namenjen lepšanju zunanjega izgleda Kanalcev, nadaljuje družinsko tradicijo frizerstva, ki bo kmalu štelo pol stoletja. Sedaj že sedmo leto vodi salon sama, dopolnjuje pa ga še s ponudbo kozmetičnih storitev. Ima širok krog strank vseh starostnih skupin, ene prihajajo pogosteje, druge redkeje, zelo pogosto pa tedaj, ko potrebujejo nekaj sveže energije. Kriza pa je v njihovo obrt prinesla predvsem to, da se stranke pogosteje barvajo doma, da jih redkeje obiščejo in si privoščijo manj nadstandarda.

V vsej njeni frizerski praksi se je najbolj spremenilo to, da danes veliko več pozornosti posvečamo zdravi negi las in želimo, da je las zdrav, naraven in lep. Stranke so si včasih želele zgolj prekriti sive lase, danes pa želijo različne pramene, ob naslednjem barvanju drugačne, izenačene barve od narastka do konic, zato je tudi ona prepričana, da mora imeti dobra frizerka danes veliko znanja in izkušenj, pomembno pa je tudi, s kakšnimi materiali dela. Prav tako je pomembna komunikacija, splošna razgledanost in ne pretirana vsiljivost.

In kaj je v modi? „Danes so taki časi, da je moderno vse, vsak je svoj umetnik," pravi Laura, a doda, da je po njenem moda to, kar človeku najbolj pristaja in da se v tem dobro počuti. Strank, ki bi se popolnoma prepustile, ni prav veliko, rade pa slišijo, kaj bi jim glede na postavo in obliko obraza najbolj pristajalo. „Vsak pa pride z izdelano željo, da bi bil rad lep in izgledal vsaj dvajset let mlajši," se pošali Laura.

Kljub vsemu v domačem okolju opaža kar nekaj zadržanosti do modnih trendov in bojazni pred spremembami. Danes prevladujejo lahkotnejše frizure, ki zjutraj ne zahtevajo veliko truda. Njena mama pa se še spominja, kako je morala frizura od frizerja ostati vsaj 14 dni in kako so ženske med spanjem uporabljale različne pripomočke, da je niso uničile. „Danes je vse bolj prosto, las mora dihati, biti prost in ne ujet," pripoveduje Laura. Največji izziv ji predstavljajo frizure za posebne priložnosti, denimo poroke. „Takrat je naš izdelek umetnina. Izziv je, kako narediti, da so lasje speti, a se obenem ne vidi nobenih lasnic. Prilagajaš se lasu, dolžini las, željam, postavi. Vsi si želimo, da se skrije tisto, kar je slabo," pravi.

Za poletje svetuje predvsem to, naj ob bivanju na morju pomislimo tudi na lase in jih primerno zaščitimo. Že če jih zvežemo v rep ali spletemo v kito, ne bodo tako izpostavljeni. Prav tako las ni dobro puščati mokrih ali predolgo zavitih v brisačah, saj s hitrim sušenjem preprečimo razvoj glivic in prhljaja. Na soncu pa nam bodo lasje hvaležni, če se bomo pokrili s kapo, klobukom ali ruto.

Vesna Žbogar

Vesna Žbogar v Hair salonu Vesna na Grajski v Kanalu oblikuje pričeske že dve desetletji. Salon je odprla takoj po končanem študiju na srednji frizerski šoli v Ljubljani. Kakor pravi, je takrat imela srečo, da so ji pri njeni samostojni poklicni poti pomagali starši. Takrat je bilo v Kanalu, skupaj z Morskim, kar pet salonov.

Tudi sama opaža posledice gospodarske krize, pravi. Pred njo so stranke v salon prihajale mesečno, sedaj pa frizerja običajno obiščejo na dva, do dva in pol meseca.

Njen salon obiskujejo domačini vseh starosti, moški in ženske, ima pa tudi dolgoletne stranke iz Kobarida in Tolmina. Največ povpraševanja je po striženju in frizurah, ki so praktične, tako da je z njimi malo dela tudi ko jih stranke urejajo same. In ker je striženje tako pomembno, se ves čas izobražuje in dopolnjuje svoje znanje z novimi smernicami. Pred časom se je odločila za cenovno sprejemljivejše barve, tako da lahko barvanje po ugodnih cenah ponudi tistim, ki se običajno barvajo doma. Stane jih le malo več kot če bi kupile barvo v trgovini, le da jih v salonu lahko pobarva bolj profesionalno, pa še bolj udobno je, dodaja Vesna.

Sicer pa so mladi v Kanalu dovzetni tudi za bolj drzne frizure, le po nenavadnih barvah, denimo modri, zeleni ali vijolični še ne sprašujejo. Za letošnje poletje pa pravi, so moderni kodri tudi na kratkih pričeskah in tople barve naravnih odtenkov.

Vesna še dodaja, da pogreša več spodbud ter prijaznejše podjetniške in inšpekcijske pogoje tudi za male obrtnike, kakršne so frizerke. Sicer pa bo tradicijo frizerstva v njeni družini nadaljevala nečakinja, ki se izobražuje na srednji frizerski šoli v Ljubljani.

Žaklina Karnel pa je v frizerskih vodah novinka. Vanje je zašla pred tremi leti, ko se je odločila, da bo nekaj v življenju spremenila in se je odločila, da se izšola za frizerko. „Vedno mi je bila všeč moda, urejeni ljudje, pričeske so me vedno zanimale," pripoveduje. Frizerski salon je v Kanalu odprla pred slabim letom. „Človek moraš biti za to, bati se ne smeš," pravi, ko jo vprašam, kako se je v teh krznih časih podajati v obrtniške vode. Kriza se pozna pravi, prav zato se pri postavljanju cen sama postavi v kožo stranke in razmisli, koliko bi lahko odštela za frizuro. Njene stranke so domačini iz Kanala, prihajajo pa tudi iz Brd, Nove Gorice in cele Tolminske. V povprečju se vračajo na mesec ali mesec in pol, ima pa tudi stranke, ki jo obiščejo vsak teden. „S strankami moraš navezati oseben stik," pravi.

Poleg tega so minila leta, ko so frizerke delale samo trajne.

Žaklina Karnel

„Sem in tja še kakšna starejša gospa odloči zanjo, mladi pa ne. Ti raje prisegajo na barvanje in na striženje vseh vrst, zato mora biti danes frizerka zelo dobro podkovana z znanjem in delati kakovostno."

Poleg tega pa po njenem dobro frizerko naredijo še prijaznost in odprtost do ljudi.
Pojasni, da so v trendu dolgi lasje, še vedno prevladujejo paži in frufruji ter asimetrične oblike z ravnimi rezi in resasto postriženimi lasmi. Barve pa naj bodo naravne.
Hudo izstopajoče in kričeče barve trenutno niso in. „Letošnje modne smernice narekujejo skodrane lase, znova so v modo prišle fige in kite. Tudi pri frizurah se časi ponavljajo,“ pravi. Zanimivo pa je, da so kljub vsej modernizaciji in povezanosti v Ljubljani veliko bolj napredni glede frizur. „Ko pridejo frizure v modo na našem koncu, so v Ljubljani že mimo,“ doda Žaklina, ki za poletje svetuje malce dodatne skrbi za lase.
Priporoča vlažilni šampon, ki navlaži in nahrani poškodovane lase, saj sonce poškoduje lase. In kdaj k frizerju: pred ali po morju? „Eno in drugo,“ pravi, „a če je že potrebno izbirati, potem raje po morju, da obnovimo barvo, postrižemo konice in z negovalno masko nahranimo lase.“
Največji izziv ji je pomenila dobrodelna modna revija, ki jo je pripravila marca v Kanalu. Vsakodnevni izzivi pa so ji spenjanje las in barvanje. Vesela je strank, ki se prepustijo njeni ustvarjalnosti. Priznava, da so to večinoma mladi, a tudi tistim gospem, ki prisegajo na preverjeno klasiko, poskuša s kakšnim detajlom dodati vsaj malo modnega pridiha. Izzivov za prihodnost ima kar nekaj, a jih prepušča času.

Poleti je "in" blond

V Desklah in okolici je bilo do pred kratkim 5 frizerk, vendar je Marta Kaluža svoj salon preselila v Solkan. Najdaljši staž ima Zvezdana Križman - Frizerstvo Križman, ki deluje od 1. avgusta 1980. Devet let kasneje je Bojana Valentinčič odprla Frizerski salon Bojana. Oba salona sta na deskljanskem "placu". Maja Kodelja Cencič ima v Ložicah Frizerski salon Maja od leta 1996. Anja Jug pa je 14. oktobra 2005 v Desklah odprla Frizerstvo IN.

Petra Paravan, foto: Metka Skrt

Zvezdana Križman se spominja, kako je imela v osemdesetih in devetdesetih letih veliko strank. To so bile predvsem gospe, ki so imele svoje in italijanske pokojnine, a so danes žal pokojne. Takrat so si urejale frizuro vsak teden, še posebej ob praznikih. Za silvestrovo so pred salonom čakale že ob 4 uri zjutraj, da so čim prej prišle na vrsto. Danes pa se kriza zelo občuti. Stroški se večajo, prometa je vse manj, sploh pa ob slabem vremenu, stalnem dežju. Zvezdana ima stranke, ki so starejše od 35 let. Navajene so na svoje frizure in take tudi želijo. Najbolj pogoste so fen frizure.
Bojana Valentinčič, ki kakor Zvezdana živi v Gorenjih Desklah, ima stranke stare od 15 do 92 let. Frizure, pravi, so odvisne od samih strank. Vsaka frizura je aktualna, če se posameznik dobro počuti. Tudi zanjo se kriza pozna, a poudari, da so danes ženske in moški radi urejeni, saj to zahteva čas, v katerem živimo.
Maja Kodelja Cencič za letošnje poletje priporoča vse oblike paž frizur, nizke stranske prečke, frufruje in platinasto blond barvo. Za stranko, pravi, pa je vedno najbolj moderna tista frizura, ki ji paše, jo zna nositi in se v njej dobro počuti – tako kot obleka. Stranke vseh starosti, imajo rade mladostne, nosljive frizure, moderne pa do te mere, kot so one same, nekatere več, druge manj. Pri nekaterih strankah je frizura odraz njihove osebnosti, pri večini pa ne.
Stranke so rade lepe, urejene, mladostne, predvsem pa imajo rade frizuro, ki si jo lahko tudi doma same lepo uredijo in jim kot taka dolgo zdrži. Maja pravi, da se je kriza začela že takrat, ko je podjetje Salonit Anhovo začelo upokojevati mlajše ljudi. Z majhno pokojnino in šoloobveznimi otroki si ljudje ne morejo privoščiti vsega. Ljudje so radi urejeni in hodijo k frizerkam, ne pa tako pogosto kot v začetku devetdesetih let.
Anja Jug je po porodniškem dopustu znova začela frizirati. Pri njej prevladuje mladina, frizira pa tudi otroke in starejše. Njene stranke, pravi, imajo rade sproščeno vzdušja in druženje, saj želi, da je salon kraj prijetne domačnosti, kamor se stranke rade vračajo. Nima dosti klasičnih frizur, stranke so navajene, da se stalno izobražuje in jim na vsako novo kolekcijo ponudi kaj novega, zato se ji tudi rade prepustijo in ji zaupajo. Frizura pa ne vedno odraža osebnost stranke, Anja včasih le zazna, da ima stranka morda slab dan. Glede krize pravi, da se pozna, saj se stranke ne hodijo več frizirat vsak mesec.
Poleti je IN blond, svetlo rdeča, zelo intenzivna bakrena (ceglasta) barva, vsako striženje je poudarjeno z nežnim bakrenim pramenom, ki oblikuje obraz. Moda frizur "punk-rock" se vrača v osemdeseta leta. Lani septembra se je Anja odločila razširiti dejavnost še na kozmetični salon, saj si je že od nekdaj želela, da bi stranke lahko uredila od glave do pet. Sama ne zmore opravljat obeh dejavnosti, tako da je kozmetične storitve prepustila **Andreji Kocjančič.**

Zvezdana Križman
Foto: Petra Paravan

Anja Jug

Bojana Valentinčič
Foto: Petra Paravan

Elektronski vodič za "Krožno pot Ježa"

Na Goriško in v Posočje prihaja prvi elektronski vodič. Posamezniki in skupine si bodo s pomočjo naprave za enkrat lahko ogledali enajst pohodnih krožnih poti v občinah Kanal ob Soči, Nova Gorica, Tolmin, Kobarid, Bovec in Idrija.

Lea Širok, foto: Fundacija Bit Planota

Podeželski elektronski vodič oziroma turistični vodnik
Foto: Lea Širok

Preizkus e-vodiča na Lokvah

Partnerji pilotnega projekta Podeželski elektronski vodič Ustanove Fundacije BIT planota so prepričani, da bosta preprosta uporaba naprave in vodenje v štirih jezikih omogočila večjo turistično prepoznavnost in dostopnost podeželja. Obenem pa bo dopolnil klasično turistično vodenje. Elektronski vodič omogoča turistu, da svobodno izbere čas pohoda, tematiko in večkrat posluša ali prebere vsebine ob turističnih zanimivostih po enajstih krožnih poteh v šestih občinah na goriškem in v Posočju. Zemljevidi poti s fotografijami zanimivosti in info točkami so v dlančniku dostopni v slovenskem, italijanskem, angleškem in nemškem jeziku. Bovčani pa so dodali še eno možnost, je na predstavitvi v Novi Gorici konec aprila povedal koordinator projektov Fundacije BIT Planota **Zvone Ferfolja**: "Bovčani pa so bili še dodatno izvirni. Ker imajo pravljično pot so si te pravljice izmislili še v svojem narečju."

Eden od partnerjev projekta je tudi Planinsko društvo Valentin Stanič iz Kanala. Sicer pa je naprava uporabna za najširši krog ljudi, je pojasnil predsednik društva **Miro Strosar**: "Planinsko društvo Valentin Stanič je takoj zaznalo uporabnost tega sistema z GPS navigacijo. Navdušeni smo bili nad tem, da lahko brez večjih stroškov omogočimo vodenje po planinskih poteh in po drugih poteh v Kanalu."

Odločili so se, da bodo v kanalski občini na e-vodiču najprej ponudili dve krožni poti: Pot na Jelenk in pot na Kolovratu, ki so jo poimenovali Krožna pot Ježa. Slednja je zelo zanimiva, pravi Strosar: "Pot traja tri ure, vodi pa nas od planinskega doma našega društva preko Ježe, Gradu z muzejem na prostem iz prve svetovne vojne, Solarjev na italijanski strani brega, do izvira mejne reke Idrije in ponovno do planinskega doma Pod Ježo."

Pri urejanju Krožne poti Ježa so jim na pomoč priskočili člani čezmejnih društev: "Zelo vzorno sodelujemo s slovenskim planinskim društvom iz Benečije, kakor tudi s klubom italijanskih alpinov. Prav oni so očistili in uredili kratek del poti, ki poteka po italijanski strani."

Uporaba dlančnika je preprosta. Pohodnik izbere želeno pot in jezik, naprava pa ga s pomočjo vrisanega zemljevida vodi do cilja. Ob zanimivih turističnih točkah (naravnih, kulturnih znamenitostih ...) ima pohodnik možnost, da prebere ali posluša razlago, si ogleda fotografije, preveri dodatno turistično ponudbo v okolici. Dlančnik pohodnika opozarja tudi na morebitne nevarnosti na poti. Napravo bodo lahko uporabljali vsi, od pohodnikov, do kolesarjev, ki so v zadnjih letih vse pogostejši obiskovalci Kolovrata, pa tudi šolarji in taborniki. "Predvsem je namenjen mlajšim rodovom, ker so bolj dovzetni za nove tehnologije," dodaja Strosar.

Enostavna uporaba dlančnika, izbira želenih poti in vodenje, so bili tudi cilji, ki so jim sledili pri iskanju primerne tehnologije, je na predstavitvi e-vodiča povedal tehnični menedžer projekta **Etbin Skok**: "Ergonomija naprave je sila preprosta, praktično ne rabi nobenega predznanja za uporabo."

Celoten projekt, ki ga bodo lahko nadgrajevali z novimi potmi, je vreden 66 tisoč evrov. 85 odstotkov od tega je prispeval Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja.

Elektronski turistični vodič bo zelo uporaben in bo na voljo v našem planinskem domu in na TIC-u v Kanalu," dodaja Strosar.

Dom Pod Ježo so, tako kot vse planinske domove, ponovno odprli junija.

Vstopili v deseto leto delovanja

Čas hitro mineva. Maj je mesec, ko se je leta nazaj v Kalu pripravljalo na ustanovitev turističnega društva. Glavni akterji so bili Bruno Colavini, Aleksander Humar in Metod Pirih, ki je postal tudi prvi predsednik. Od začetka do danes društvo skrbi za organizacijo pohodov, čistilnih akcij, pustovanj, kulturnih in zabavnih prireditev, miklavževanj, pa še bi se kaj našlo.

Alenka Hvala

Na pobudo **Marte Murovec** iz Aktiva podeželskih žena so se izvedle razne delavnice in predavanja. Seznanjali smo se z zelišči in zdravo prehrano, slikali na svilo, izdelovali izdelke iz voska in ustvarjali slike iz naravnih materialov. Pa tudi z aerobiko smo se ukvarjali. Vsako leto pridne roke gospodinj poskrbijo, da na našem krajevnem prazniku ne manjka peciva, od prodaje katerega del izkupička prispevajo bolnišnici v Stari gori. Skrb za svoje zdravje smo nadgradili v sklopu akcije Živimo zdravo, katere koordinatorka je bila naša članica **Darja Rijavec**. In v letu 2011 je Darja postala tudi predsednica novoustanovljene Folklorne skupine Kal nad Kanalom, ki kot sekcija deluje v okviru turističnega društva. V samo dveh letih delovanja pod mentorstvom **Marka Prapertnika** je skupina nabrala lepo število kilometrov na vajah, nastopih in revijah, tudi nekaj gostovanj imajo plesalci za sabo, še več pa jih čaka v letu 2013.

Skupaj z godčevskim triom Nikoli mlajši so se udeležili nekaj usposabljanj in izobraževanj. Pika na „i“ pri delovanju skupine pa pomeni izdelava plesnih kostumov. Nastali so na osnovi raziskave o oblačilni kulturi v naših krajih, v katero so folklorniki pod vodstvom **Elze Pavšič** vložili veliko truda in časa. Kalske hmašne obleke s prehoda iz 19. v 20. stoletje so bile prvič predstavljene na naši Angelski nedelji v letu 2012. Brez velike podpore Občine Kanal ob Soči, ki je razumela pomen tovrstnega ohranjanja kulturne dediščine, tega ne bi dosegli.

Mladi iz sekcije našega društva so v preteklih letih pokazali, da znajo poprijeti za delo, če govorimo isti jezik. Udeležujejo se pustovanj, tudi na kakšnem pohodu jih je bilo videti. Letošnjo čistilno akcijo so sicer prespali, sem pa prepričana, da bodo prihodnje leto zopet sodelovali. Pri pripravi prireditvenega prostora in parkirišč za našo Angelsko radi priskočijo na pomoč, tudi pri izvedbi same prireditve sodelujejo.

Na pobudo mladih je v letu 2010 zaživel prvi Bukafest, tradicija se nadaljuje in letos avgusta bo že četrti. V sklopu prireditve je postavljena tudi razstava izdelkov otrok iz vrtca v Kalu, v lanskem letu pa je bila izvedena še „ustvarjalnica“, katere se je udeležilo preko dvajset otrok. Pred dvema letoma so mladi oživili nogometni turnir, ki je pred veliko leti že potekal. Takrat so bili glavni akterji iz sedanje generacije 40+.

Naša Miklavževanja zadnja leta izzvenijo kot prednovoletno srečanje krajanov. Po igrici, ki jo pod vodstvom **Veronike Konjedic** naštudirajo otroci veroučnih skupin, skupaj pričakamo Miklavža in kakšno rečemo na placu pred cerkvijo.

In že smo v letu 2013, ko vstopamo v 10. leto delovanja. Začelo se je pestro, zima nas je obilno nagradila s snegom in smučišče v Kalu je po več letih ponovno zaživelo.

Upravljavci smučišča iz SK Salonit Anhovo so čez celo sezono skrbeli, da je vse potekalo po predpisih in da so bili smučarji s pripravo prog zadovoljni. Izvedene so bile tri veleslalomske tekme, med šolskimi počitnicami pa so organizirali tudi smučarski tečaj. Da so se obiskovalci lahko pogreli so skrbeli mladi iz Kala v priročni okrepčevalnici.

Za nami je tudi pustovanje, občni zbor, pohod „Za Jurjevo na Lašček“ in kresovanje, letos na Okroglem. Na vsakoletni izlet smo se podali na Avstrijsko Koroško.

Čistilna akcija je bila izpeljana kljub ne preveč ugodnemu vremenu, le začetek se je zamaknil za kakšno uro. Koordinator **Bruno Colavini** ugotavlja, da se je kljub vsakoletnemu čiščenju nabralo veliko odpadkov, predvsem plastenk, pločevink in ostankov azbesta. Zelo pohvalno je, da sta se akcije udeležila tudi dva predstavnika najmlajše generacije krajanov, osemletna **Tilen Šuligoj** in **Alen Konjedic**.

Čaka nas pa še veliko dela.

V juliju najprej etnološko obarvana prireditev pri Svetem Tomažu, v avgustu Bukafest, septembra Angelska nedelja in nogometni turnir, sledil bo jesenski pohod v oktobru, leto pa bomo zaključili z Miklavževanjem.

Pred koncem novembra pa je pred nami še ena pomembna odločitev – izvolitev novega predsednika Turističnega društva Kal nad Kanalom, ki bo poskrbel, da bo delo še naprej potekalo v zadovoljstvo vseh članov društva in krajanov Kala nad Kanalom.

Novi pristopi k bogatitvi turistične ponudbe

Aprila se je zaključil projekt Podpora prireditvam nevladnih organizacij na območju LAS – PODPRI, namenjen usposabljanju nevladnih organizacij, da bi znali s pridobljenimi znanji v svoje prireditve vključiti nove pristope, s katerimi bi krepili lokalno identiteto in zavest o pomenu ohranjanja dediščine in izboljšali kakovost izvajanja prireditev nevladnih organizacij in obogatili turistično ponudbo ob Smaragdni poti.

Nataša Bucik Ozebek, foto: Nika Testen

Zaključna prireditev projekta Podpri v Cerknem

V ta namen je bilo v prvi polovici leta 2012 v izobraževanja vključenih prek 50 članov različnih društev in drugih nevladnih organizacij, ki so pridobili znanja s področja zakonskih vidikov organiziranja prireditve, učinkovite promocije prireditev in aktivnega vključevanja obiskovalcev v prireditve. Primer ene najboljših praks so si ogledali v italijanskem Sutriu, ki se ponaša z dolgoletno tradicijo povezovanja različnih ponudnikov v kraju ter vključevanja obiskovalcev v prireditve.
Čez poletje pa so z novimi znanji že pripravili sedem odmevnejših prireditev. Dediščino so na zanimive načine obujali v Baški grapi in Cerknem, v Grgarskih Ravnah in na Lokvah so pripravili festival zelišč, v Breginju, Vrsnem in na Livku se je odvijal Legenda.fest, v Idriji so pokušali žlikrofe, v Čezsoči igrali kmečke igre, v Kalu nad Kanalom pa plesali. Aktivnostim so se namreč priključili tudi člani Folklorne skupine iz Kala nad Kanalom. Lani so v okviru projekta pripravili Angelsko nedeljo, letos pa na zaključni prireditvi v Cerknem nastopili s spletoma ljudskih plesov. Predsednica Folklorne skupine Kal nad Kanalom **Darja Rijavec** po pravici pove, da je bila izkušnja sodelovanja v projektu zanje naporna, a da navezovanje novih stikov in izmenjava mnenj ter izkušenj vedno štejejo. "FS Kal nad Kanalom je v prireditev Angelska nedelja 2012 vložila res veliko truda in prostovoljnega dela. Prvič smo zaplesali v novih folklornih kostumih kalskih hmašnih oblekah, ki jih je po raziskavi oblačilne kulture, oblikovala **Elza Pavšič**, zaplesali smo nov splet primorskih plesov, postavitev mentorja **Marka Prapertnika**. Pripravili in povezovali smo program, odigrali skeče ki smo jih pripravili prav za to priložnost. A za ves trud smo bili bogato poplačani od ljudi, ki so nas neverjetno pozitivno sprejeli," pravi Rijavčeva. Zanimalo nas je, če bodo zaradi sodelovanja pri tem projektu odslej prireditve v okviru njihovega društva še bolj domiselne in inovativne? "Če bo dobra volja," pravi predsednica. „Veliko vlogo igrajo denar, čas in pripravljenost za prostovoljno delo. Slednja je še prisotna, največji problem pa je prostor, ki ga v Kalu nad Kanalom žal nimamo. Prireditev lahko izpeljemo le na prostem, seveda če nam je vreme naklonjeno. Sicer ne glede na vložen trud odpade, pojasni. In kaj v množici prireditev šteje, da obiskovalci opazijo ravno tvojo pridejo nanjo? Rijavčeva je prepričana, da so to predvsem pristnost, tradicija in vključitev vseh starostnih skupin k sodelovanju na prireditvi. Seveda ne gre izključiti tudi promocije, prepoznavnosti in ponudbe, doda.

Nova prireditev kalskih folklornikov

Pod okriljem Turističnega društva delujoča Folklorna skupina Kal nad Kanalom ohranja bogato izročilo prednikov ter želi kulturno dediščino predstaviti širšemu prostoru in prenesti tudi na mladi rod. V nedeljo, 7. julija, tako pripravljajo etnološko prireditev doma v Kalu nad Kanalom. Prireditev se bo pričela z sodelovanjem folklornikov pri popoldanski sv. maši. Bogoslužje bo potekalo na prostem ob cerkvici sv. Tomaža, gotski cerkvi iz štirinajstega stoletja, ki se skriva v tihi samoti pod Špikom le streljaj od glavne ceste med Kalom in Kopriviščem. Sproščeno nedeljsko popoldne se bo nadaljevalo na travniku pod cerkvico, ki so ga tamkajšnji predniki poimenovali »plesišče«. Zadišalo bo po starem, nastopajoči pa bodo s pesmijo, plesom in predstavitvijo kalskih hmašnih oblek obiskovalce skušali popeljali daleč nazaj v čas pred pred sto in več leti.

Miran Milost (2.1.1949 - 8.5.2013)

Bil je z nami, ko smo spomladi 2011, z željo da obudimo in ohranimo bogato izročilo naših prednikov ter željo po druženju, veseli stopili skupaj in ustanovili Folklorno skupino Kal nad Kanalom.

Z nami na prvih vajah, ko smo nerodno in sramežljivo zaorali ledino ter se pripravljali na naš krstni nastop. Skupaj smo se razposajeni kot otroci veselili, da nam je uspelo najprej nekoliko zadržano, nato pa korajžno in nagajivo zaplesati naš prvi splet, na Angelski nedelji v Kalu. Pozorno, prešerno nasmejan, je pod roko prijel ženo Ljubico, ko smo prvič oblekli kalske hmašne obleke, obleke z zgodbami, ki jih je pisalo življenje pred stotimi in več leti, ter se slikali pri, nam vsem tako dragi, naši gotski cerkvici sv. Tomaža. Njegova drža je bila spoštljiva, ko smo na Angelski nedelji prvič zaplesali v novih folklornih kostumih in prisluhnili misli, ki jo je naši folklorni skupini na pot, zapisal dr. Bojan Knific: *»Ni mogoče hoditi, ne da bi imeli eno nogo zadaj, drugo spredaj. Na poti napredka potrebujemo obe: tisto, ki nas povezuje s preteklostjo in drugo, ki nas vodi naprej.«*
Miran je rad prihajal v Kal in želel, da je tu njegov zadnji dom. Ljubil je naše hribe, zelene travnike in gozdove, dolska korita in kamnite lašte, ter staro Krejdarjevo domačijo sredi Dola. Enajstega maja smo ga žalostni pospremili na posledjo pot - odšel je tja gor med zvezde ...
Nam pa ostaja praznina, pa tudi hvaležnost, da so se naše življenjske poti srečale, druga drugo obogatile, ter ustvarile močne vezi in spomine, ki bodo živeli za vedno.

Folklorna skupina Kal nad Kanalom

Prvi maj

Letošnji Mednarodni praznik dela, 1. maj, so po svetu označile demonstracije proti neoliberalni politiki in zategovanju pasu na račun delavcev. Kot običajno, so na predvečer praznika povsod po Sloveniji in tudi v kanalski občini zagoreli kresovi.

Prvomajska budnica

Tekst in foto: Zmago Lovišček

Tudi letos, kot že nekaj zadnjih let, smo na Močilah doživeli prvomajsko budnico.
Okrog desete ure nas je obiskal Pihalni orkester Salonit Anhovo in nam zaigral nekaj "udarnih" skladb. Po teh skladbah smo se nekaj časa veselo družili, si kaj lepega povedali in seveda nekaj "piknili" in seveda tudi nekaj popili.
Na koncu so nam zaigrali še Vstajenje Primorske, nato pa so morali dalje, ker so jih čakali tudi v drugih krajih v občini. Prvomajsko smo se poslovili in si obljubili, da se prihodnje leto spet srečamo.

Prvomajski pohod

Dora Ravnik, foto: Simon Prinčič

Kot že vrsto let doslej, je tudi letos TR društvo Globočak s Kambreškega organiziralo prvomajski pohod.
Toplo sončno jutro ja na Kambreško privabilo kar lepo število pohodnikov (celo iz Ljubljane in s Krasa). Zbrali smo se pri prostorih društva, kjer je bil vpis in start. Letos smo obiskali drugi del vasi v krajevni skupnosti. Iz Kambreškega smo se podali v Jazna, od tam na Avško, Srednje, Pušno, Zarog, Rog in se vrnili zopet na Kambreško, kjer je bilo kosilo. Pot je bila lepa, nezahtevna, trajala je štiri ure. V treh vaseh so nas pričakali prijazni krajani in nas postregli z obilico domačih dobrot. Pohodniki so bili s pohodom zelo zadovoljni.

Srečanje "Pod Skalco"

Klelija Dolenc, foto: Branko Golja

V soboto, 1. junija 2013, je bila pri Kolarjih, na domačiji pokojnega Antona Tinte, spominska slovesnost ob 70 letnici poboja sedmih partizanov, zajetih “Pod skalco” v sanitetni postaji št. 9.
31. maja 1943 so italijanski karabinjerji in padalci – prostovoljci (posebej izurjeni vojaki za težke terene) obkolili sanitetno postajo št. 9 “Pod skalco”. Z vso silovitostjo so napadli votlino, kjer je bila bolnišnica. Med iskanjem bolnišnice so naleteli na kurirja **Franca Dugarja**, kar je bilo zanj usodno. Medtem, ko so se drugi ranjenci reševali, je stopil **Jožef Jug – Silvester** pred vhod votline z namenom, da se preda. Streli so ga v trenutku pokosili.
Srečno se je rešilo sedem ljudi. V votlini je ostalo pet težko ranjenih partizanov. Italijani so po streljanju v votlino metali tudi ročne bombe. Tako so tragično umrli brata **Karlo** in **Riko Gravnar** ter **Srečko Padovan**, vsi trije iz Števerjana, **Franc Kristančič** iz Kojskega ter **Jože Lampe** iz Zadloga pri Črnem Vrhu.
Po pozdravnih nagovorih župana Občine Kanal ob Soči **Andreja Maffija** in predsednika Društva vojnih invalidov Severne Primorske **Franca Anderliča**, je sledil slavnostni govor predsednika Območnega združenja Rdečega križa Nova Gorica **Dušana Ambrožiča**.
Kulturni program so oblikovali Moški pevski zbor Kazimir Nanut iz Kanala ter učenke Osnovne šole Kanal.

Zaključno besedo skupaj z zahvalo vsem sodelujočim je imel predsednik Krajevne organizacije združenja borcev Ročinj **Zoran Zimic**.
Kljub napovedi slabega vremena se je srečanja udeležilo preko sto udeležencev.

Dvajsetič po stopinjah Valentina Staniča

Planinsko društvo Valentin Stanič iz Kanala je letos organiziralo že dvajseti pohod Po stopinjah Valentina Staniča. Pobudnik prvega pohoda je bil Jože Medveščček, ki je na ta način želel ohraniti spomin na velikega rojaka, se pokloniti njegovemu delu, po drugi strani pa je "iskal iskrico" za oživitev dela pri društvu in v kraju.

Milka Zimic, Lea Širok, foto: Marijan Nanut

Trasa pohoda simbolično povezuje kraje, kjer je deloval in služboval Valentin Stanič

Prvi pohod je sovpadel z 220-letnico Staničevega rojstva, a ta povezava ni bila osnovni vzvod. V PD so se že pred to obletnico posamezne večere posvečali pomembni osebnosti. **Jože Medveščček** je bil namreč tudi eden izmed pobudnikov proslave ob 200-letnici Staničevega rojstva.

Trasa pohoda naj bi simbolično povezovala kraje, kjer je deloval in služboval, torej Ročinj in Gorico.

Morda pa jo je naš slavni rojak deloma celo prehodil. Slomšek je denimo v Drobtinicah iz leta 1848 navedel, da je Stanič za svoj god "obiskal" cerkev svojega zavetnika – Svetega Valentina na Sabotinu. Tudi Pregelj (Božje poti) opisuje, naj bi se Stanič z božje poti – Svete Gore vračal preko Sabotina, vendar je to lahko zgolj pisateljska fabula.

Za prvi pohod je bil del poti na Sabotin na goriški strani že markiran. Do Korade so za markacije poskrbeli planinci PD Brda, do Kanala pa šest markacistov – članov kanalskega društva. Najbolj jih je skrbel izpostavljeni del preko grebena Sabotina.

Zanimivo je, da je bilo glede kontrolnih točk kar nekaj konfliktnih situacij. Sabotin namreč "pripada" PD Gorica, Korada pa PD Brda. Da so pohod pripravili po današnji trasi, je bilo zato potrebnih veliko pogovorov.

Na prvem pohodu, ki so ga organizirali na nedeljo, 15. maja 1994, je bilo okrog 300 udeležencev, pridružilo se jim je 35 kanalskih šolarjev, ki pa so pohod opravili med tednom.

O letošnjem pohodu in načrtih PD Valentin Stanič smo se pogovarjali s predsednikom društva **Mirom Strosarjem**.

Kakor ugotavljajo, je pohod vsako leto bolj uspešen: „Letos je bilo kar 700 udeležencev. Spodbudno je, da se ga udeležuje veliko mladih. V pohod se z vedno večjim številom učencev vključuje tudi kanalska osnovna šola.“

Na pohodu je vsako leto veliko učencev

Prenovljena slika iz nekdanje karavle Vogrinka se vrača v Dom pod Ježo

Trasa pohoda je že ves čas enaka, ima pa več težavnostnih vstopnih mest. Najtežji del je iz Solkana na Sabotin in od tu preko Vrhovelj do Korade in Kanala: „Za tiste, ki niso vajeni daljših pohodov, je vstopno mesto tudi na Vrhovljah. Pohoda se lahko udeležijo tako izurjeni planinci, kakor pohodniki z nekoliko slabšo kondicijo. Učenci osnovnih šol pa vsako leto vstopijo na Koradi in opravijo pohod do Kanala.“ Za celoten pohod je potrebnih od 6 do 7 ur normalne hoje brez predolgih vmesnih postankov.
„Pohod Po Stopinjah Valentina Staniča prerašča v vseslovenski pohod za fizično pripravljene planince,“ pojasnjuje Strosar, „saj je spomladi, v času pohoda, za visokogorje še prezgodaj. Od začetka se ga udeležujeta PD iz Celja in Kranja, lahko pa rečemo, da je na tem pohodu zastopan dobršen del slovenskih regij.“
Letos je najstarejši pohodnik imel okrog 82 let, najmlajši pa štiri. Pohod je ena od osrednjih dejavnosti društva. Lansko leto so po številnih zapletih in petnajstletnem prizadevanju planinskega društva odprli tudi prenovljen planinski dom Pod Ježo. Strosar dodaja: „Tudi v prihodnje nameravamo vztrajati s ponudbo v domu in pohodnikom, kolesarjem ter drugim obiskovalcem ponujati prisrčnost, ki jo planinci potrebujejo.“
Dom odpirajo 29. junija. Po prednaročilu je dom za skupine odprt vsak dan. Za posameznike pa konec tedna. Obiskovalci se lahko najavijo reko telefona, kmalu bodo povezani tudi s spletom. V društvu razmišljajo, da bi bil dom že z naslednjim letom odprt vsak dan: „Naslednje leto bomo obeleževali stoletnico začetka prve svetovne vojne in na tem delu Kolovrata bo takrat zagotovo velika gneča.“ Kolovrat je tudi sicer zelo dobro obiskan. Muzej na prostem iz prve svetovne vojne na Gradu, ki ga upravlja kobariški muzej, ima takorekoč vsakodnevne obiskovalce, nam je povedal Strosar: „Tudi številni kolesarji in motoristi se raje izognejo Soški dolini in se odločijo za pot čez Kolovrat.“
Dom Pod Ježo je najmlajši dom Planinske zveze Slovenije, kar mu prinaša olajšave glede oskrbe in priprave prehrane, je povedal Strosar in poudaril: „Letos je ministrstvo za obrambo lastništvo doma oziroma obmejne vojašnice Vogrinka preneslo na občino Kanal, občina pa je upravljanje prenesla na naše planinsko društvo.
Vendar imamo sedaj precejšnje težave zaradi dvojnega statusa objekta, ki je kot obmejna stražarnica vojaški objekt in kot planinski dom gostinski lokal.
Zato moramo pridobiti novo dokumentacijo o spremembi namembnosti objekta. Ta je za društvo prevelik finančni zalogaj, zato računamo, da bo to vprašanje uredil novi lastnik.“

Najstarejši udeleženec je imel več kot osemdeset let, najmlajši pa štiri

Zdravica ob dvajsetem pohodu

Planinci vedno poskrbijo za čisto okolje

Dom pod Ježo je v kraju Kuščarji, obmejna stražarnica pa je dobila ime po potoku Vogrinka, ki teče mimo Kuščarjev.
Prenovljeni dom ima jedilnico s 50 sedeži, tako da nudijo tudi tople obroke, ob mizah na prostem je prostora za 70 ljudi.
V skupni sobi je na voljo 40 ležišč, v zimski šest, v še eni sobi pa tri. Dom je odprt od junija do oktobra vsak petek od 16h do 22h, ter vsako soboto in nedeljo od 10h do 22h.

Naslov: Planinski dom III. kategorije, Kuščarji 3, 5215 Ročinj, GSM: 031 255 231, e-mail: dom.pod.jezo@gmail.com

Razstava ročnih del ob prazniku žena

Mednarodni praznik žena, 8. marec, je še vedno aktualen in vsaj pri nekoliko starejši populaciji priljubljen praznik.

Majda Rejec, foto: DU Deskle-Anhovo

Uživali smo ob ogledu razstavljenih del

Praznik, ki je bil nekoč pomembnejši, danes izgublja na veljavi. V poplavi vsakodnevnih problemov, ki jih povzroča gospodarska kriza, pri nas pa tudi stranpoti neoliberalizma in novodobnega kapitalizma, smo ta praznik kar nekako pozabili. Toda ne mi upokojenci DU Deskle Anhovo. Kakor že mnoga leta, smo tudi letos pripravili razstavo ročnih del naših članov in seveda tudi proslavo.
Na sam praznik smo popoldne privabili v stekleno dvorano kulturnega doma v Desklah kar nekaj ljudi. Že ko smo se bližali prireditvenemu prostoru, smo zaslišali prijetne melodije, ki jih je s svojo harmoniko pričaral gospod **Berto Jerončič**. Učenki Osnovne šole Deskle sta ob glasbeni spremljavi prebrali pesnitve **Boža Loviščka** in **J. G.**, ki ne želi biti imenovan, medtem ko se je gospa **Bojanka Medveščck** predstavila sama, saj ima z nastopanjem že kar nekaj izkušenj.
Božo Lovišček je v svoji pesmi med drugim zapisal:

Polno se nas je zbralo,
da bi veselo nam postalo.
Smo goste povabili,
na prijatelje nismo pozabili.

In res, to kar je v tej kitici zapisano dejansko tudi drži. Upokojenci se vedno z veseljem zberemo na prireditvah, uživamo in se poveselimo.

Tudi naslednje Boževe besede so še kako resnične.

Ne glej čudežno.
To res so pravi mojstri.
Kar roka ustvari,
nikoli ne pozabi.

Na razstavi smo lahko občudovali res mojstrske stvaritve članic krožka ročnih del – od prtičkov, kvačkanih, klekljanih, vezanih do umetelno izdelanega cvetja. Zelo lepe izdelke iz lesa, izrezljane jaslice nam je pokazal **Emil Blažič**, ki za svoje izdelke uporablja predvsem les oljke in drena. Kako smo upokojenci predani svojemu delu, bi lahko ponazorili z besedami iz pesmi J. G, ki pravi:

Jaz nisem kot čebela,
ki leta od cveta do cveta.
Jaz sem kot bršljan,
ki ovije se okrog drevesa
in se ga drži do konca življenja.

Seveda zgornja trditev velja lahko za marsikaj, za predanost skupnosti, za predanost ljubljeni osebi, pa še za kaj drugega.

Net age: učinkovite storitve za starostnike

Začetno srečanje projekta Net age, v katerem sodeluje tudi Občina Kanal ob Soči, je bilo od 21. do 22. marca v Splitu, organizirala pa ga je hrvaška Gospodarska zbornica.

Nika Testen, foto: TIC Kanal

Projekt Net age: začetno srečanje v Splitu

Kick-off meeting projekta Net age "Spodbujanje regionalnega socialnega razvoja s poudarkom na pospeševanju mrežnega povezovanja deležnikov s področja institucionalnega varstva in prostovoljnega dela za povečanje inovativnosti pri izvajanju socialno-zdravstvenih storitev za starajoče ljudi", ki se financira v okviru programa sodelovanja IPA Adriatic, je potekal na Hrvaškem v Splitu od 21. do 22. marca 2013.
Namen projekta je krepitev trajnostnega razvoja zmogljivosti v jadranskih regijah, vključenih v projekt, ter demografski proces s poudarkom na inovativnih socialnih in zdravstvenih storitvah za aktivno staranje in samostojno življenje starejših, kar

se implementira s sodelovanjem 13 partnerjev iz 6 držav, vključenih v programskem območju. NET-age neposredno obravnava naslednje skupne glavne težave v koordinaciji, kakovosti in učinkovitosti politik in storitev namenjenim starejšim ljudem:

1) Pomanjkanje usklajenosti med javnimi in prostovoljnimi deležniki

2) Pomanjkanje ustrezno usposobljenih javnih uslužbencev in članov prostovoljnih organizacij

3) Pomanjkanje informacij in podatkov o socialnem skrbstvu, zdravstvenem varstvu in pomoči starejšim, o deležnikih vključenih v pomoč starejšim na domu, o storitvah, ki jih starejšim nudijo javno-zasebni izvajalci

Projektni partnerji so vodilni partner Regija Marche – Oddelek za družbene dejavnosti – Zdravje in socialni programi - iz Italije, in partnerji – končni upravičenci: Društvo prostovoljcev Regije Marche (Italija), Mesto Split, Društvo MI Split, Regionalni svet Lezha (Albanija), Caritas Albanija (Albanija), Zavod za zdravstveno zavarovanje (Črna Gora), Društvo za demokratični napredek Zid (Črna Gora), Pokrajinski urad za socialno varstvo (Srbija), Humanitarni center Novi Sad (Srbija), Občina Kanal ob Soči (Slovenija), Pokrajinska zveza društev upokojencev (PZDU) Severne Primorske (Slovenija), Regija Emilia-Romagna – Oddelek za spodbujanje družbenih politik in integracijo imigracije, prostovoljstva, združenj in tretjega sektorja (Italija).

Pridruženi partner je Evropski center prostovoljstva iz Bruslja.

Skupni proračun projekta Net age je 1.880.437,49 EUR in se bo izvajal do maja 2015. Kick-off meeting NET Age je organiziral končni upravičenec - projektni partner mesto Split.

Med kick off meetingom so projektni partnerji razpravljali o glavnih ciljih in aktivnostih projekta, analizirali delovne pakete, njihove aktivnosti in rezultate, delovni načrt, načrt diseminacije in komunikacije; prihodnje izzive, projektno vodenje, poročanje, postopke javnega naročanja, prav tako pa tudi uvod v informacijski sistem M.I.S. Naslednji interni sestanek bo potekal v Lezhe v Albaniji v juliju 2013.

Za dodatne informacije o projektu Net-age in načrtovanih aktivnostih vas vabimo, da obiščete spletno stran www.net-age.eu ali se obrnete na Klaro Golja (Občina Kanal ob Soči), e-naslov: **tic.kanal@siol.net**, tel.: **05 39 81 218**, **05 39 81 218**.

Pridne roke še naprej ustvarjajo

Sekcija za ročna dela pri društvu upokojencev Kanal, ki jo vodita Sonja Stanič in Marica Gorjup, tudi v letošnjem letu pridno nadaljuje z delom. Vse punčke, ki so jih lani izdelale v okviru projekta Punčke iz cunj, so bile posvojene.

Marija Marinič, foto: Franc Komac

Vsaka posvojena punčka pomeni prispevek 20 evrov za Unicefovo kampanjo cepljenja otrok v državah v razvoju proti šestim otroškim nalezljivim boleznim.

V zahvalo za prispevek od prodanih punčk in vloženi čas ter trud jih je v letošnjem januarju obiskala predstavnica Unicefa **Polona Greif**. Zelo je pohvalila njihovo delo. Ob tej priliki jih je povabila na posebno rojstnodnevno razstavo v Ljubljano, s katero je Unicef Slovenija zaznamoval 10.obletnico projekta Punčke iz cunj. Z veseljem so se vabilu odzvale in tja odnesle tudi 10 punčk. Slavnostna prireditev je 27. maja potekala v galeriji Kresija v Ljubljani, kjer so vse prostovoljke, vključene v projekt, razstavile svoje punčke in jih tam pustile v posvojitev.

Prostovoljke iz posameznih društev so predstavile izdelavo punčk od modela do punčke, obenem pa tudi nagib, ki jih je spodbudil, da pristopijo k projektu. Vse je pri tem vodila želja in potreba narediti nekaj dobrega za pomoči potrebne otroke, obenem pa koristno izkoristiti svoj prosti čas, saj jih kreativnost, ustvarjanje in druženje polni z zadovoljstvom in notranjo energijo. Za svoje izdelke so članice DU Kanal od vodstva Unicefa prejele ustno pohvalo za izredno dovršene izdelke.

Zbrane sta ob otvoritvi prodajne razstave nagovorila predsednik upravnega odbora Unicefa **Dejan Turk** in župan Mestne občine Ljubljana **Zoran Janković**. Kulturni program so s pesmijo popestrili **Nuša Derenda**, **Lado Leskovar** in otroški zbor.

Punčke so bile v galeriji Kresija in tudi v prvem nadstropju knjigarne Konzorcij razstavljene vse do 9. junija.

Prostovoljke so poleg punčk za Unicef izdelale tudi druge podobne punčke, ki so jih prodajale ob tržnih dneh na tržnici v Kanalu. Izkupiček od prodaje je bil namenjen za pomoč učencem OŠ Kanal iz socialno šibke družine.

V družbi s Polono Greif

Pridne roke bodo do jeseni počivale, ko bodo ponovno šivale nove punčke v korist pomoči potrebnih otrok iz OŠ Kanal, spomladi prihodnjega leta pa nove punčke za Unicef. Vmes pa bodo še pridno kvačkale, pletle, vezle in krpale (patchwork).

Trenutno je v sekciji 12 prostovoljk, ki se sestajajo enkrat tedensko. Med njimi so se stkale prijateljske vezi. Želijo in vabijo, da se jim pridružite v druženju in ustvarjanju. Še posebej pa medse vabijo mlade, zlasti še osnovnošolsko mladino. Vsem prostovoljkam zahvala za ta humanitarna dejanja, pa tudi za to, da skrbite za prepoznavnost našega društva tudi izven meja naše občine.

Kanalska obvoznica ni prava obvoznica

Načrtovana kanalska obvoznica zbuja vse glasnejše nasprotovanje krajanov. Kakor opozarjajo tudi v pismu, ki so ga naslovili na uredništvo Mosta, bo Kanal dobil le še eno ulico, ne pa prave obvoznice. Poslabšala bo življenje krajanov na desnem bregu Soče.
S stanovalci se strinja arhitektka Darja Slapernik, ki je svoje odklonilno stališče utemeljila kot odziv na odgovore župana glede obvoznice v intervjuju, objavljenjem v marčevski številki Mosta (št. 37). O obvoznici so razpravljali na zboru krajanov konec junija, ustanovljena civilna iniciativa proti izbrani trasi obvoznice pa je začela zbirati podpise za peticijo.

Aktivnosti bomo stopnjevali, "četudi obvoznice zaenkrat ne bo"

Krajani Kanala

Spet se oglašamo spodaj podpisani stanovalci. Povod je objavljen članek župana v Mostu. Motijo nas namreč njegova zastraševanja z razlastitvami in odvzemi premoženja. To početje spominja na nek drug političen sistem in ne na demokracijo.
Ne moremo pristati, da bi nam birokrati iz Ljubljane pobrali še zadnje zelene površine, vrtove in njive za nek objekt, ki ni obvoznica. To je samo še ena ulica več v Kanalu, ki problema ne bo rešila. Če ima DRSC že denar naj uredi soško cesto od Kanal do Nove Gorice. Ker zaradi tega, ker ni obvoznice, ni bil še nihče mrtev. Na soški cesti pa gre za mnogo preveč žrtev, tudi na račun slabe ceste.
Težki tovornjaki vozijo mimo lokalov, da pa jih je zmeraj manj zaradi gospodarske krize, ne pomisli nihče.
Tudi prah za goste lokalov ni moteč, saj so to le prehodni gostje za 10 do 20 minut.
MI pa bomo živeli v prahu in hrupu za vedno. Do sedaj še ni bilo opaziti, da bi kateri lastnik lokala polival ceste z vodo zaradi prahu, mar ne?
Prebivalce dela Kidričeve in Kolodvorske ulice ta nova cesta izredno bremeni in prizadene. Treba je upoštevati, da so nekateri stari že 70 let. Ne smemo pozabiti spomenika - kostnice. V njem je 32 zabojčkov s posmrtnimi ostanki borcev. Menimo, da je nedopustno unčiti spomenik in ga predstaviti, ker je bil postavljen pred mnogimi leti. Kje je tu pieteta do pokojnih, da se prenaša in preklada njhove kosti po Kanalu. Mar je res treba vse uničiti, kar diši po prejšnjem sistemu.
Glede mostu se pojavlja vprašanje, ker bi le ta potekal čez ene najlepših korit reke Soče. S tem pa se bistveno zmanjša njihova lepota.
Ker župan nenehno izjavlja, da občina nima s projektom nič, pričakujemo, da nas bo zaščitila, ter nam še naprej omogočala normalne življenjske pogoje. Dejstvo je, da je občina zaradi nas, in ne mi zaradi nje.
Moti nas tudi, da se že izvajajo določeni postopki na terenu, brez da bi nas kdo seznanil s tem. Kot da nas hočete postaviti pred izvršeno dejstvo.
Naše aktivnosti bomo stopnjevali, pa četudi zato "obvoznice za enkrat ne bo".
Mogoče bodo kdaj prišli časi, ko bo dovolj denarja in se projekt spelje izven Kanala, ker le ta je prava obvoznica.
Pa tudi, če bo potrebno, Maribor ni tako daleč, če ste razumeli ...
(Podpise hranimo v uredništvu).

Sporen in neodgovoren poseg v prostor

Darja Slapernik, univ. dipl. inž. arh., foto: Toni Dugorepec

Županove izjave o gradnji obvoznice v marčevskem Mostu zahtevajo podrobne komentarje, ker gre v njih za mešanico zavajanja nepoučene javnosti, strašenja lastnikov zemljišč na trasi obvoznice z razlastitvijo v primeru nasprotovanja, prelaganje odgovornosti župana in občinske uprave pri netransparentnem načrtovanju sporne obvoznice na državo ter šibke argumentacije urbanistično skrajno spornega in neodgovornega posega v prostor.

1) Komentar županove izjave:
»Odločitev o obvoznici je iz leta 1998, ko so od treh variant izbrali sedanjo traso. Sprememba trase v tem trenutku ni več mogoča, saj smo le čakali, da pridemo na vrsto za izvedbo investicije. Vsaka sprememba bi postopke vrnila na začetek in bomo nanjo ponovno lahko čakali nadaljnjih 15 let.«

Izboru trase so prebivalci Kanala nasprotovali že pred 15 leti in to ne samo lastniki zemljišč, po katerih je speljana načrtovana trasa. Takemu nerazumnemu izmaličenju domačega kraja mora nasprotovati vsak krajan z minimalno prostorsko predstavo.
Takratno vodstvo občine je po sprejetju lokacijskega načrta (LN) za obvoznico leta 2001 izjavilo, da zaradi nasprotovanja krajanov odstopa od njene izvedbe. Kljub temu, da je obvoznica ostala v prostorskih aktih, smo si takrat krajani Kanala oddahnili in upali, da ne bo nikoli prišlo do njene izvedbe.
Po več kot desetih letih pa župan izjavi, da so samo čakali v vrsti za izvedbo investicije (beri: za denar). Glede na to, da v občinskih organih kolobarijo ves čas isti ljudje, so torej krajanom ves čas lagali in jih zavajali. V petnajstih letih bi lahko v prostor umestili pravo obvoznico, ki bi potekala izven naselja. Seveda pa bi to zahtevalo večje napore pristojnih kot samo pasivno čakanje na denar.
V svojem odgovoru je župan zamolčal dejstvo, da je država leta 2007, »ko smo prišli na vrsto za izvedbo«, občino pozvala, da se izjasni, če je za občino še vedno sprejemljiva izbrana trasa. Za umeščanje posegov v prostor je po zakonu odgovorna občina. Država ne more ničesar vsiliti občini, sploh pa ne znotraj strnjenih naselij. Občina je takrat (leta 2007) še enkrat potrdila, da se strinja s traso in država je pričela s pripravo projektov. Razpis za izdelavo PGD in PZI projektov za obvoznico je bil objavljen v Uradnem listu sredi leta 2011, kar smo nekateri po naključju opazili.
Vse te postopke je občinska uprava očitno namerno vodila potihoma in netransparentno, da ne bi vzbudila nasprotovanja in da bi lahko dve leti kasneje postavila krajane pred izvršeno dejstvo. To ni samo nelegitimno, ampak tudi nelegalno početje, ki je v nasprotju z enim od temeljnih načel prostorskega načrtovanja - načelom javnosti (5. členom ZPNčrt).
Za tako pomemben poseg v prostor, ki se nadaljuje po 15 letni prekinitvi, takorekoč opustitvi nameravane gradnje, je obvezno natančno obveščanje in sodelovanje javnosti v vseh fazah postopka. Sklican ni bil niti en zbor krajanov. Občinski svetniki in člani sveta KS Kanal niso o tem ničesar vedeli, ali pa so tudi oni del zarote molka.
Da, postopki umeščanja obvoznice v prostor se morajo vrniti na začetek, čas tukaj ni pomemben!
Sploh pa, ali je bil postopek umeščanja obvoznice v prostor in izbora trase pred 15 leti res popolnoma legalen? Ker je izbrana trasa v nasprotju z določili nekaterih zakonov in pravnih predpisov na podlagi teh zakonov, potem lahko sklepamo, da je nezakonito umeščena v prostor in bi bilo posledično tudi dovoljenje za gradnjo izdano na podlagi nezakonitega LN nezakonito.

2) Komentar županove izjave:
»DRSC bo obvoznico vsekakor zgradila. Zanjo je že predviden evropski denar, ki ga bo morala porabiti. Da bi to dosegla, bo verjetno uporabila vsa pravna sredstva. Zakon o cestah je namreč državne investicije poenostavil. Pri lastnikih, ki bi se morda upirali ali povzročali težave, se bojim, da lahko pride tudi do razlastitve in se projekt izpelje, kljub morda večjemu nezadovoljstvu med ljudmi.«

S temi izjavami poskuša župan preložiti svojo odgovornost pri gradnji sporne obvoznice na državo in DRSC. Po zakonu je za prostorsko načrtovanje odgovorna občina, pripravljalec prostorskih aktov je občina, odgovorna oseba pa je župan.
Zakonodaja že ves čas za določene situacije predvideva razlastitve. Župan s temi izjavami straši lastnike z razlastitvijo, pri kateri pa on seveda, se spreneveda, nima nič. To umazano delo bo za občino opravila država, on pa že vnaprej sočustvuje z morebitnimi nepokornimi razlaščenci.
Župan očitno meni, da je lahko edina ovira pri izvedbi nasprotovanje lastnikov zemljišč na trasi obvoznice in pri tem podcenjuje mnenje oziroma nasprotovanje ostalih občanov in širše javnosti.

3) Komentar županove izjave:
»Država že aktivno projektira in analizira teren. Nato bodo začeli odkupovati zemljišča. Ko bo trasa bolj natančno izrisana, bomo krajanom, skupaj z Direkcijo za ceste, predstavili obvoznico. Načrtovana je tudi gradnja mostu, za katerega je prav, da mnenje o njegovem izgledu povedo tudi občani. Nekaj težav bo verjetno pri odkupu zemljišč. Komur bodo speljali obvoznico po njegovem zemljišču, bo nedvomno prizadet ali se s tem ne bodo strinjal, kar lahko razumem. Vendar je eden večjih prometnih zamaškov na Soški cesti prav v Kanalu. Zaradi tega trpi staro jedro, most, težje je organizirati prireditve. Težki tovornjaki vozijo mimo lokalov, ki imajo mize ob cesti. Zaradi slabše prometne pretočnosti je večje tudi onesnaževanje v središču Kanala.«

Pri nepoučenih občanih poskuša župan ustvariti vtis, da pri načrtovanju gradnje sporne obvoznice na državni cesti občina nima nič. Država intenzivno projektira, analizira, bo odkupovala zemljišča in bo razlaščala neposlušne lastnike, naselje Kanal ob Soči pa je samo največja prometna ovira na soški državni cesti. V resnici pa župan prikriva svojo vlogo in odgovornost pri spornem projektu, ko je občinska uprava pod njegovim vodstvom ponovno potrdila sporno traso in ves ta čas brez obveščanja krajanov pripravljala sporen projekt. Ker se župan zaveda nelegitimnosti in netransparentnosti svojega početja pri tem projektu, se skriva za državo in hkrati krajanom ponuja tolažilno »televoting« izbiranje izgleda obvoznice. Ker je trasa obvoznica urbanistično popolnoma zgrešeno in neodgovorno umeščena v prostor, je tudi nobena šminka ne more popraviti.
In na koncu sledi županovo zelo šibko opravičevanje skrajno spornega posega v prostor. Staro jedro in most trpita zaradi prometa, pravi, z izvedbo obvoznice na predvideni trasi pa bi bile v resnici uničene ravno največje prostorske kvalitete mostu in starega jedra. Težki tovornjaki motijo obiskovalce dveh lokalov ob cesti, po županovem mnenju pa očitno ne bodo motili stanovalcev ob Kidričevi, Kolodvorski in Vojkovi, kamor bo preusmerjen promet z obvoznico. Ker bo obvoznica potekala po naselju in ne izven naselja, kot bi po definiciji obvoznica morala, namerava župan z gradnjo te kvazi obvoznice večje onesnaženje samo preseliti v drugi del naselja, ob Kidričevo, Kolodvorsko in Vojkovo.

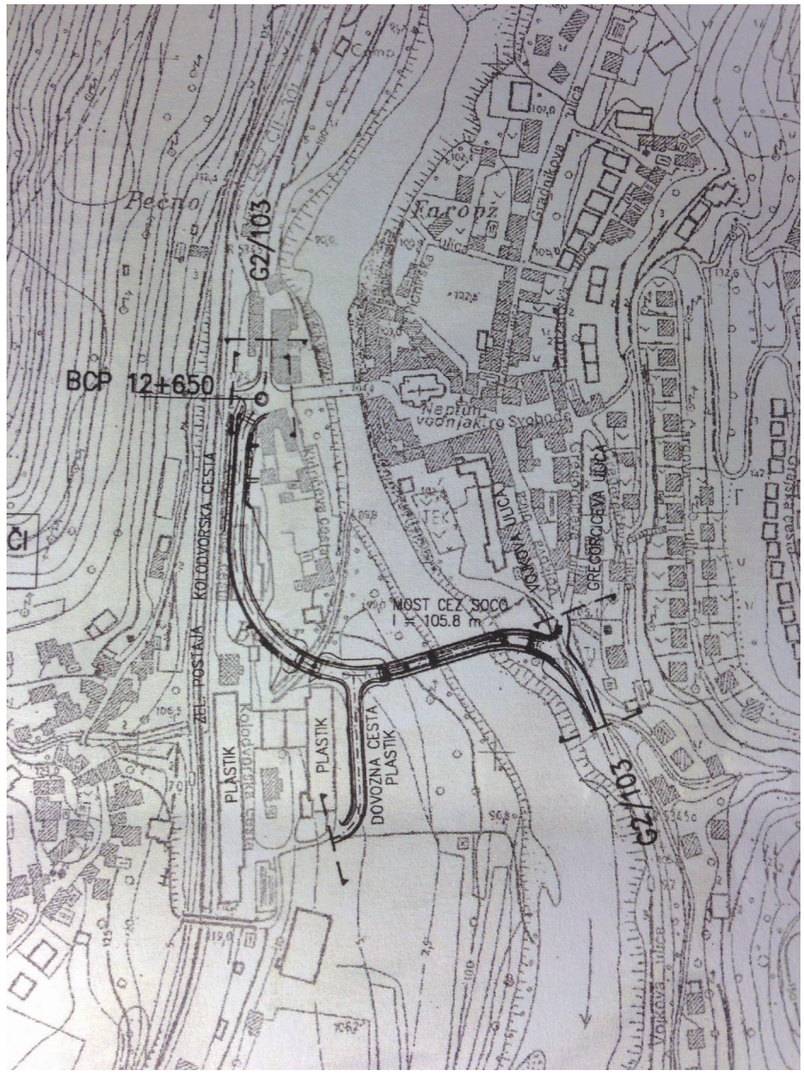

Trasa kanalske obvoznice
Vir: LN, M 1:5000

ZAKAJ JE GRADNJA KANALSKE OBVOZNICE NA IZBRANI TRASI PROSTORSKO POPOLNOMA NESPREJEMLJIVA?

1. Predvidena obvoznica v Kanalu na predvideni trasi ne ustreza definiciji obvozne ceste, ker se začne v naselju na Kidričevi ulici in konča v naselju na robu trškega jedra na Vojkovi ulici.

2. Razlog za gradnjo obvoznice naj bi bilo izboljšanje bivalnih razmer v centru Kanala, ki so slabe zaradi tranzitnega prometa skozi naselje. Zaradi predvidene obvoznice bi se kvečjemu izboljšali bivalni pogoji stanovalcev hiš in obiskovalcev dveh gostinskih vrtov na trgu pred hotelom, vendar bi se zato bistveno poslabšale bivalne razmere prebivalcev Kanala na desnem bregu Soče, ob Kidričevi in Kolodvorski.

3. Fizična dostopnost in povezanost naselja na obeh bregovih Soče bi se zaradi predlagane obvoznice poslabšali. Predlagana trasa obvoznice bi trško jedro Kanala prostorsko in fizično razdelila na dva dela in odrezala del naselja na desnem bregu od centra na levem bregu, poslabšala njuno prostorsko povezanost in poslabšala dostopnost do kolodvora.

4. Merilo obvoznice s krožiščem in mostovoma je preveliko glede na merilo naselja v ozki dolini, v katero je obvoznica na silo stlačena. Lociranje krožišča z zunanjim premerom 22,00 m v oddaljenosti manj kot 2,50 m od obstoječe stanovanjske stavbe na Kidričevi 4 in izgradnja predvidenih opornih zidov in pilotnih sten vzdolž Kolodvorske ob železniški progi, ki so potrebni zaradi niveletnega poteka obvoznice vzporedno s Kolodvorsko, pomenijo prostorsko degradacijo naselja na desnem bregu in degradacijo prostorskih in bivalnih razmer za vse krajane, ne samo za najbolj prizadete ob Kidričevi in Kolodvorski.

5. Obstoječe naselje bi bilo prav z izgradnjo take »obvoznice« skozi naselje šele zares podrejeno tranzitnemu prometu. S prometnega vidika pomeni obvoznica višje hitrosti vožnje in prednostno cesto pred ostalimi cestami v naselju, ki se nanjo priključujejo.

6. Ulična mreža in odprte javne površine v naselju bi bile s tako obvoznico žrtvovane za tranzitni promet.
Trg s spomenikom padlim borcem tik ob mostu bo spremenjen v krožišče.
- Ulični prostor Kolodvorske ulice, ki sedaj vodi na kolodvor, bo zreduciran v hodnik za pešce širine 2,00 m v obstoječem niveletnem poteku, preostali del pa bo z vzporednimi opornimi zidovi izmaličen v traso tranzitne obvoznice, ki bo potekala v nižjem naklonu.
- Z oteženim dostopom do železniške postaje, ločitvijo peš in avtomobilskega dostopa do kolodvora in neprivlačnostjo dostopa do kolodvora, se bo zmanjšala tudi uporaba vlaka. Favoriziranje osebnega motornega prometa napram že tako slabo razvitemu javnem prometu in je v nasprotju s trajnostnimi smernicami pri urejanju naselji.

Kanal: območje kulturne dediščine
Vir: PISO

7. Oba premostitvena objekta (most čez potok Gorevšček in most čez reko Sočo) na trasi obvoznice bi posegla v kanalska korita na reki Soči, ki so naravna vrednota državnega pomena. Na srednjem delu rečnega toka Soče so, zaradi številnih regulacij reke, to zadnja v naravni obliki ohranjena rečna korita. Skupaj s prostorsko umestitvijo naselja v prostor tvorijo enega od osnovnih elementov izjemne ambientalne kvalitete, slikovitosti in prostorske identitete Kanala. Soča se ne konča pri Tolminu in ni naravna vrednota oziroma spomenik samo v zgornjem toku!

8. Obvoznica na izbrani trasi bi razvrednotila naselbinsko kulturno dediščino in izničila prostorsko identiteto Kanala ob Soči. Na severni strani krožišče obvoznice meji na most, kjer je po kulturnovarstvenem režimu meja naselbinske dediščine Kanala. Formalna meja območja naselbinske dediščine niti ni pomembna, ker je iz Fabianijevega regulacijskega načrta jasno razvidno, da je bil glavni občinski trg po prvi vojni zasnovan kot kontinuiran trg, ki poleg trga pred hotelom, obsega tudi trg pred cerkvijo z mostom in se z razširitvijo konča na desnem bregu, kjer je danes partizanski spomenik.

To pomeni, da je predvideno krožišče locirano na samem osrednjem trgu, ki sega tudi na desni breg reke. Arhitektonska rešitev glavnega trga v Kanalu velja za najboljšo, kar jih je arhitekt Maks Fabiani naredil v Posočju (glej Marco Pozzetto: Maks Fabiani - Vizije prostora, str. 283).

Pri umeščanju obvoznice v prostor je bil kršen dodatni pravni režim varstva v območjih naselbinske dediščine (glej Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine, vir: situla.org), ki med drugim predpisuje ohranjanje zgodovinskih značilnosti naselij, ki pa jih umestitev izbrane trase v prostor ne ohranja:

- ne ohranja naselbinske zasnove, ker del zgodovinskega trga spremeni v krožišče;
- ne ohranja prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja, ker posega v kanalska korita na reki Soči;
- ne ohranja naravne in druge meje rasti ter robove naselja, ker posega v južni rob naselja. Predvidena obvoznica bi kot prostorska pregrada zaobjela naselje na južni strani in s tem spremenila južni rob zgodovinskega jedra;
- ne ohranja odnosa med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega), ker radikalno posega v odnos med naseljem in okolico.

Ker je most obvoznice predviden le 200 metrov južno od starega mostu, in ker se obvoznica zaključi v trškem jedru, bi z njeno realizacijo uničili znamenito značilno silhueto naselja z mostom, ki se pne čez rečno korito. Vedute na naselje brez obvoznice ne bi bile več možne niti iz južne strani in niti ne iz severne strani.

9. Izbrana trasa obvoznice in postopki, ki jih občina trenutno vodi v zvezi z njeno izvedbo, so v nasprotju kar z vsemi temeljnimi načeli prostorskega načrtovanja, ki jih predpisuje Zakon o prostorskem načrtovanju: z načelom trajnostnega prostorskega razvoja, z načelom javnosti, z načelom usmerjanja prostorskega razvoja naselij, z načelom prevlade javnega interesa, z načelom ohranjanja prepoznavnih značilnosti prostora, z načelom vključevanja varstva kulturne dediščine in z načelom strokovnosti.

10. Izvedba sporne obvoznice bi povzročila tako prostorsko razvrednotenje Kanala ob Soči, da bi izničila tudi njegov turistični potencial.

Ne samo, da bi sporna obvoznica uničila ambientalne kvalitete kraja, turiste bi dobesedno odpeljala mimo. Še tisti turisti, ki se ustavijo na poti skozi kraj, bi odbrzeli mimo.

Bomo z mosta gledali novi most?

Predvidena trasa ob železnici

Novi nižji gasilski častniki kanalskih gasilcev

V soboto, 16. februarja 2013, se je zaključil tečaj za vodjo enote. Usposabljanja so se lahko udeležili vsi tisti gasilci, ki so imeli najmanj dve leti aktivnega staža čina višji gasilec oziroma kot vodja skupine.

Pgd Kanal, foto: Danijel Markič

Izvajalec usposabljanja je bila Gasilska zveza Šempeter - Gorica. Pred pristopom na tečaj so morali vsi kandidati opraviti sprejemne teste iz vsebine za vodjo skupine. Sprejemne teste je bilo potrebno opraviti z vsaj 60% uspešnostjo, ki so jih opravljali konec septembra prejšnjega leta. Teste so uspešno opravili vsi tečajniki. Poleg članov PGD Kanal so tečaj obiskovali še gasilci PGD Nova Gorica, PGD Šempeter, PGD Dobrovo, PGD Selo, PGD Col, PGD Ajdovščina in PGD Avče.
Predavanja so potekala ob četrtkih, petkih in sobotah ves november. Večino predavanj se je izvajalo v prostorih PGD Nova Gorica. Učne vsebine so bile s področja organizacije gasilstva in pravne osnove, vzgoje osebnosti gasilca, izobraževanja, varstva in zdravja pri delu, zaščite telesa in dihal, požarne preventive, razvrščanja, elektrike, informatike, radijskih zvez, strojništva, vozil in opreme, požarov in nevarnih snovi, gradbeništva in preskrbe z gasilno vodo, tehničnega reševanja in gasilske taktike. Predavatelji so bili večinoma zaposleni iz poklicne enote v Novi Gorici.
Pred pisnim preverjanjem znanja so morali izdelati zaključno nalogo s področja taktike. Naloga je zajemala delo gašenja in reševanja ter vodenje gasilske enote v izbranem namišljenem dogodku (npr. požar na stanovanjskem objektu).
Tečaj je trajal 87 ur, od katerih je bilo 25 ur praktičnega dela. Praktične vaje so potekale v Novi Gorici, Colu ter zaključne taktične vaje v starem delu Anhovega, na zapuščeni stanovanjski hiši. Vaje se je moralo izvesti v dveh dneh, saj je prvi dan deževalo in tako onemogočalo kvalitetno opravljanje vaj.
Sledilo je še končno preverjanje znanja vodenja enote v Izobraževalnem centru na Igu. Prakse na Igu so se poleg prej omenjenih društev s Primorske, udeležila tudi društva iz gasilske zveze Dravograd. Sicer se je udeležilo nekoliko manj tečajnikov iz naše regije, kajti vsem ni uspelo opraviti vseh tečajnih obveznosti (ali zaradi neudeležbe na praktičnih urah tečaja, ali zaradi nezadovoljive seminarske ali ne opravljenega izpita). Skupaj je bilo prisotnih 35 tečajnikov.
V dobrih 8 urah so predelali 3 sklope vaj na 3 lokacijah na vadbenem poligonu.
Na koncu prikaza so inštruktorji pohvalili znanje gasilcev iz primorskih društev. PGD Kanal je tako pridobilo šest gasilcev s činom nižji gasilski častnik oz vodja enote.
Na koncu se je potrebno zahvaliti tudi inštruktorjem tečaja, ki so tečajnike potrpežljivo pripravili za vodjo enote.

Na odmoru

Spominski pohod na Most na Soči

Pohodniška sekcija ŠKTD Avče je v nedeljo, 14. aprila, organizirala pohod iz Avč na Most na Soči. Pohod smo poimenovali "Olgin pohod" po preminuli vaščanki Olgi, ki je skoraj vsakodnevno prehodila del te poti in se vračala s šopkom rožic za na "žegen".

Tekst in foto: Anica Madon

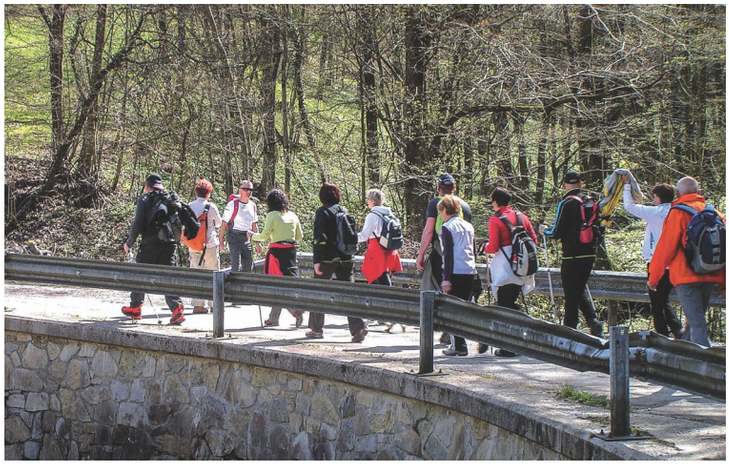

Okrog 40 nas je (oprtanih z nahrbtniki ter opremljenih s palicami in dobro voljo) odrinilo na pot. S seboj smo vzeli tudi štiriletnega Gaja in kar tri pse. Vreme je bilo kot naročeno za naš podvig: zjutraj prijetno hladno, popoldne pa se je ogrelo na preko 20 stopinj ter nas takoj sleklo v kratke rokave.

Pohod nas je vodil preko Ravnice do Loga, nato navzdol v graben nad Babjo jamo, potem pa spet strmo navzgor na zeleno ravnico Gorenjega Loga. Tu nas je ob poti najprej pozdravilo skromno znamenje, kmalu pa prijazni vaščani Gorenjega Loga. Pri njih smo se odžejali ter se okrepčali za pot, na naše veliko presenečenje pa so nam steklenico močnega potisnili celo v nahrbtnik za popotnico.

Ozka cesta nas je vodila med polji in travniki do razgledne točke, kjer se nam je odprl pogled na našo Sočo, nato smo se povzpeli do Drobočnika, kjer smo se priključili na cesto, ki prihaja s Tolminskega Loma. Sedaj je bilo do Mosta na Soči le še streljaj. Kratek spust po strmem klancu in pozdravil nas je prelep pogled na s soncem obsijano mestece.

Sledilo je okrepčilo ob jezeru, kjer smo se kot kuščarji greli na letos že tako težko pričakovanem soncu in pridno mleli slasten pršut, ki nam ga je Milan komaj utegnil sproti rezati. Kar nikamor se nam ni mudilo. Najraje bi ostali kar tam, tako je bilo lepo.

Seveda pa je bilo treba pot ponovno prehoditi, tokrat v obratni smeri, ter jo tudi primerno zaključiti na vaškem igrišču v Avčah.

Po okrepčilu na igrišču smo se prijetno utrujeni razšli po domovih. Drugo leto bomo pohod spet ponovili, saj nam pomeni koristno rekreacijo pa tudi prijetno druženje in sprostitev v naravi.

Švedsko smo rešili pred dežjem

Osnovna šola Kanal je bila ponovno na prireditvi Evropska vas, ki je letos že sedmič potekala v Novi Gorici.

Učenci in učenke izbirnega predmeta literarni klub z mentorico Zvonko Cigoj, foto: Arhiv OŠ Kanal

Ali veste, kaj je Evropska vas? To je projekt, na katerem slovenske osnovne šole predstavljajo določeno državo Evropske unije. Poteka že nekaj let v večjih krajih po Sloveniji. Letos ga že sedmo leto prirejajo tudi v Novi Gorici.
Naša šola, s podružnično šolo v Kalu nad Kanalom, se je ponovno udeležila Evropske vasi. Tokrat smo predstavljali skandinavsko državo Švedsko, njene značilnosti, posebnosti, naravne in kulturne znamenitosti ter znane osebnosti.
Izdelke smo pripravljali učenci podružnične šole iz Kala in učenci matične šole, celoten projekt pa je vodila ter usklajevala učiteljica Tanja Močnik. Natisnili smo tudi veliko prospektov, ki smo jih delili obiskovalcem.
Našo stojnico, ki je bila po mnenju mnogih obiskovalcev zelo bogato opremljena, so krasili plakati, velike makete in številni drugi domiselno izdelani predmeti.
Popestrila jo je tudi Pika Nogavička (učenka **Aneja Komac**) in navdušenim otrokom delila bonbone. Pripravili smo tudi kviz o Švedski, ki je privlačil otroke vseh starosti. Našo stojnico so si prišli ogledat tudi učenci naše šole s svojimi učiteljicami ter učitelji. Obiskala nas je tudi ravnateljica.
Tudi učenci drugih šol, ki so se udeležile Evropske vasi, so se pri predstavitvah svojih držav zelo potrudili.
Med celotno prireditvijo se je na odru odvijala tudi okrogla miza, na kateri so osnovnošolci skupaj z nekaterimi veleposlaniki evropskih držav ter županom Nove Gorice razpravljali o državljanstvu v EU. Našo šolo je prestavljala učenka **Maja Križnič**. Med 12. 30 in 13. uro so se začele stojnice prazniti, saj so vsi začeli pospravljati.

Evropska vas 2013. OŠ Kanal si je izbrala Švedsko

Mi smo še vedno vztrajali, kajti prevoz smo imeli organiziran kasneje. Vreme se je nenadoma začelo slabšati in padale so že prve dežne kaplje, ko smo začeli reševati naše izdelke in svojo suho kožo. Vse smo pospravili pod streho Kulturnega doma in tako srečno rešili našo Švedsko. Doživetje je bilo zaradi tega neljubega pripetljaja še bolj zanimivo in nevsakdanje.
Razstavo o Švedski smo ponovno postavili v naši šolski avli, čez nekaj tednov pa smo jo ponovili v stavbi občinske uprave..

Dragi starši!

Nudimo VARSTVO OTROK

Medse sprejmemo manjšo skupinico otrok v starosti od 11 MESECEV do 3 LET. Zato, vabimo vse malčke, ki potrebujejo varstvo, si želijo družbo, zabavo in igro, da se nam čim prej pridružijo. Varstvo bo potekalo v stanovanjski hiši v OKOLICI KANALA, na mirni lokaciji. Varstvo bo v DOPOLDANSKEM (11 mes - 3 let) ali POPOLDANSKEM (do 8 let) času.

Nudimo URNO / DNEVNO / TEDENSKO / MESEČNO varstvo.

Program bo prilagojen najmlajšim.

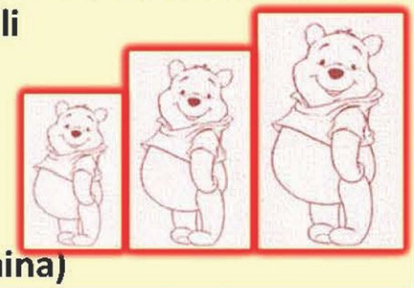

Za vse dodatne informacije pokličite na tel. 031 814 275 (Jasmina)

Slabo pozabljeno, dobro v srce zapisano

V petek, 31. maja, so se na valeti v Eda centru v Novi Gorici od osnovnošolskih klopi in učiteljev poslovili letošnji devetošolci.

Devetošolci OŠ Deskle 2013 in učiteljica Mojca Petelin, foto: OŠ Deskle

Devetošolke in devetošolci so nam v slovo od osnovnošolskih klopi povedali:

Učitelji!
Hvala vsem za prečudovitih 1719 šolskih dni, ko ste nas spremljali in poslušali, kadar tečni smo bili.
Hvala vam za veliko življenjskih stvari, pa tudi tistih čisto šolskih, brez katerih dobrega uspeha ni.
Bilo nam je lepo. Vse slabo je pozabljeno in vse dobro v srce zapisano.
Enkrat samkrat si otrok in je igranje … Lep trenutek poleti v večno spanje – lesk življenja, le kaj je, če ne sanje? (Boris A. Novak)
Prisanjali smo do konca. Še enkrat hvala vsem – staršem in učiteljem, da ste teh devet let sanjali z nami in nas po potrebi tudi prebudili in vrnili v resničnost.

Mi vsi jim želimo, da sanjajo še naprej in da te sanje tudi uresničijo. Srečno!

Vrednote prinesle nagrade

Učenci OŠ Deskle, foto: OŠ Deskle

Sodelovali smo na likovnem natečaju, na temo Vrednote, ki je potekal od januarja do aprila. Natečaj so razpisali ZZV Nova Gorica v sodelovanju z občino Kanal. Pri izbiri najboljših so upoštevali kreativnost, inovativnost in uporabnost izdelka. In naši učenci so se pod mentorstvom **Alenke Farine** in **Alde Zimic Ozebek** odlično odrezali. Nagrado iz skupine učencev 1. triade je prejela **Larisa Medveščček**, učenka 3. razreda. Nagrada iz skupine učencev 2. triade je šla v roke **Gaji Štendler** in **Marku Mavriču**, učencema 5. razreda, ki sta izdelala skulpturo Vrednote Slovenca. Nagrado iz skupine učencev 3. triade pa je za izdelek Sošolke so mi pomagale prejela **Hana Gabrijelčič**.

Najbolj odPILjena zabava je v Atlantisu!

Učenci OŠ Deskle

V aprilu je na šolo prispelo vabilo za sodelovanje v nagradnem likovnem natečaju. Učenci 6. razreda smo se z razredničarko odločili, da bomo sodelovali pri projektu.
Naloga je bila naslednja: iz odpadnega materiala izdelati uporaben izdelek v obliki ribe. Učenci smo staknili glave in prišli do super ideje. Izdelali bomo "Multiuporabno ribo"!
Tako smo oblikovali ribo, ki je hranilnik, držalo za svinčnike in predalček za radirko in šilček. Vse skupaj smo pobarvali in porisali, razredničarka nas je spodbujala, skrbela, da smo vsi sodelovali, da smo vse opravili pravočasno ter končni izdelek tudi poslala.
Konec maja nas je razredničarka obvestila, da smo se uvrstili med povabljence v Vodno mesto Atlantis v Ljubljani, kjer so 15. 6. razglasili tudi zmagovalca natečaja. Medtem ko bodo starši doma držali pesti, da zmagamo, bomo mi uživali v vodnih aktivnostih vodnega mesta.
Komaj že čakamo na Najbolj odPILjeno zabavo v Atlantisu!

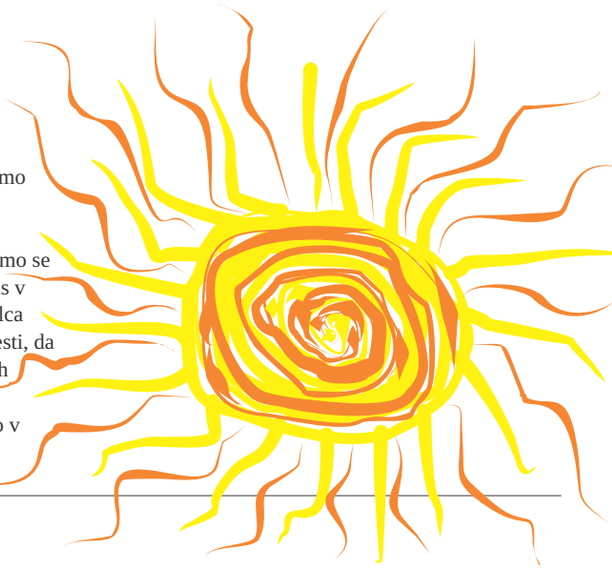

Življenje je kot val

Tekst in foto: OŠ Deskle

Pevski zbor otrok iz vrtca na koncertu Dve šoli

Mešani pevski zbor na koncertu Dve šoli

Otroški pevski zbor na koncertu Dve šoli

Tako se je glasil moto letošnjega, sedaj že tradicionalnega koncerta dveh šol – Osnovne šole Deskle in Osnovne šole Šempas. Prvi nastop je bil letos v Šempasu, in sicer 22. aprila, naslednji dan pa še v Kulturnem domu Deskle. Tudi tokrat so mladi pevci in instrumentalisti po vodstvom **Mojce Maver Podbersič** navdušili.

»Življenje je kot val, ki da ti vse, sprejeti moraš le, če ne naslednji hip ostaneš sam.«

Lovci na obisku v vrtcu

Vzgojiteljice vrtca Deskle, foto: OŠ Deskle

Obiskali so nas člani Lovske družine Anhovo. Lovci Filip, Borut in Anita so nam pripeljali še psa Bora. Ta nas je še posebej navdušil. Pokazal nam je vse svoje spretnosti, ubogal je vse ukaze svojega gospodarja. Otroci smo z glasnim ploskanjem pozdravili vsako njegovo vragolijo. Ogledali smo si še lovske trofeje, zelo nas je zanimalo tudi orožje. Živali imamo radi in nočemo jih pobijati, toda lovske puške zelo razburijo našo domišljijo. Tudi lovci imajo radi živali, zato skrbijo za njih. Medvedom celo postrežejo s slastnimi čokoladnimi jajci. Teh je ostalo tudi nekaj za nas. Na koncu smo se še vsi skupaj fotografirali in izrazili željo, da bi se prihodnje leto spet srečali. Želimo si, da bi kdaj odšli do kakšne lovske opazovalnice ali pa poiskali sledi in brloge živali v gozdu. Takšne kot so v čudoviti enciklopediji Divjad in lovstvo , ki so nam jo podarili. Zapeli smo tudi pesmico »Lovce imamo radi«.

Kaj nam je bilo najbolj všeč:

Všeč mi je bil pes in ko so nam pokazali debele metke in oranžen jopič. Ko so pokazali rogove in ko so pokazali palico za dati puško gor.

Ko so žvižgali in je prišel pes in ko so pokazali nož. Všeč mi je bil kužek, ker je ubogal lovce in ko je lovec zapiskal tako kot srnčka pokliče svoje mladičke.

Počitnice na Debelem rtiču

Vzgojiteljice vrtca Deskle, foto: OŠ Deskle

V letošnjem šolskem letu se je 17 otrok iz našega vrtca udeležilo letovanja na Debelem rtiču. Aktivnosti na plaži, v bazenu in okolici Debelega rtiča preživljamo s prijatelji iz Vrtca Kanal. Nepozabni trenutki nas bodo spremljali tudi ob vrnitvi domov in odhodu na počitnice.

In kaj je bilo otrokom, ki so se vsi veselili plavanja, najlepše.

ANICA: Lepo mi je, ker plavam. Všeč mi je, kadar sedim v vodi in čofotam.

PATRIK: Všeč mi je, ker spimo tukaj.

ZOJA: Vesela sem, da sem že drugič oblekla krilo.

ELA: Ker poslušamo pravljice. Ker sem plavala po globoki vodi brez črva.

FILIP: Ponoči sem kričal: »Mrs, mrs mi je!« Pole je Nika skoraj padla dol s postelje, ker se je ustrašla. Potem me je polegla in pokrila. Smešno mi je bilo tudi, da je Anže govoril ponoči: »Filip, Filip, Filip.«.

NAL: Vesel sem, ko gremo na kosilo. Hrana je dobra. V bazenu sem sam plaval do Teje. Vesel sem, ko gremo na sprehod.

TIA: Imam se lepo. Zelo mi je všeč veverički domek.

TIMOTEJ: Všeč mi je, ker smo bili v tistem majhnem bazenu.

NEJC G.: Všeč mi je, da se učimo plavat. Tudi, ker smo šli v čofotalnico. NELI: Všeč mi je bilo, ko smo šli na sprehod po parku z gospo Natašo gledat botanične rastline. Hrana je zelo dobra. Všeč mi je visoka voda v bazenu.

PIA: Ker se kopamo v bazenu in na plaži. Hrana mi je tudi zelo všeč.

ŽAK: Všeč mi je, da znam plavat brez nič, ker plavam na vodi. Da lahko spim sam in da jem tudi sam. Da lahko plavam tudi s črvom in z desko na vodi.

ANŽE: Ker se igram s prijatelji. Mi je všeč, ker se grem igrat na igrala. Všeč mi je, ker je malica tako dobra. Da lepo sam spim.

AMAR: Všeč mi je, ker spimo tukaj. Da gremo na plažo. Da gremo v bazen in se kopamo.

NEJC Č. : Všeč mi je, ker smo v bazenu, v globokem. Ker smo šli na plažo. Ker smo jedli sladoled.

KATARINA: Všeč mi je, ker smo plavali. Ker smo pri morju. In ker smo se zalaufali in čofnili v vodo.

MARUŠA: Ker se kopamo, mi je všeč. Ker počivamo. Ker se igramo s prijatelji. Ker smo plesali včeraj.

Delavnice za radovedne

V soboto, 18. maja 2013, smo na naši šoli imeli delavnice za radovedne. Bilo je povabljenih veliko učencev. Imeli smo štiri delavnice, ki so potekale na šoli, in eno, ki je potekala drugje.

Kaja Karnel, 9. b OŠ Kanal, foto: Arhiv OŠ Kanal

Bila sem pri novinarski delavnici. Sprva smo morali počakati novinarko **Leo Širok**. Ko je prišla, smo se pogovarjali o raznih stvareh, seveda o novinarstvu. Zelo zanimive so se mi zdele naprave, ki nam jih je pokazala, in tudi tiste, s katerimi smo potem delali. Po pogovoru smo imeli nalogo. Morali smo iti do vsake delavnice ter povprašati udeležence o delu v njej. Sprva smo bili na kuharski delavnici. Mladi kuharji so nam pripravili tudi malico. Povedali so nam, da je zdrava prehrana v življenju zelo pomembna in da jim je kuhanje všeč. Nato smo odšli k likovni delavnici. Izvedeli smo, na kakšna platna rišejo in zakaj poslušajo glasbo ob tem.
Nazadnje smo obiskali tehnično delavnico. Videli smo razne naprave oziroma robote, ki so jih iz lego kock sestavili udeleženci. In učenci te delavnice so nam povedali, da jih to delo zelo veseli. Na koncu vsega nas je čakalo še sladko presenečenje.
Bilo je zelo lepo sobotno dopoldne, ker sem se naučila marsikaj novega o novinarstvu.

Kolesarski izpit

V petem razredu se pripravljamo na kolesarski izpit

Mateja Strnad

V petem razredu se pripravljamo na kolesarski izpit. Najprej smo pet mesecev spoznavali prometne znake in predpise. Vadili smo s pomočjo računalniških programov. Nato smo opravili teoretični del izpita.
Matic Žbogar

V šolo smo pripeljali kolesa, ki so morala biti opremljena za varno vožnjo. Najprej smo se vozili pri šoli, kjer smo opravljali spretnostno vožnjo s kolesom. Učiteljica je vsakega učenca preverila, kako je spreten pri vožnji z eno roko.
Dajana Barudžija

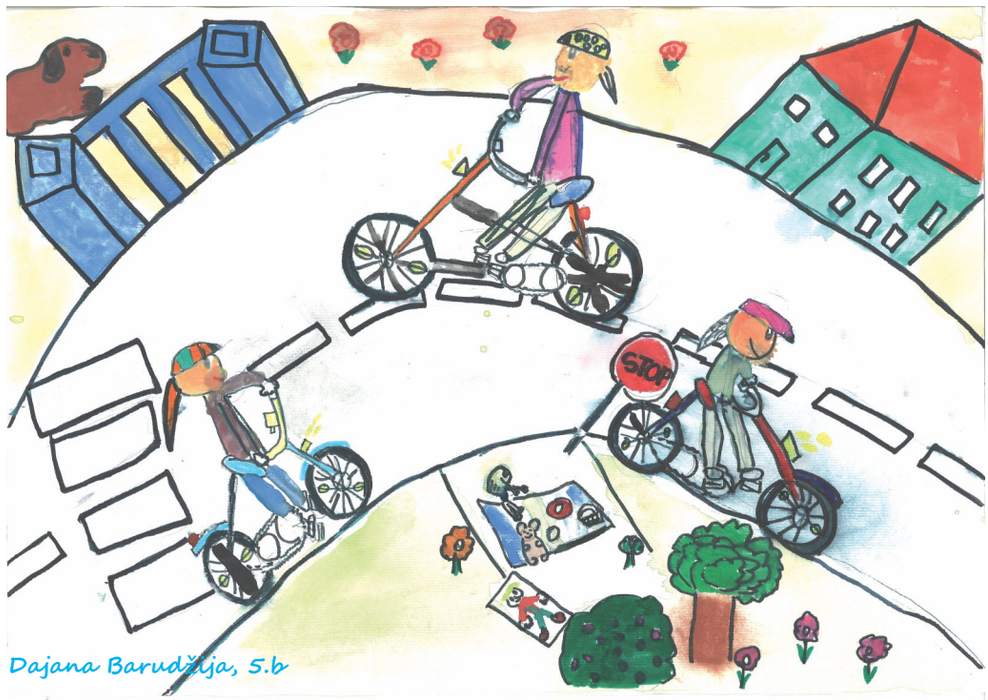

Pričeli smo voziti po cesti, in sicer po Gradnikovi ulici čez tržnico in nazaj. Bilo me je zelo strah. Nič več nisem vedela, a mi je učiteljica, ki je kolesarila z nami, vse razložila. Sedaj se ne bojim več. Zelo mi je všeč, ko se vozim s kolesom.
Gaja Čuferli Milošević

Ko smo vozili po cesti, sem se najprej bala, da me ne povozi kakšen avto. Sedaj že dobro vozim in se več ne bojim. Občutki so zelo lepi.
Taja Cencič

Mene je bilo zelo strah pri zavijanju na levo, da ne bi pripeljal kakšen avto, ker potem ne bi vedel, kaj narediti. Vozil sem z učiteljico, ki me je vodila. Sedaj se že bolje počutim pri vožnji.
Žiga Levpušček

Jubilejni Muzikfest

Na Dan mladosti se je v športni dvorani v Desklah odvijal 10. Muzikfest

Marko Kodelja, Petra Paravan, foto: Matic Rijavec

V popoldanskih urah se je zvrstilo sedem pihalnih orkestrov: Pihalni orkester Salonit Anhovo, Pihalni orkester Brda, Goriški pihalni orkester, Prvačka pleh muzika, Pihalni orkester Tolmin, Godba Bohinj in Limena glazba Marinići iz Hrvaške. Med koncerti je nastopil Twirling klub Deskle, zvečer pa so ob plesu zabavali Daj še'n litro ter Duo Martina in Zarjan. Povezovanje programa je sestavil Deni Drnovšček, povezovala pa je Angelika Koncut.
Prvo mednarodno srečanje pihalnih orkestrov je bilo 29. 5. 2004. Srečanje je imelo podnaslov »KULTURA BREZ MEJA«, ki je bil predlagan s strani Javnega sklad RS za kulturne dejavnosti zaradi vstopa Slovenije v EU (1. maj 2004). Pobudo za srečanje je dal Marko Kodelja, takratni predsednik domače godbe. Projekt je predstavil odboru orkestra, ki ga je pozdravil in sledile so priprave, pri katerih so in še vedno sodelujejo vsi člani orkestra ter KD Svoboda Deskle. Srečanje je osnovano na kulturnih izmenjavah med orkestri, kar pomeni, da vsak orkester nastopi »na lastne stroške«, s tem da mu deskljanska godba, ob podobni priložnosti, obisk vrne. Tako so domači godbeniki že večkrat nastopili v Marinićih, Kastavu, Lovranu, Pazinu in Malem Lošinju na Hrvaškem, v Monfalconu (Tržiču), Madrisiu in Orzanu v Italiji, ter po Sloveniji v Radovljici, Rušah, Idriji, Tolminu, Vogrskem, Brdih…
Od leta 2009 je Mednarodno srečanje pihalnih orkestrov – MUZIKFEST na seznamu večjih prireditev v občini in edina iz KS ANHOVO-DESKLE. Iz tega naslova so deležni namenskih sredstev iz proračuna občine Kanal. Vsa leta na Muzikfestu nastopajo tudi plesalke Twirling kluba Deskle. Občasno v program Muzikfesta vključijo tudi nastope orkestrov v drugih krajih občine Kanal, kar gre zasluga tamkajšnjim kulturnim društvom in krajevnim skupnostim. Tako so orkestri skozi leta nastopili že v Kanalu, Avčah, Ročinju, na Kambreškem, na Ligu, in v Kalu nad Kanalom. Letošnje srečanje je bilo zamišljeno nekoliko drugače, kot je bilo v resnici zaradi slabega vremena izpeljano. Jubilejno 10. srečanje so načrtovali pripraviti kot prvo, v Desklah s parado vseh orkestrov na zunanjem šolskem igrišču. Prav tako je dež, na polovici prekinil 4. MUZIKFEST, 26. 5. 2007 v Ložicah. Nuova banda di Orzano in Puhački orkestar Marinići, ki niso prišli na vrsto, so nastopili naslednje leto, ko so prvič priredili srečanje pod šotorom v Salonitu Anhovo – dan po srečanju generacij. Pod dobrodušnim pokroviteljstvom Salonita so tako priredili še štiri septembrske Muzikfeste. Pri pripravi prizorišča in pogostitve za nastopajoče so sodelovali vsi člani domačega pihalnega orkestra kakor tudi Lovska družina Anhovo in Taborniki Odporne želve Anhovo. Organizatorji se zahvaljujejo Osnovni šoli Deskle in ravnatelju Vojku Simčiču, hišniku Brunu Bizjaku, mentorici Aldi Zimic Ozebek ter njenim učencem. Zahvala gre tudi ostalim sponzorjem: Vzreja in predelava mesa Gabrijelčič, Vinska klet BRDA, Hotimir Vinazza s.p., GAIN Jernej Lovišček s.p., Gasilsko društvo Kanal, Gostinstvo Miha Čargo s.p.

Godba Bohinj

Prvačka pleh muzika

Nagrajenka Natalija Melink

Lea Širok, foto: GD Globočak

Članica Gledališke skupine »Globočak Kambreško«, Natalija Melink, je po izboru strokovnega spremljevalca, Gorazda Jakominija, dobitnica Nagrade za najboljšo glavno žensko vlogo Srečanja gledaliških skupin Severne Primorske 2013 - Linhartovega srečanja.

Dobitnica za najboljšo žensko vlogo Linhartovega srečanja 2013 je **Natalija Melink** iz Gledališke skupine Globočak Kambreško. Po izboru strokovnega spremljevalca, **Gorazda Jakominija**, je nagrado za najboljšo glavno žensko vlogo Srečanja gledaliških skupin Severne Primorske 2013 - Linhartovega srečanja, zaslužila za upodobitev Maričke v predstavi Na kmetih Vinka Möderndorferja, v režiji **Ane Facchini**.
Nataliji Melink so nagrado svečano podelili sedmega aprila v Slovenskem narodnem gledališču v Novi Gorici.

Dobitnici nagrade in Gledališki skupini Globočak čestita novogoriška izpostava JSKD.

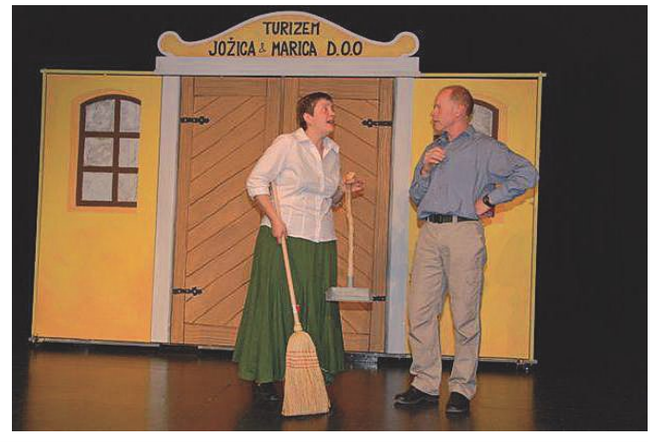

Domiselni, prepoznavni in nagrajeni

Klub keramikov Kanal vsako leto maja priredi pregledno razstavo v Galeriji Rika Debenjaka. Letos je keramične izdelke predstavilo 19 članov, trije na novo pridruženi so prvič razstavljali. Kot vsako leto je tudi letos razstava navdihovala z dovršeno izdelanimi predmeti in zanimivimi glazurami.

Petra Paravan, foto: Maja Petrič Gombač

V klubu so zelo dejavni, saj imajo ob sredah tematska ustvarjanja, stalno se izobražujejo na dodatnih tečajih, organizirajo začetne in nadaljevalne tečaje ter prvinsko peko, obiskujejo razne razstave in festivale, redno se udeležujejo likovnih razpisov, na katere so izbrani in celo nagrajeni. V delavnici vsak dan nekdo ustvarja, včasih se zgodi, da je delovni prostor celo prenatrpan z marljivimi člani. Zato tudi vsak mesec prirejajo razstave v klubskih prostorih.
V študijskem letu 2012/13 so se v razstavnem prostoru Kluba keramikov kot Avtorji meseca predstavili: oktober – **Dejan Žabar**, november in december – **Alenka Gololičič,** januar – udeleženci tečaja *Mala plastika* pod mentorstvom **Dragice Čadež**, februar – udeleženci začetnega tečaja pod mentorstvom **Alenke Gololičič**, marec in april – udeleženci delavnice *Raku* z mentorjem **Ferdom Žoržem**, maj – **Ferdo Žorž**, junij – **Anica Kragelj**. V juliju in avgustu bo svoje keramične izdelke na ogled postavilo več avtorjev in razstavni prostor bo odprt tudi ob nedeljah popoldan.
V oktobru 2012 je bila na Ligu skupinska razstava na temo *Plodovi –povečave naravne forme*. V začetku junija pa čezmejna razstava *Transforma* z društvom *Tullio Crali* iz Gorice.
Uspešno so se člani kluba prijavili na razpise in bili izbrani. Na *Trienalu slovenske keramike Ljubljana in Slovenska Bistrica* sta razstavljala **Alenka Gololičič** in **Ivan Skubin**, slednji je bil na *Bienalu keramike Niš* tudi nagrajen. **Alenka Gololičič** in **Ferdo Žorž** sta se predstavila na razstavi *Keramika v Magistratu* v Ljubljani. Na *mednarodnem Ex temporu keramike Piran 2012* je bil **Ferdo Žorž** nagrajen s samostojno razstavo v Galeriji Hermana Pečariča v Piranu. **Gregor Maver** je dobitnik nagrade Essl Art Award 2013, razstavljal je v Muzeju sodobne umetnosti Ljubljana in bil povabljen na razstavo na Dunaj.

Pojma nimam - uspešno in nagrajeno

Gledališka skupina Mak zadnjih nekaj let dokazuje nadvse uspešno delo. Če se spomnimo lanskega leta, je skupini na Festivalu mladinskih gledaliških skupin – Vizije na Ptuju za las ušla nagrada. Letos pa so jo zaslužno dobili – vizionarja za uigranost igralskega ansambla.

Petra Paravan, foto: Arhiv gledališke skupine Mak

Že na regijskem ogledu je selektorica **Ana Facchini** predstavo označila za vrhunec mladinskega gledališkega nabora na Goriškem in izpostavila, da je skupina dobro uigrana "gledališka mašina", od katere si lahko v prihodnosti še marsikaj obetamo. Na podelitvi vizionarjev smo lahko sllišali: »Obsežen igralski ansambel z uigrano igro odnosov med posamezniki ustvarja atmosfero, s katero igralcem omogoča fluidno izstopanje in ponovno vstopanje v potek zgodbe.«
Mladi igralci so bili nagrade veseli. Seveda so si tudi sami ogledali večino predstav, ki so se odvijale 10. in 11. maja v mali dvorani gledališča in gimnazije v Novi Gorici. Vsi so bili navdušeni nad skupino I. gimnazije Maribor, ki je po njihovem mnenju imela vrhunsko uprizoritev Molierove Psihe, ni pa bila v tekmovalnem programu.

Kako se lahko vaša predstava primerja z videnimi?
Martin Gerbec: »Predstava Pojma nimam… hehe jah... se ne primerja. To je predstava, ki je zelo drugačna od ostalih. To je zelo pomembno pri takih festivalih/tekmovanjih, da je izbor čim bolj različen. Vsi pa smo približno na istem nivoju.«
Mojca Madon: »Mislim, da smo bili eni izmed boljših na Vizijah. Bili smo ravno prav provokativni, ravno prav udarni in poučni. Nagrado, ki smo jo dobili, smo si res zaslužili.«

Kaj je potrebno za zmago?
Nejc Laščak: »Za zmago je potrebno imeti dobro vzdušje na vajah, se razumeti s soigralci kot tudi s celo ekipo.«
Martin Gerbec: »Po mojem mnenju je najboljša predstava tista, v kateri skupina igralcev deluje kot eno. Timsko delo je pomembno v gledališkem ustvarjanju. Drug drugemu si moramo dajati podporo, da se skupaj počasi "gradimo".«
Mojca Madon: »Potrebno je vadit, se skušat izboljšat, neprestano nadgrajevat svoj lik in hkrati dobro sodelovat z drugimi soigralci in pri tem uživati.«

Mojca Madon je na festivalu Vizije sodelovala tudi pri pisanju haikujev. Imela je srečo, saj je bila izžrebana in prejela je simbolično nagrado. Njen haiku pa se glasi takole:

»Nad mano siva
ptica poje o soncu.
Zgoraj svetloba?«

Fotografija je veselje in strast

Metke Skrt se iz osnovnošolskih dni spominjam po simpatičnem smehu, ko smo se v šolskem kombiju vozili na relaciji Plave – Deskle. Odraščala je na desnem bregu Soče, ob HE Plave, ki mu domačini pravimo »centrala«. Danes živi v Števerjanu, kjer je našla svojo ljubezen – Denisa in fotografijo. Tisti, ki smo njeni prijatelji na družabnem omrežju, lahko občudujemo zajetno bero fotografij.

Petra Paravan, foto: Metka Skrt

Metka, kako je prišlo do tvojega druženja s fotoaparatom?
V preteklosti sem poleg analognega fotografiranja rada tudi pozirala, vendar sem kmalu spoznala, da mi je delo na drugi strani fotoaparata veliko bolj všeč. Pred 3 leti sem začela »resno« fotografirati, z digitalnim fotoaparatom. Prvi DSLR (digital single-lens reflex camera) fotoaparat sem dobila v poklon leta 2008, ampak ga sploh nisem znala pravilno uporabljati. Bila sem preveč lena, da bi sploh prebrala navodila za uporabo... A radovednost me je vendarle gnala naprej in začela sem eksperimentirati z nastavitvami. Želja po znanju je postala vse večja in rezultati vedno boljši. Veliko časa sem preživela za računalnikom, iskala odgovore na vprašanja, internet mi je bil v veliko pomoč. Prebrala sem ogromno knjig o fotografiji in se udeležila raznih tečajev ter delavnic po Sloveniji in sosednji Italiji. Tako se je začela moja pot v svet fotografije. Danes vem, da je to moje največje veselje in strast.

Po fotografijah sodeč ti je najljubša portretna fotografija?
Da, in vse povezano z njo. Od modne-fashion fotografije, družinske fotografije pa vse do fotografiranja bodočih mamic in njihovih malih zakladov. Posebno poglavje je poročna fotografija. V vsako poroko, ki jo fotografiram, se popolnoma vživim in mladoporočencema želim podariti najlepši spomin. Njuna poročna pravljica je zajeta v mojih fotografijah. Zame ni nič lepšega kot zadovoljstvo strank. Solze sreče, ko se na fotografiji vidijo in so si všeč, njihova iskrena beseda: HVALA, TI METKA, odtehta vse. To je vedno moj cilj!

Številne so fotografije z modeli v naravi, opazila pa sem tudi studijske posnetke. Imaš svoj studio?
Imam svoj prostor, ki je za enkrat bolj majhen. Trenutno potekajo dela za novega, ki bo večji in bolje opremljen. Studijska platna - ozadja ter luči zavzamejo veliko prostora in dokaj hitro postane pretesno.

Pogosto je asistent tvoj mož Denis?
Tako je, vedno in povsod ga vzamem s sabo (smeh). Imam precej težke opreme in nujno potrebujem nekoga, da mi pomaga. Pri fotografiranju v naravi s pripomočki (različni odbojniki) pa je prisotnost asistenta obvezna.

Tudi sestra Tina ti pomaga, predvsem pa je tvoj model, kajne?
Sestro fotografiram, ko mi čas dopušča oziroma, ko kupim kakšen nov foto-pripomoček, je vedno ona testni model, da se z njim spoznam. Tako sem vedno 100% pripravljena na fotografiranje.

Kako pa je z modeli? Jih je težko dobit, prepričat?
Ko si zadam projekt, vedno dam neke vrste oglas, na katerega se prijavijo kandidati. Moram priznati, da je odziv vedno zelo velik in raznolik, kar me seveda zelo veseli. Trenutno pripravljam koledar za leto 2014, na katerem so fotografirani postavni moški, ki predstavljajo astrološka znamenja.

Metka Skrt

Maj je mesec ljubezni in porok. Si dosti fotografirala?
Lahko rečem, da sta pomlad in poletje letna časa z največ porokami. Nerada pa si nalagam preveč obveznosti. Ena sama poroka predstavlja ogromno dela z obdelovanjem fotografij, urejanjem in izdelovanjem poročne fotoknjige oziroma albuma. Zame si prav vsaka fotografija zasluži posebno pozornost. Sicer pa je povpraševanja po fotografiranju vedno več. Čeprav smo v "težkih" časih, si ljudje še vedno radi poklonijo lepe spomine, ujete v fotografiji, saj le-ti namreč ostanejo za vedno. Sicer pa sem v obdobju odpiranja svojega lastnega podjetja. Stalno bivališče imam v Italiji (Števerjan) in birokracija je nekoliko drugačna kot v Sloveniji. Trenutno delam po principu priložnostnega dela (lavoro occasionale), tako da vse poteka kot mora.

Kaj pa načrti za prihodnje?
Moji cilji in načrti so veliki, vendar naj zaenkrat ostanejo skrivnost. Želim pa vsekakor izboljšati svoje znanje, saj se človek uči celo življenje, kajne? Nikoli se ne smeš ustaviti, vedno moraš strmeti naprej, iskati nove izzive... In prav to tudi počnem.

Metko navdušujejo sprehodi v naravo, rada si ogleda kakšen psihološki triler in bere ljubezenske romane, ob tem se simpatično posmeji in pripomni: »ženska pač«.

Model za koledar 2014

Soča brez meja

Reka Soča je biser med evropskimi rekami. Ljudem, ki živimo ob njej, še posebno tistim, ki uživajo v lepotah narave in jo znajo občudovati v vseh njenih značilnostih, daje posebno moč.

Vanda Colja, foto: LS Deskle

Likovnike z obeh strani meje povezuje Soča

Prav zato so si likovniki amaterji iz Slovenije in Italije za naslov likovnega sodelovanja izbrali smaragdno Sočo, ki s svojim naravnim tokom nezadržno poteka čez ozemlji dveh držav; izvira v Sloveniji, v morje pa se izliva v Italiji.

Soča brez meja ali Isonzo senza confini sta Likovna skupina Deskle in Circolo Culturale »G. Mazzini« ENDAS iz Monfalcona poimenovali že drugo likovno razstavo, s katero so se predstavili letos 15. marca v Tržiču v Palazzetto Veneto, 13. aprila v Gorici v Galleriji »Dora Bassi« in 24. maja v Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu. Razstava bo na ogled do 31. maja 2013.

Likovnike ne ovirajo ne zgodovinske ne politične meje, saj se vedno osredotočijo na svoje ustvarjanje, kar izpričuje tudi zanimiva razstava v kanalski galeriji. Kritičarka Eliana Mogorovich v katalogu poudarja, da so stvaritve letošnjega sodelovanja desetih likovnikov bolj homogena, kar se odraža tako v subjektih kot v slogovnih pristopih.

Za uresničitev projekta Soča brez meja – Isonzo senza confini gre posebna pohvala predsednici italijanskega likovnega društva **Mariji Gracija Peršolja** in **Milici Zimic**, predsednici PD »SOČA« Kanal.

Revija pevskih zborov in vokalnih skupin

Kdor poje, slabo ne misli. Kdor poje rad, vedno ostane mlad. Tema ljudskima modrostma sledi lepo število naših občanov. Družijo se v različnih pevskih sestavih in tako bogatijo sebe in vse, ki prisluhnemo njihovi pesmi.

Vanja Cotič, foto: Arhiv TD

Skupen nastop vseh udeležencev revije

Turistično društvo Kanal ob Soči in **Krajevna skupnost Kanal** sta 14. aprila organizirala revijo pevskih zborov in vokalnih skupin Občine Kanal ob Soči. Spoznali smo delček ustvarjanja naših občanov, ob tem pa tudi del bogatega kulturnega življenja naše občine. S pesmijo so si podajali roke pevci z levega in desnega brega Soče, mladi in malo manj mladi, tisti, ki šele vstopajo v svet glasbe, in tisti, ki jih glasba s svojim čarom omamlja že vrsto let. Pesmi, ki jih zapojejo otroci, so vedno lepe in prisrčne, zato smo najprej prisluhnili **Otroškemu pevskemu zboru OŠ Kanal**, kjer prepevajo učenci od 3. do 5. razreda. Sledil pa je **Mladinski pevski zbor OŠ Kanal**, kjer pojejo učenci višjih razredov. Oba zbora vodi zborovodkinja **Mojca Jerončič**.

Glede na število pevskih zborov bi Lig lahko razglasili za najbolj pojočo vas v naši občini, saj tam delujejo kar trije pevski sestavi. Najmlajša med njimi je **Moška vokalna skupina Lig**, ki jo vodi **Adela Jerončič**. Z Liga se nam je predstavila tudi **Vokalna skupina Liška dekleta**. Članice se pevsko družijo že od malih nog, skupina preveva že trinajsto leto.

Moški pevski zbor Kazimir Nanut soustvarja podobo Kanala in naše občine od leta 1992, njihov zborovodja je **Klemen Nanut**. Najdaljšo pevsko tradicijo v kanalski občini ima gotovo **MePZ »Jože Srebrnič« Deskle**, ki že 36 let udejanja misel, da je pesem most, ki različnosti spaja. Glasbena pedagoginja Adela Jerončič vodi zbor od njegove ustanovitve.

Ob zaključku revije smo prisluhnili dvema skladbama iz 64 grl vseh odraslih zborov in skupin. Da pa bi imela revija tudi svoj namen, smo zbirali prostovoljne prispevke. 250 evrov smo namenili šolskemu skladu za pomoč socialno šibkim učencem in jim s tem omogočili, da se bodo lahko udeležili šole v naravi.

Prihodnost kanalske odbojke

Lansko sezono sta prva ekipa in kadetska Salonita osvojili 3. mesto v državnem prvenstvu. Letošnjo sezono je svoje delo opravila le kadetska ekipa Salonita, z drugim mestom v kadetskem državnem prvenstvu je izboljšala lansko uvrstitev. Prva ekipa pa je po porazu z ekipo Astec Triglav sezono zaključila na repu lestvice.

Boštjan Simčič, foto: Borut Jurca

Odbojkarji Astec Triglava so tudi na povratni tekmi četrtfinala končnice 1. DOL premagali Salonit Anhovo tokrat s 3:2. Kljub temu, da je bil odpor Kanalcev boljši kot na prvi tekmi so sezono predčasno zaključili. V ekipi se je poznalo, da **Dane Mijatović** po bolezni še ni bil pripravljen, zaradi poškodbe gležnja je bil odsoten tudi kapetan **Andrej Kovačič**. Prva ekipa Salonita je bila celo sezono nesporno druga najmočnejša ekipa prvenstva, igrala je tudi v finalu pokala. Športni direktor Salonita **Miloš Grilan**c je na koncu sezone povedal: "Škoda je, da smo se po skoraj celi sezoni dobrega dela spotaknili prav na koncu. Kaže, da so se fantje pred četrtfinalom videli že v polfinalu. Igrišče pa je povedalo drugo zgodbo". Večji del sezone je šlo prvi ekipi dobro. Po prvem delu odbojkarskega državnega prvenstva so si priborili prvo mesto, v modri skupini so bili druga najmočnejša ekipa tekmovanja. V ključnem trenutku pa niso bili »pravi«. Kako se bo razpletlo s kanalsko prvo ekipo še ni znano. Vse bo odvisno od sredstev, ki jih bo za prihodnjo sezono namenil glavni pokrovitelj Salonit Anhovo. Nujna bo prevetritev ekipe in s tem tudi pomladitev. Nekateri mladi igralci Salonita so svoje priložnosti letos že dobili in jih tudi dobro izkoristili, na ostale igralce še čakamo. Nekaterim igralcem so pogodbe že potekle, tudi na trenerskem stolčku bo prišlo do zamenjave. Vsekakor pa bodo letos člansko vrsto okrepile mlade moči, ki bo ekipi morda prineslo potrebnega elana in mladostniške upornosti ter borbenosti.

Prav mladi odbojkarji so letos le upravičili kanalsko kvaliteto odbojke. Na dan mladosti je v Hočah potekal zaključni turnir kadetskega DP. Kadetska ekipa OK Salonit Anhovo je v izenačenem finalu morala priznati premoč domačinom iz Hoč. Ekipa iz Hoč je na finalni tekmi slavila z rezultatom 3:0. Kanalci so domov odnesli tudi dve posamični nagradi. Za najboljšega organizatorja igre je bil izbran **Irenej Karnel**, za najboljšega napadalca pa **Jure Okroglič**. Prav Irenej in Jure bosta tudi novo sezono začela kot člana prve ekipe.

V soboto 23. marca je bil na sporedu zadnji 22. krog v III. DOL Z. Ekipa Salonita Anhovo II je gostovala pri ekipi Ljubljana volley in prepričljivo slavila z rezultatom 0:3. Z zmago je na najlepši možni način zaokrožila tekmovanje v III. DOL Z. Mladi Kanalci so s 14 zmagami in le 6 porazi osvojili odlično 3. mesto v tretje ligaški konkurenci. Prvo junijsko nedeljo je v Framu potekal zaključni turnir od 5. do 8. mesta. Selekcija starejših dečkov OK Salonit Anhovo - Kanal je osvojila končno 7. mesto v DP starejših dečkov potem ko so izgubili proti ekipama Gokop Fram in Kekooprema Žužemberk z rezultatom 0:2. V nedeljo 19. maja je v Šempetru potekal turnir za mesta 5-8 v kategoriji Mini odbojka. Kanalski malčki so zmagali na dveh tekmah in doživeli le en poraz ter nato na tretji morali priznati premoč ekipi Astec Triglav mini z rezultatom 2:1. V državnem prvenstvu v mini odbojki so zasedli končno 6 mesto. Glede na rezultate in trud, ki ga mlajše selekcije Salonita, trenerji, starši ter ostali vlagajo v kanalsko odbojko, se za njeno prihodnost ne gre bati. V širšem spisku med 17 reprezentanti za nastop v kvalifikacijah za SP je bil tudi odbojkar Salonita **Jani Kovačič**. Prva ekipa pa bo po do sedaj znanih podatkih temeljito premešala svojo vrsto. Športni direktor Salonita Miloš Grilanc je za Primorske Novice povedal: "Skrbi me predvsem prihodnost. Rezultatski neuspeh ni dobro izhodišče za zagotavljanje denarja za novo sezono. Odločilni bodo pogovori z glavnim pokroviteljem Salonitom. Že lani smo morali proračun znižati za petino. Če bodo rezi še naprej tako hudi, bo nujna pomladitev in opora na domače igralce." Pomladitev in opora na domače igralce je že prevečkrat slišana poteza Salonita, ko se cilji sezone ne uresničijo. Morda bo pa prav v kriznih časih rešila kanalsko odbojko pred čim hujšim.

Urban Česnik je bil med najboljšimi v četrtfinalnih bojih

Kadetska ekipa Salonita je osvojila 2. mesto na državnem prvenstvu

Ko sanje postanejo resničnost

Evi Mori, mladi Kanalki stari komaj 17 let, so se uresničile sanje na Evropskem prvenstvu za kadetinje v mestecu Bar na jugu Črne Gore: s priigranim šestim mestom se z ekipo odpravlja na svetovno prvenstvo na Tajskem.

Lea Širok, foto: Primož Kožuh

Eva Mori proglašena za najboljšo organizatorko EP

Sedemnajstletna Kanalka **Eva Mori** je svojo mladost posvetila odbojki, ki jo je začela trenirati s 7 leti na Osnovni šoli Kanal, pod okriljem svojega nonota **Franca Bukovca** in kasneje mame **Patricije**.
Ko je kraj dobil nov ženski klub, je Eva obvladala že vse prvine odbojkarske tehnike in začela tekmovati v mini in mali odbojki. S svojo ekipo je dosegala najvišja mesta v državi. Kot najboljša igralka ŠKL-ja je v 9. razredu OŠ prvič dobila najvišje priznanje.
Njen prvi največji nastop za slovensko izbrano vrsto kadetinj so bile kvalifikacije za EP, organizirane v Kanalu pred dvema letoma, kjer se ji je komaj 15-letni skupaj z ostalimi reprezentantkami pod okriljem trenerja **Borisa Klokočovnika** uspelo uvrstiti na Evropsko prvenstvo (EP) v Turčiji. Njeno drugo EP je bilo mladinsko, in je potekalo prav tako v Turčiji, kjer so se uspele uvrstiti v končnico tekmovanja in dosegle odlično 8. mesto prvenstva.
Letos se je Evi, skupaj s kadetsko reprezentanco, ki je kvalifikacijske boje bila v Novi Gorici januarja letos, uspelo brez izgubljenega niza uvrstiti na EP v Črni Gori, ki se je odvijalo v Baru. Prav na tem prvenstvu je dokazala, da je iz pravega testa, saj je svojo ekipo kot kapetanka organizirano vodila vse do 6. mesta v Evropi. Ta rezultat pa pomeni odhod na Svetovno prvenstvo julija na Tajskem. Eva je bila obenem na podlagi ocene odbojkarskih strokovnjakov in trenerjev proglašena za najboljšo organizatorko EP. Njene sanje so postale resničnost.
Zaželimo Evi strmo pot navzgor v njenem klubu OK Calcit iz Kamnika, ki se bori za letošnjega državnega prvaka, mladinski reprezentanci s katero bo nastopala na kvalifikacijah za svetovno prvenstvo v Rusiji, letos maja in članski reprezentanci v katero je bila letos prvič povabljena in se bo udeležila Sredozemskih iger v Turčiji meseca junija.

Slovenska reprezentanca

Eva Mori s soigralkami

Uspešna sezona v namiznem tenisu

Lea Širok, foto: Simon Prinčič

Tudi v minuli sezoni je igralec namiznega tenisa **Zdenko Čargo** dosegel lepe uspehe.
V Primorski ligi rekreativcev in veteranov je Zdenko Čargo iz Ročinja igral v zmagovalni ekipi. Na državnem prvenstvu veteranov, ki je bilo letos v Bohinju, je v dvojicah s soigralcem iz Nove Gorice tokrat zasedel tretje mesto (v močnejši konkurenci kot lani).
Prav tako je dosegel 3. mesto na tako imenovani jakostni lestvici - zbir točk sedmih turnirjev. Omeniti velja še turnirje pri sosedih v zamejstvu. Sodeloval je na štirih turnirjih in v konkurenci 40 igralcev zasedel 9. mesto.

Deseti Downhill

Konec aprila se je v Avčah odvijala tradicionalna tekma slovenskega pokala v spustu z gorskimi kolesi Downhill Avče. V letošnji že deseti izvedbi se je organizatorjev ŠKTD Avče vreme ponovno usmililo in tekma je tako potekala po suhem terenu.

Miha Jakopič, foto: Mitja Madon

Zadovoljni člani ŠKTD Avče po uspešnem desetem Downhillu

V dosedanjih desetih izvedbah smo bili priča petim mokrim in petim suhim tekmam. Proga z Avškega Kuka velja za eno najatraktivnejših v pokalu in zato vsako leto privabi veliko število tekmovalcev in gledalcev. Letošnja ni bila izjema in tako smo na startu videli okrog 120 tekmovalcev iz petih držav, zanje pa je po nekaterih ocenah navijalo okrog 1000 gledalcev. V napetem finalu si je zmago v elitni kategoriji privozil član mednarodne ekipe Unior Tools Team **Žiga Pandur**, pred **Miranom Vauhom** (Črn Trn). Na odličnem tretjem mestu pa je pristal član ŠKTD Avče **Andrej Markič**.

Domači tekmovalci so se odlično odrezali tudi v ostalih kategorijah in tako dosegli najboljši klubski uspeh doslej. Poleg že prej omenjenega Markiča, so k uspehu prispevali še **Miha Ivančič** z zmago v kategoriji mladincev, **Luka Berginc** in **Jure Kurinčič** s prvim in drugim mestom v kategoriji mlajših mladincev ter **Urška Mežnar** in **Klemen Kuk** s četrtim mestom, prva v ženski kategoriji drugi pa v kategoriji amaterjev. Organizatorji bi se radi ob tej priložnosti zahvalili vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli, da je prireditev uspela!

Aleks in Kevin Pavlin uspešna mlada karateista

Kanalski karateisti leta 2013 ponovno uspešni

V karate sekciji Kanal, ki deluje pod okriljem karate kluba Goryu Tolmin, so bili njeni člani zelo uspešni na letošnjih tekmovanjih.

Karate klub Goryu, foto: Tanja Pavlin

Najpomembnejše uspehe so dosegali na državnem prvenstvu, ki ga je organizirala SZTK (Slovenska zveza tradicionalnega karateja). Zlato medaljo je osvojil **Aleks Pavlin**, ob tem je osvojil še srebrno in bronasto medaljo. **Kevin Pavlin** je osvojil bronasto medaljo, **Aljaž Markič** dve srebrni medalji, **Janez Makorič** je prejel bronasto medaljo. Bilo je tudi nekaj nižje doseženih uvrstitev, ki pa so prav tako pomembni. Na primer, **Martina Pavšič** je bila četrta v katah. Otroci sekcije Aleks, Janez, Martina so se letos prvič pomerili v kata teamu, kjer so dosegli bronasto medaljo. Vse čestitke tekmovalcem in tudi ostalim članom sekcije.

Karate sekcija Kanal vabi v svoje vrste člane in članice. Sekcija deluje v večnamenski dvorani OŠ Kanal, vsak torek in četrtek od 17. do 19. ure.

Novo vodstvo teniškega kluba in turnir

Teniški klub Deskle je marca na občnem zboru izvolil novega predsednika in člane odborov in komisij

Tekst in foto: Nataša Jerončič

Zmagovalca otvoritvenega turnirja

Predsednik je postal **Sandi Vinazza**. Letos je vpisanih 35 članov kluba. V letošnjem planu dela smo zapisali naslednje naloge: izvedba tekmovanj (otvoritveni in zaključni turnir, liga kluba in veteranska liga), izvedba odprtega prvenstva Občine Kanal, ureditev prostorov, izdelava facebook strani (je že izdelana), izdelava spletne strani, pomoč (udarniško delo) pri ureditvi igrišč.
Pred prvomajskimi počitnicami smo izvedli otvoritveni turnir, kjer je 16 članov vihtelo loparje. Med naključno izbranimi pari sta zmagala mladeniča: **Miha Blaškovič** in **Sebastjan Kralj**. Na turnirju smo se zahvalili prejšnjemu predsedniku, **Ljubu Mariniču**, za njegovo dosedanje delo.
V mesecu maju se prične letošnja poletna liga, tako da bodo igrišča že kar lepo zasedena. Kanalske občanke in občane pa vabimo, da se nam pridružijo.

Twirlerke osvojile največ odličij

Konec aprila je v športni dvorani Osnovne šole Šempeter v Savinjski dolini potekalo 17. državno prvenstvo Slovenije v twirlingu. Prvenstvo sta organizirala Športni twirling klub Celje in Twirling zveza Slovenije, nastopilo pa je 16 klubov iz vse Slovenije.

Tekst in foto: Twirling klub Deskle

Kot običajno so se ga udeležile tudi članice Športnega twirling kluba Deskle, ki so ob bučni podpori navijačev domov prinesle 15 zlatih, 5 srebrnih in 2 bronasti medalji!
Tekmovalke so tekmovale v različnih težavnostih in starostnih kategorijah, tako posamezno kot v parih in skupinah. Prvo mesto so osvojile solistke **Neža Kogoj** (C solo mlajši junior), **Teja Blažič** (C solo junior), **Mojca Stanič** (B solo junior), **Sara Štendler** (C freestyle mlajši junior) **Kaja Jerončič Skrt** (B freestyle junior) in **Ana Kašček** (A freestyle senior), ki je prejela prvo najvišjo možno oceno v zgodovini twirlinga v Sloveniji za umetniški vtis pri izvedbi koreografije. Med pari so prvo mesto osvojile **Nika Marušič in Ana Čargo** (C solo pari mlajši junior), **Neža Jeklin in Teja Blažič** (C freestyle pari junior), **Manca Šuligoj in Petra Skrt** (C solo pari starejši junior), **Aneja Šuligoj in Maja Laščak** (C solo pari junior) in **Tina Kogoj in Tadeja Kralj** (B freestyle pari senior). Na drugo mesto sta se uvrstili solistki **Karin Lazar** (B solo junior) in **Špela Križman** (B freestyle senior) ter para **Veronika in Angelika Koncut** (A solo senior) in **Karin Lazar in Hana Gabrijelčič** (B solo pari junior). Na tretje mesto sta se uvrstili solistki **Hana Gabrijelčič** (B solo junior) in **Urška Kralj** (B freestyle senior).
Odlično so se odrezale tudi skupine, ki so nastopile v kategorijah C team junior, C team starejši junior, B team junior in A team junior, saj so osvojile prvo mesto, skupina, ki je nastopila v kategoriji A team senior pa se je uvrstila na drugo mesto. Potrebno je omeniti tudi tekmovalke, ki so klub odlično zastopale posamezno in v parih, a se v hudi konkurenci niso uvrstile med prve tri. To so solistke Taja Lazar, Urška Marušič, Neža Murovec in Lara Škodnik (C solo junior), Laura Mavri, Nina Feltrin in Anesa Androvič (C solo starejši junior), Ana Marinič (B freestyle junior), Tina Kogoj (A freestyle senior), Veronika Koncut (A freestyle junior) in Neža Medvešček (A solo junior) ter pari Jasmina Tancoš in Kaja Jerončič Skrt, Mateja Mavrič in Nika Groselj ter Mojca Stanič in Lara Marušič (B freestyle pari junior), Sara Klobučar in Laura Mavri (C solo pari starejši junior) in Urška Krumpak in Ema Križnič (C solo pari junior). Deskljanske twirlerke so imele skupno 38 nastopov v 23 kategorijah, tekmovalo pa je kar 44 članic kluba. Vsem tekmovalkam iskrene čestitke in veliko uspehov v naprej. Čestitke tudi vsem zvestim navijačem za podporo in super vzdušje na državnem prvenstvu. Športni twirling klub Deskle se v imenu vseh članic zahvaljuje Občini Kanal ob Soči za finančno podporo, SENG d.o.o., Elektro Primorski d.d. in Frizerskemu salonu "Maja" ter vsem ostalim, ki so nam omogočili udeležbo na prvenstvu!

Twirlerke so na državnem prvenstvu osvojile 15 zlatih, 5 srebrnih in 2 bronasti medalji

Prepričljiv nastop mlajših članic

Na državnem prvenstvu je nastopilo 44 članic kluba

Verzi mladih kanalskih pesnikov

Matija Miščič, 9. b

Lea Medvešček in Aneja Komac, 8. a

Najlepša

Ob tebi vse druge
zgledajo kot prišleki iz truge,
saj je tvoja lepota tako glasna,
ti pa si zares prekrasna

Ko nate pade mi pogled,
svet ni več prazen, ni več bled.
Ko te v vidik dobim,
pogleda nate ne izgubim.
Zraven tebe je vse jasno,
ko stojim ob tebi, je vse krasno.

Ti si najlepša beseda v rimi,
ti si moja toplota pozimi.
Ko pa v poletni mesečini,
uživam v tvoji bližini,
bi te rad večno ljubil
in na vroče ustnice poljubil.

Luka Lahajnar, 9.b

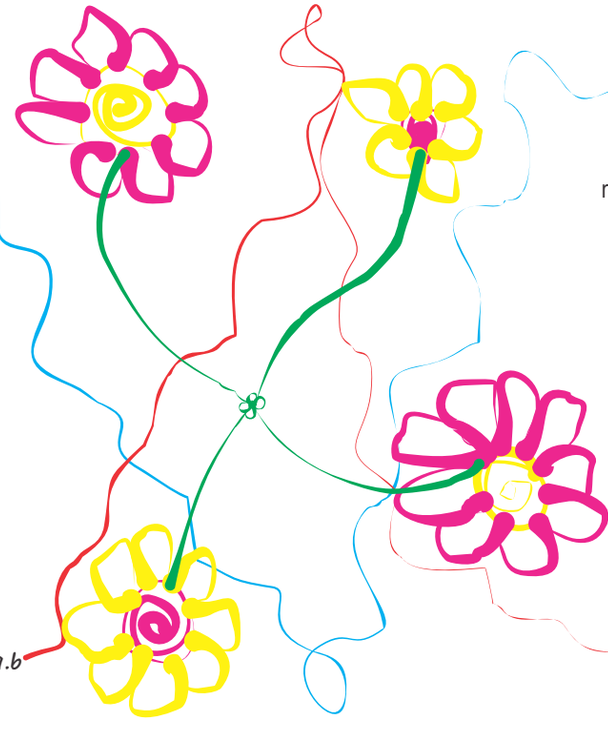

HVALA ŠOLI

Šola, joj, vsi ti predmeti: geografija,
matematika, angleščina, kaj šele biologija.
Koga zanima, kako nastane para?
Šola, ne vidiš, da te nihče ne mara?
Ti nepotrebna stavba stara!
Sovražimo te,
a vendar brez tebe življenje ne gre.
Učiš nas stvari pomembnih za življenje,
a za to potrebno je tudi naše potrpljenje,
in čeprav vsi tožimo čez učenje
in komaj čakamo zvonjenje,
je naše mišljenje,
da znanje pač potrebno je, kajne?

Sara Podbršček, Aneja Komac, 8.a

RAČUNOVODSKE STORITVE IN SVETOVANJE
IZID TANJA KOREN S.P.
Plave, Vojkova 2a, 5210 Deskle
Telefon: 031/743-002, 05/3052-009
E-mail: izid-tk@volja.net

Krošnjarjenje

Krošnjarjenje je bilo pri nas kar razširjena dejavnost. Jeseni so možje odšli in se vračali spomladi. Krošnjarili so po vsej Avstro-Ogrski, zlasti po Madžarskem (Vogeriji).

Helena Vuk, foto: naslikala Helena Vuk po fotografiji iz družinskega arhiva Jelka Jerončiča

Po domače se je reklo krošnjarjem - guzirji, sami dejavnosti pa guziranje. Ko so prihajali domov, so poročali o dogodkih po svetu. Seveda s precejšnim zamikom. Ljudje so jih poslušali, se čudili dogodkom in širili pripovedi dalje.
Nekdo, mislim, da je bil **Šoštarjev** pri Markičih, je pripovedoval, kako je na lastne oči videl, ko je hudourniška reka odnesla s seboj moža, konje in voz. Prečkal je suho strugo reke. Slišati je bilo neko čudno „gučanje“ (šumenje), nato se je privalila velika gmota vode, kot bi se valili veliki sodi in odnesli vse s seboj. Tudi zgodbe o teletu z dvema glavama in podobne zgodbe so prinašali. Ljudje so zgroženo poslušali, se križali in napovedovali bližajoči se konec sveta.
V domače kraje so ob vračanju domov prinašali po naročilu razne predmete. Na primer nabožne slike. Moj ded iz Kostanjevice je moji babici ob rojstvu prvega otroka iz Vogerije prinesel mlinček za kavo. O dedu ne vem prav veliko. Umrl je, ko je bilo moji mami 11 let. Nanj nas spominja kavni mlinček, ki ga še vedno hranimo.

Pravnuk mi je o svojem dedu **Antonu Žnidarčiču Lazarjevem** z Britofa povedal naslednjo zgodbo. V Škalabon (pri Kanalu) je prišel 1888. leta. S prihranki je odkupil dolg na premoženju, kar dokazuje dobro donosnost guziranja. Govoril je dobro madžarsko. Bil je nepismen, kar v tedanjem času ni bila redkost, a je pri računanju na pamet pogosto prehiteval pismene. Brata **Miha** in **Štefan Petrozova** z Britofa sta krošnjarila še med dvema vojnama po sejmih in cerkvenih shodih. Pripoved pravi, da

Krošnjar Tonca Naužarjev

je Miha spodbujal otroke k nakupom takole: “Joči, joči fantek, da ti tata kupi orglice“ ali „Kupite! Kupite! Pol za dnari, pol zastonj.“
Guzirjev je bilo kar nekaj. Iz vsake vasi je bil kdo. Več jih je bilo iz Kostanjevice. Velika vas, majhne kmetije in guziranje je bilo še kar dober vir dohodka. Tudi moj ded iz Kostanjevice je bil guzir, kar je označeno tudi v župniški matični knjigi.
Moj pra pra ded **Perin Gapčev** od Markičev je tudi krošnjaril, ko je reševal zadolženo kmetijo. Krošnjaril je tudi njegov vnuk **Jože Žnidarčič**. Na svoji poti po Avstro-Ogrski je spoznal ženo in se ustalil v Standrežu pri Gorici.
Pri Markičih je krošnjaril še **Anton Bajt - Šoštarjev**. S to dejavnostjo so se ukvarjali iznajdljivi ljudje. Človek počasne pameti ni sodil mednje. Pa tudi krepki so marali biti. Pravnuk **Antona Lazarjevega** navaja, da je bila krošnja težka celih 105kg.
Naštela bom še nekaj krošnjarjev iz drugih vasi zaradi spomina nanje.
Kostanjevica: **Anton Peternel - Pršet** (v arhivu v župnišču je poleg njegovega imena opomba- krošnjar), **Valentin Jerončič - Tinc**, **Anton - Tonca Naužarjev** Lovišče: **Anton Berdon - Uerbč** Skrnjak: **Peter Berdon - Gojev**. Pred nedavnim mi je pripovedovala **Jožica Gojeva**, da je ob gradnji hiše v začetku prejšnjega stoletja (1903) velik delež pripomogel prav stric Peter Gojev. Tako ji je pripovedovala mama.
Hoščina: **Stric Hoščkov** - domači so mu pravili kar stric guzir.
Britof: **Anton Žnidarčič Lazarjev**, brata **Miha** in **Štefan Velušček - Petrozova**. Miha je bil oče narodnega heroja **Antona Veluščka - Matevža**. Mati je bila Gracarjeva od Filije. Krošnjarjev je bilo verjetno še več. Vendar zanje ne vem. Škoda!

	JULIJ		
5.7.2013	Nogometni turnir s plesom (mali nogomet)	Športni park Levpa	ŠKTD Levpa
6.7.2013	Nogometni turnir s plesom (mali nogomet)	Športni park Levpa	ŠKTD Levpa
7.7.2013, ob 14.00	Lov na klena	Kanal	TD Kanal
7.7.2013	Prireditev pri Sv. Tomažu	Kal nad Kanalom	TD Kal nad Kanalom
13.7.2013, med 8.00 in 12.00	Tržni dan	Tržnica Kanal	Občina Kanal ob Soči
20.7.2013, med 8.00 in 12.00	EKO dan v sodelovanju z Zvezo združenj ekoloških kmetov Slovenije	Tržnica Kanal	Občina Kanal ob Soči
27.7.2013, med 8.00 in 12.00	Tržni dan	Tržnica Kanal	Občina Kanal ob Soči
Julij	Stalna razstava: Riko Debenjak	Galerija Rika Debenjaka Kanal	PD Soča Kanal
	AVGUST		
2.-3.8.2013	»Bukafest 2013«	Vrhavč	TD Kal nad Kanalom
4.8.2013	Mušje dirke	Športi park Levpa	ŠKTD Levpa
10.8.2013	Summer party 2013	Kanal	Klub kanalske mladine
10.8.2013, med 8.00 in 12.00	Tržni dan	Tržnica Kanal	Občina Kanal ob Soči
16. ali 17.8.2013, ob 20.00	Koncert Dalmatinske klape	Kontrada	TD Kanal
18.8.2013, ob 9.00	Skoki z mosta	Kanal	TD Kanal
18.8.2013, med 8.00 in 12.00	Tržni dan	Tržnica Kanal	Občina Kanal ob Soči
23.8.2013, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada	GD Kontrada
24.8.2013, med 8.00 in 12.00	Tržni dan	Tržnica Kanal	Občina Kanal ob Soči24. ali
25.8.2013, ob 9.00	Odbojka na mivki – trojke	Športni park Morsko	ŠD Morsko
24.8.2013, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada	GD Kontrada Kanal
25.8.2013	Pohod na Sv. Genderco	Vrtače	Konjeniško društvo Korada
25.8.2013, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada	GD Kontrada Kanal
30.8.2013, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada	GD Kontrada Kanal
31.8.2013	Mednarodni ženski turnir-balinarji	Športna dvorana Kanal	DU Kanal
31.8.2013, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada	GD Kontrada Kanal
31.8.2013, ob 8.00	Mednarodni ženski balinarski turnir	Športna dvorana Kanal	DU Kanal
31.8.2013	150 let Prostovoljnega gasilskega društva	Kanal	PGD Kanal
Avgust	Stalna razstava: Riko Debenjak	Galerija Rika Debenjaka Kanal	PD Soča Kanal
	SEPTEMBER		
1.9.2013, ob 20.00	Gledališče na Kontradi	Kontrada	GD Kontrada Kanal
1.9.2013, ob 8.00	Mednarodni moški balinarski turnir	Športna dvorana Kanal	DU Kanal
1.9.2013, ob 15.00	Angelska nedelja – krajevni praznik	Kal nad Kanalom	TD Kal nad Kanalom
6.9.2013, ob 19.30	Otvoritev »Kogojevi dnevi«	Kontrada, galerija Rika Debenjaka in cerkev Marijino Vnebovzetje v Kanalu	PD Soča Kanal
6.9.2013, ob 19.30	Pregledna razstava: »Božidar Ted Kramolc«	Galerija Rika Debenjaka Kanal	PD Soča Kanal
7.9.2013	Pika tekma (pristajanje z jadralnimi padali v točnost pristajanja)	Gorenje Deskle	Društvo Severno krilo
7.9.2013	Mednarodni turnir mladink	Športna dvorana v Kanalu	OK Neptun Kana
14.9.2013, med 8.00 in 12.00	Tržni dan	Tržnica kanal	Občina Kanal ob Soči
13.-14.9.2013	Nogometni turnir	Kal nad Kanalom	TD Kal nad Kanalom
27.9.2013, ob 18.00	Otvoritev razstave ročnih del	Gostišče Križnič	DU Kanal
28.9.2013, med 8.00 in 12.00	Tržni dan	Tržnica kanal	Občina Kanal ob Soči

Foto: Toni Dugorepec

Informacije:
TIC KANAL, tel. 05 39 81 213 / 215, e-naslov: tic.kanal@siol.net

***Možne so spremembe koledarja dogodkov.**

Spletni Most povezuje

Oktobra 2011 sta podjetje PriMS in Občina Kanal ob Soči za vse občane odprla nov medijski kanal, ki poleg časopisa Most doseže še splet, mobilne telefone, družabna omrežja in še kaj.

Lea Širok, Anej Ivanuša, foto: Anej Ivanuša

Nov medijski kanal doseže spletne bralce na naslovu MojaObčina.si, mobilne uporabnike na naslovu m.mojaobcina.si in Facebook uporabnike. Spletni portal tako preko prispevkov o dogajanju v lokalni skupnosti že skoraj dve leti povezuje društva, ustanove, posameznike in uredništvo časopisa Most.
Vsem, ki pišejo in posredujejo informacije, omogoča hitro in sprotno obveščanje najširše skupnosti o prireditvah, ustvarjalnih posameznikih, društvih, akcijah, razstavah. Uredništvo Mosta pa večino teh prispevkov nato objavi tudi v tiskani izdaji občinskega časopisa Most.

Naj tehnologija dela za vas

Delavnica o učinkovitem komuniciranju na spletu

Po letu in pol smo v četrtek, 16. maja, s širšo ekipo uredništva in sodelavcev časopisa Most izvedli drugo delavnico, na kateri so se udeleženci naučili, kako lahko sami preko platforme Local Press objavljajo prispevke na spletu.
Ker želimo prebivalcem občine ponuditi najbolj sveže in aktualne novice o dogajanju v lokalni skupnosti, smo na delavnico povabili društva, ki delujejo v občini Kanal ob Soči in bodo od sedaj sodelovala pri soustvarjanju medija. Udeleženci delavnice so pozdravili pridobitev, preko katere lahko obveščamo občane še hitreje in na bolj zanimiv način.
Na spletnem medijskem portalu se poleg društev, javnih ustanov in posameznikov, lahko predstavljajo tudi podjetniki in obrtniki. Mogoče je tudi oglaševanje.
Vas, drage bralce, pa pozivamo, da nas spremljate še naprej in ostajate na tekočem z lokalnimi novicami.
In če si kdo želi soustvarjati medij, ga bomo seveda zelo veseli.

Priporočila za kopanje v rekah, jezerih in morju

Kopanje priporočamo tam, kjer se spremlja kakovost kopalne vode.
Ne kopajmo se po dežju, saj se poveča mikrobiološka onesnaženost voda.
Med plavanjem ne požirajmo vode, še zlasti otroci in se po kopanju čimprej stuširajmo s pitno vodo.
Na bregovih naravnih kopališč bodimo pozorni na prisotnost izločkov glodavcev in se jih izogibajmo, da se izognemo okužbi z mišjo mrzlico.
Ne podcenjujmo moči vode v rekah. Soča je tudi na nekaterih kopalnih območjih deroča.
Na kopalnih območjih in na naravnih kopališčih se kopamo na lastno odgovornost!

Kopalno območje/merilno mesto:

-Nadiža /Logje*
-Podbela/Kamp Nadiža
-Robič

Soča:

-Čezsoča/Pri mostu
-Tolmin I/ Pri mostu
-Tolminu II/Sotočje s Tolminko
-Kanal/Avtokamp Korada
-Solkanu/Stari jez
-Idrijca v Bači pri Modreju/Železniški viadukt

Na splošno je kakovost naravnih kopalnih voda na vseh kopalnih območjih Severno Primorske regije dobra, kopalne vode so primerne za kopanje.

Zavod za Zdravstveno varstvo Nova Gorica

NAVODILA ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV:

Članke za Most pošljite na e-naslova: lea.sirok@gmail.com
in mostkanal@gmail.com
ali po pošti na naslov:
TIC Kanal, Pionirska 2, 5213 Kanal, s pripisom: **ZA MOST**.

- **Teksti in fotografije** morajo biti **opremljeni z imenom avtorja**.
- **Tekst** je lahko v formatu Microsoft Office s končnico **.doc** ali Open Office s končnico **.odt**.
- **Fotografije** naj bodo v formatu **.JPG** in naj bodo **primerno velike resolucije** sicer niso ustrezne za tisk.
- Če jih pošiljate v digitalni obliki, nam **tekst in fotografije** pošljite **v dveh ločenih priponkah**.
- Da bi bila spletna stran Mosta čim bolj aktualna, nam prispevke pošljete čim prej. Nikakor ni potrebno čakati na poziv o zbiranju prispevkov. Vse, kar je objavljeno na spletni strani Mosta, praviloma objavimo tudi v tiskani izdaji, ki pa seveda izide šele konec vsakega četrtletja.
- Na spletni strani lahko preko strani youtub (www.youtube.com) objavite tudi **video zapise**.
- Če bi prispevke radi sami objavljali na spletu, nam to sporočite.
- Spletni Most: http://www.mojaobcina.si/kanal-ob-soci/.

Downhill 2013

Na desetem Downhillu se je pomerilo tudi sedem tekmovalk, ki pri kolesarskem spustu čez drn in strn niso prav nič zaostajale za svojimi kolegi.
Foto: Mitja Madon

+ Plus

V Kanalu se letos pogosteje ustavljajo tudi turisti, ki potujejo s kolesi. V objektiv smo ujeli skupino 32 kolesarjev, ki so iz Avstrije potovali v Gradež. Kakor so nam povedali, jim je del poti ob Soči všeč zaradi slikovitosti. Zato se bodo sem zagotovo še vrnili. Trg svobode je bil ta dan res živahen.
Foto: Lea Širok

- Minus

Trim steza ostaja le še steza. Na sprehodu po priljubljenem "kanalskem trimčku" smo ugotovili, da je večina orodij za trimčkanje neuporabna in da jih je začelo preraščati grmovje. Kaj če bi organizirali delovno akcijo in ponovno uredili trim stezo?
Foto: Lea Širok